॥ श्री जिनाय नमः ॥

॥ मूर्खशतकम् ॥

(गूर्जरभाषांतरोपेतम्)

—छपावी प्रसिद्ध कर्त्ता—

पंडित श्रावक हीरालाल हंसराज (जामनगरवाळा)

विक्रम् संवत् १९८२ वीर संवत् २४५२ सने १९२६.

मूल्यम् रु. ०–६–०

श्री जैन भास्करोदय प्रिन्टिंग प्रेस—जामनगर.

॥ श्री जिनाय नमः ॥

—* ॥ श्रीचारित्रविजयगुरुभ्यो नमः ॥ *—

॥ अथ मूर्खशतकं प्रारभ्यते ॥

(गूर्जरभाषांतरोपेतं)

भाषांतरकर्ता तथा छपावी प्रसिद्धकर्ता–पंडित श्रावक हीरालाल हंसराज (जामनगरवाळा)

शृणु मूर्खशतं राजं–स्तं तं भावं विवर्जय ॥ येन त्वं राजसे लोके । दोषहीनो मणिर्यथा ॥ १ ॥

हे राजन्! तुं मुर्खशतक सांभळी अने ते ते मूर्खपणाना भावनो त्याग करी के जेथी निर्दोष मणिनीपेठे तुं जगतमां शोभा पामशे. ॥ १ ॥

सामर्थ्ये विगतोद्योगः । स्वश्लाघी प्राज्ञपर्षदि ॥ वेश्यावचसि विश्वासी । प्रत्ययी दंभडंबरे ॥ २ ॥

छती शक्तिए निरुद्यमी (१), विद्वानोनी सभामां पोते पोतानी प्रशंसा करनारो (२), वेश्याना वचनोपर विश्वास करनारो

(३), अने कपटयुक्त आडंबरमां प्रतीति राखनारो (४), मूर्ख जाणवो. ॥ २ ॥

॥ २ ॥

द्यूतादिवित्तबद्धाशः । कृष्याद्यायेषु संशयी ॥ निर्बुद्धिः प्रौढकार्यार्थी । विविक्तरसिको वणिक् ॥३॥

जुगारआदिकथी धन मेळववानी आशावाळो (५), खेतीआदिकनी पेदाशमां संशय करनारो (६), बुद्धिरहित छतां महान् कार्य करवानी इच्छावाळो (७), अने व्यापारी छतां इंद्रिओना विषयोमां आसक्त थयेलो (८) मूर्ख जाणवो. ॥ ३ ॥

ऋणेन स्थावरक्रेता । स्थविरः कन्यकावरः ॥ व्याख्याता चाश्रुते ग्रंथे । प्रत्यक्षार्थेऽप्यपह्नवी ॥४॥

करज करीने स्थावर मिल्कत वेचाथी लेनारो (९), वृद्ध होवाछतां कन्यासाथे लग्न करनारो (१०), नही सांभळेला शास्त्रनुं व्याख्यान करनारो (११) अने प्रत्यक्ष देखाता पदार्थने पण नही माननारो (१२) मूर्ख जाणवो. ॥ ४ ॥

चपलापतिरीर्ष्यालुः । शक्तशत्रोरशंकितः ॥ दत्वा धनान्यनुशयी । कविना हठपाठकः ॥ ५ ॥

कुलटा स्त्रीनो स्वामी छतां (तेणीना दुराचारमाटे) ईर्ष्या करनारो (१३), बलवान शत्रुथी पण शंका नही राखनारो (१४), धन आपीने पाछळथी पश्चात्ताप करनारो (१५), अने कविनीसाथे हठवाद करनारो (१६) मूर्ख जाणवो. ॥ ५ ॥

अप्रस्तावे पटुर्वक्ता । प्रस्तावे मौनकारकः ॥ लाभकाले कलहकृ-न्मन्युमान् भोजनक्षणे ॥ ६ ॥

॥ २ ॥

अवसर विना चतुराइथी भाषण करनारो (१७), अवसर आव्यो मौन रहेनारो (१८), लाभ थवाने अवसरे क्लेश

करनारो (१९) अने भोजन वखते क्रोध करनारो (२०) मूर्ख जाणवो. ॥ ६ ॥

कीर्णार्थः स्तोकलाभेन । लोकोक्तेः क्लिष्टसंवृतः ॥ पुत्राधीने धने दीनः । पत्न्यायत्तार्थयाचकः ॥७॥

स्वल्प लाभमाटे धनने विखेरनारो (२१), लोकोना वचनथी खीज धरनारो (२२) पुत्रने धन सोंपी देइ दीनता धरनारो (२३), अने स्त्रीने स्वाधीन करेलां धननी तेणीनी पासेथी फरी याचना करनारो (२४) मूर्ख जाणवो. ॥ ७ ॥

भार्याखेदात्कृतोद्वाहो । पुत्रकोपात्तदंतकः ॥ कामुकस्पर्धया दाता । गर्ववान् मार्गणोक्तिभिः ॥८॥

एक स्त्रीथी कंटाळीने बीजी स्त्रीसाथे विवाह करनारो (२५), पुत्रना क्रोधथी तेनुं खून करनारो (२६), कोइ कामी पुरुषनी स्पर्धा करीने (वेश्याआदिकने) धन आपनारो (२७), अने याचकोनां मिष्ट वचनोथी अहंकार करनारो (२८) मूर्ख जाणवो. ॥८॥

धीदर्पान्न हितश्रोता । कुलोत्सेकादसेवकः ॥ दत्वार्थान् दुर्लभान् कामी । दत्वा शुल्कममार्गगः ॥९॥

पोतानी बुद्धिना अहंकारथी (परनां) हितकारी वचनोने नही सांभळनारो (२९), पोताना उंचां कुलना अभिमानथी (राजाआदिकनी) नोकरी नही करनारो (३०), दुर्लभ एवुं धन आपीने काम सेवनारो (३१), अने जगात भर्याछतां पण गुप्त मार्गोथी जनारो (३२) मूर्ख जाणवो. ॥ ९ ॥

लुब्धे भुभुजि लाभार्थी । न्यायार्थी दुष्टशास्तरि ॥ कायस्थे स्नेहबद्धाशः । क्रूरे मंत्रिणि निर्भयः ॥१०॥

॥ ४ ॥

लोभी राजापासेथी लाभ मेळववानी इच्छावाळो (३३), दुष्ट राजापासेथी न्याय मेळववानी आकांक्षा करनारो (३४), कायस्थजातिना मनुष्यसाथे स्नेह राखवानी आशावाळो (३५), अने निर्दय मंत्रिथी निर्भय रहेनारो (३६) मूर्ख जाणवो. ॥ १० ॥

कृतघ्ने प्रतिकार्यार्थी । नीरसे गुणविक्रयी ॥ स्वास्थ्ये वैद्यक्रियान्वेषी । रोगी पथ्यपराङ्मुखः ॥११॥

करेला उपकारने नही जाणनारपर उपकार करनारो (३७), सांभळवामाटे जेने रस न पडतो होय, तेवा माणसपासे पोताना गुणो कहेनारो (३८), निरोगी छतां वैद्यक्रियानी गवेषणा करनारो, एटले शोकने खातर विविध प्रकारनां स्वादिष्ट चूर्णआदिक औषधो खानारो (३९.), अने रोगी छतां पथ्यथी वेगळो रहेनारो (४०) मूर्ख जाणवो. ॥ ११ ॥

लोभेन स्वजनत्यागी । वाचा मित्रप्रहासकृत् ॥ लाभकाले कृतालस्यो । महर्द्धिः कलहप्रियः ॥१२॥

लोभने वश थइ पोताना स्वजनोनो त्याग करनार (४२), लाभ मळवाने समये आळस करनारो (४३), अने घणुं धन छतां कंकास करनारो (४४) मूर्ख जाणवो. ॥ १२ ॥

॥ ४ ॥

राज्यार्थी गणकस्योक्ते-मूर्खमित्रकृतादरः ॥ शूरो दुर्बलबोधाय । दृष्टदोषांगनारतः ॥ १३ ॥

ज्योतिषीना वचनथी राज्य मेळववानी अभिलाषा करनारो (४५), मूर्ख मित्रप्रते आदरसत्कार करनारो (४६),

निर्बलने शिक्षा करवामाटे शूरवीर (४७), अने स्त्रीना दोषो प्रत्यक्ष जोया छतां पण तेमते आसक्ति राखनारो (४८) मूर्ख जाणवो. ॥ १३ ॥

क्षणरागी गुणाभ्यासे । संचयेऽन्यैः कृतव्ययः ॥ नृपानुकारी मानेन । जने राजादिनिंदकः ॥१४॥

गुणोनो अभ्यास करवामां क्षणिक उत्साहवाळो (४९), बापदादाए संचय करेलुं धन उडाडनारो (५०), अहंकारथी राजानुं अनुकरण करनारो (५१), अने जाहेरमां राजाआदिकनी निंदा करनारो (५२) मूर्ख जाणवो. ॥ १४ ॥

दुःखे दर्शितदैन्यार्त्तिः । सुखे विस्मृतदुर्गतिः ॥ बहुव्ययोऽल्परक्षार्थं । परीक्षायै विषाशनः ॥१५॥

दुःख पड्ये दीनपणानी पीडा देखाडनारो (५३), सुखी अवस्थामां दुर्गतिने विसारी मूकनारो (५४), स्वल्प आबरुआदिकना रक्षणमाटे घणां द्रव्यनुं खरच करनारो (५५), अने फक्त परीक्षा करवामाटे विषनुं भक्षण करनारो (५६) मूर्ख जाणवो. ॥ १५ ॥

दग्धार्थो धातुवादेन । रसायनैः रसक्षयी ॥ आत्मसंभावनास्तब्धः । क्रोधादात्मवधोद्यमः ॥ १६ ॥

धातुवादथी एटले पाराआदिकनी रसायनक्रियाथी धन मेळववानी लालचे धननो धूमाडो करनारो (५७), रसायनोना भक्षणथी शरीरनी धातुओनो विनाश करनारो (५८), पोताने मळतां सन्मानथी अक्कड रहेनारो (५९), अने क्रोधथी आपघात

॥ ५ ॥

करवाने तत्पर थयेलो (६०) मूर्ख जाणवो. ॥ १६ ॥

नित्यं निष्फलसंचारी । युद्धप्रेक्षी शराहतः ॥ शयी शक्तविरोधेन । स्वल्पार्थः स्फीतडंबरः ॥ १७ ॥

हमेशां प्रयोजनविना ज्यां त्यां फरनारो (६१), बाणआदिकथी घायल थयाछतां थतुं युद्ध जोवा उभनारो (६२), बलवानसाथे वैर करीने निश्चितपणे निद्रा करनारो (६३), अने स्वल्प धन छतां महोटो आडंबर राखनारो [६४) मूर्ख जाणवो. ॥ १७ ॥

पंडितोऽस्मीति वाचालः ॥ सुभटोऽस्मीति निर्भयः ॥ प्रफुल्लितोऽतिस्तुतिभि-र्मर्मभेदी स्मितोक्तिभिः॥१८॥

हुं विद्वान् छुं, एम मानीने घणुं घणुं बोलनारो (६५), हुं सुभट छुं, एम मानीने हमेशां निर्भय रहेनारो (६६), कोइये घणी स्तुति करवाथी फुलाइ जनारो (६७), अने मश्करीभरेलां वचनोवडे परना मर्मस्थानोने भेदनारो (६८) मूर्ख जाणवो. ॥ १८ ॥

दरिद्रहस्तन्यासार्थी । संदिग्धार्थे कृतव्ययः ॥ स्वव्यये लेख्यकालस्यो । दैवाशात्यक्तपौरुषः ॥१९॥

दरिद्रीहस्तक द्रव्यनी थापण राखनारो (६९), लाभ मळवानो जेमां संशय होय, तेवा व्यापारआदिकमां खर्च करनारो (७०), पोताना खर्चना संबंधमां हिसाब राखवामां आळसवाळो (७१), अने लाभ अलाभ तो दैवाधीन छे, एम विचारी

उद्यमने तजीदेनारो (७२) मूर्ख जाणवो. ॥ १९ ॥

गोष्ठीरतिर्दरिद्रश्च । दैन्ये विस्मृतभोजनः ॥ गुणहीनः कुलश्लाघी । गीतगायी खरस्वरः ॥ २० ॥

दरिद्र छतां गोष्टीमां एटले खानपान आदिकनी मंडलीमां आसक्त (७३), दीनपणुं प्राप्त थवाथी एटले दिलगिरीना वखते भोजनने विसारी मूकनारो (७४), गुणरहित छतां पोताना कुलनी प्रशंसा करनारो (७५), अने गधेडासरखो अवाज छतां गायन गानारो (७६) मूर्ख जाणवो. ॥ २० ॥

नार्यभयान्निबद्धार्थो । कार्पण्यार्जितदुर्यशः ॥ व्यक्तदोषजनश्लाघी । सभामध्यार्धनिर्गतः ॥ २१ ॥

स्त्रीना भयथी धनने गुप्त राखनारो (७७), कृपणताथी अपजश उपार्जन करनारो (७८), जेना दोषो प्रगटपणे देखाता होय तेवा माणसनी प्रशंसा करनारो (७९), तथा सभामांथी अधवचे उठी जनारो (८०) मूर्ख जाणवो. ॥२१॥

दूतो विस्मृतसंदेशः । कासवांश्चौरिकारत ॥ भूरिभोज्यव्ययः कीर्त्यै । श्लाघायै स्वल्पभोजनः ॥२२॥

कासदपणुं करतांछतां संदेशानुं विस्मरण करनारो (८१), खांसीनुं दरद छतां चोरी करवामां आसक्त (८२) कीर्तिमाटे जमणवार करवामां घणुं द्रव्य खरचनारो (८३), अने पोतानी प्रशंसा कराववामाटे स्वल्प भोजन करनारो (८३) मूर्ख जाणवो. ।२२।

स्वल्पे भोज्येऽतिरसिकः । प्रफुल्लस्तब्धचाटुभिः ॥ वेश्याव्यापारकलही । द्वयोर्मंत्रे तृतीयकः ॥२३॥

भोजनमाटेनी जे स्वल्प वस्तु होय, तेवी वस्तुनो रसीयो थइ वधारे मागनारो (८५), बीजानां कपटयुक्त मीठां वचनोथी फुलाइ जनारो (८६), वेश्यासाथे व्यापार करीने तेणीनीसाथे कलह करनारो (८७) अने ज्यां बे माणसो गुप्त विचार करता होय, त्यां पोते त्रीजो थइने उभनारो (८८) मूर्ख जाणवो. ॥ २३ ॥

राजप्रसादे स्थिरधी-रन्यायेन विवर्द्धिषुः ॥ अर्थहीनोऽर्थकार्यार्थी । जने गुह्यप्रकाशकः ॥ २४ ॥

राजानी थयेली मेहेरबानीमां स्थिरपणानी बुद्धि राखनारो (८९), अन्याय करीने पोताना उदयनी इच्छा राखनारो (९०), धनहीन छतां धनथी साधी शकाय एवुं कार्य करनारो (९१), अने लोकोमां पोतानी गुप्त वात प्रकाश करनारो (९२) मूर्ख जाणवो. ॥ २४ ॥

अज्ञातप्रतिभूः कीर्त्यै । हितवादिनि मत्सरी ॥ सर्वत्र विश्वस्तमना । न लोकव्यवहारवित् ॥ २५ ॥

कीर्तिमाटे अजाण्यानो जामीन पडनारो (९३), हितशिखामण आपनारप्रते द्वेष धरनारो (९४), सर्व जगोये विश्वासयुक्त मनवाळो (९५), अने लोकव्यवहारने नही जाणनारो (९६) मूर्ख छे. ॥ २५ ॥

भिक्षुकश्चोष्णभोजी च । गुरुश्च शिथिलक्रियः ॥ कुकर्मण्यपि निर्लज्जः । स्यान्मूर्खश्च सहासगीः ॥२६॥

पोते भीखारी छतां उष्ण भोजननी इच्छा करनारो (९७), पोते गुरु छतां धर्मक्रिया करवामां शिथिल आचारवाळा (९८), कुकर्म करवामां पण लज्जारहित (९९), अने मश्करीयुक्त वचन बोलनारो (१००) मूर्ख जाणवो. ॥ २६ ॥

मूर्खाणां शतमित्येत–दुक्तमव्यवहारिणां ॥ जाड्यान्निबिडतामेति । येषां पांडित्यखंडता ॥ २७ ॥

एवीरीते जेओनुं अर्धपंडितपणुं मूर्खाइथी निबिडपणाने पामे छे, एवा अज्ञानी मूर्खोमाटे आ मूर्खशतक कहेलुं छे. ॥ २७ ॥

॥ इति मूर्खशतकं सभाषांतरं समाप्तम् ॥

॥ समाप्तोऽयं ग्रंथो गुरुश्रीमच्चारित्रविजयसुप्रसादात् ॥ श्रीरस्तु ॥

(आ ग्रंथनी हाथनी लखेली प्राचीन प्रति मुनिमहाराज श्रीजशविजयजी पासेथी मळी हती, तेपरथी तेना गुजराती भाषांतर सहित आ ग्रंथ छापीने प्रसिद्ध कर्यो छे, अने ते माटे ते उक्त मुनिमहाराजनो अमें उपकार मानवामां आवे छे.)

॥ इति मूर्खशतकं समाप्तम् ॥

महुर विरेयण मेसो ॥ कायव्वो फोफलाइ दव्वेहिं ॥
निव्वाविज्ज अ अग्गी ॥ समाहिमेसो सुहं लहइ ॥ ४२ ॥

फोफलादिक द्रव्ये करीने मधुर औषधनुं विरेचन करावतुं जोइए. केमके एरीते उदरनो अग्नि होलवे थके आ अणशणनो करनारो सुखे समाधि पामे ॥ ४२ ॥

जावज्जीवं तिविहं ॥ आहारं वोसिरइ इहं खवगो ॥
निज्जवगो आयरिज्ज ॥ संघस्स निवेयणं कुणइ ॥ ४३ ॥

अणशण करनार तपस्वी जाव जीव सुधी त्रण प्रकारना आहार (अशन, खादिम, अने स्वादिम) ने अहीआं वोसिरावे छे एम निजामणा करावनार आचार्य संघने निवेदन करे ॥ ४३ ॥

आराहण पच्चइयं ॥ खमगस्स य निरुवसग्ग पच्चइयं ॥
तो उस्सगो संघेण ॥ होइ सव्वेण कायव्वो ॥ ४४ ॥

ते (तपस्वी) ने आराधना संबंधि सर्व वात निरुपसर्गपणे प्रवर्ते तो सर्व संघे वसें छप्पन श्वासोश्वासनो काउस्सग करवो ॥ ४४ ॥

पच्चक्काविंति तज्ज ॥ तं ते खवगं चउव्विहाहारं ॥
संघ समुदाय मज्झे ॥ चिइवंदण पुव्वयं विहिणा ॥ ४५ ॥

त्यार पछी ते आचार्य संघना समुदायमां चैत्यवंदन पूर्वक विधिवडे ते क्षपक (तपस्वी) ने चतुर्विध आहारनुं पच्चखाण करावे ॥ ४५ ॥

अहवा समाहि हेउं ॥ सागारं चयइ तिविहमाहारं ॥
तो पाणियंपि पच्छा ॥ वोसिरियव्वं जहाकालं ॥ ४६ ॥

अथवा समाधिने अर्थे त्रण प्रकारना आहारने सागार पणे पचखे त्यार पछी पाणीने पण अवसरे वोसिरावे. ॥ ४६ ॥

तो सो नमंतसिरसं ॥ घडंतकरकमलसेहरो विहिणा ॥
खामेइ सव्व संघं ॥ संवेगं संजणेमाणो ॥ ४७ ॥

त्यार पछी ते (अणशण करनार) मस्तक नमावीने पोताना बे हाथने मस्तके मुकुट समान करीने विधिवडे संवेग पमाडतो सर्व संघने खमावे ॥ ४७ ॥

आयरिय उवज्झाए ॥ सीसे साहम्मिए कुलगणेय ॥
जेमे केइ कसाया ॥ सव्वे तिविहेण खामेमि ॥ ४८ ॥

आचार्य, उपाध्याय, शिष्य, ^कुल अने गणना उपर में जे कोइ कषाय कर्या ते सर्वे हुं त्रिविधे खमावुंछुं ॥ ४८ ॥

सव्वे अवराहपए ॥ खामेमि अहं खमेउ मे भयवं ॥
अहमवि खामेमि तुझे ॥ गुण संघायस्स संघस्स ॥ ४९ ॥

सर्वे मारा अपराधना पद (वांक), हे भगवन् मने खमो अने हुं पण गुणना समुह वाला एवा संघने शुद्ध थइने खमावुंछुं ॥ ४९ ॥

इय वंदण खामण गरिहणेहिं ॥ भवसय समज्झियं कम्मं ॥
भवणेइ खणेण खयं, मिगावइ राइपत्तिव्व ॥ ५० ॥

आ रीते वंदन, खामणां स्व निंदाओवडे सो भवनुं उपार्जेलुं कर्म एक क्षण मात्रमां मृगावती राणीनी पेठे क्षय करे ॥ ५० ॥

अह तस्स महव्वय सुठियस्स ॥ जिण वयण भाविय मणस्स ॥
पच्चक्खायाहारस्स ॥ तिव्व संवेग सुहयस्स ॥ ५१ ॥

हवे ते (अणशण करनार) महाव्रतने विषे निश्चल रहेलाने अने जिन वचनवडे भावित थयुंछे मन जेनुं एवाने, पचख्या छे आहार जेणे एवाने, अने तिव्र संवेगवडे करीने मनोहर एवाने ॥ ५१ ॥

आराहण लाभाउ ॥ कयत्थ मप्पाणयं मणंतस्स ॥
कलुस कल तरणि लहिं ॥ अणुसठिं देइ गणिवसभो ॥ ५२ ॥

अणशण आराधनाना लाभ थकी पोताने कृतार्थ माननाराने, पापरुपी काष्टने ओलंगवाने लाकडी समान एवी शीखामण आचार्य दे ॥ ५२ ॥

कुग्गह परूढ मूलं ॥ मूलाउच्छिंद वच्छ मिच्छत्तं ॥
भावेसु परमतत्तं ॥ संमत्तं सुत्त नीइए ॥ ५३ ॥

कुग्रह (कदाग्रह) रूपी वध्युंछे मूल जेनुं एवा मिथ्यात्वने मूल थकी उखेडी नांखीने हे वत्स परम तत्त्व एवा सम्यक्त्वने सूत्रनी नीतिए भाव्य ॥ ५३ ॥

भत्तिं च कुणसु तिव्वं ॥ गुणाणुराएण वीयरायाणं ॥
तह पंच नमुक्कारे ॥ पवयणसारे रइं कुणसु ॥ ५४ ॥

वली गुणना अनुरागवडे वितराग भगवाननी तीव्र भक्ति कर ॥ तथा प्रवचननो सार एवा पांच नमस्कारने विषे अनुराग कर ॥ ५४ ॥

सुविहिय हिय निझ्झाए ॥ सझ्झाए उज्जुत्त सया होसु ॥
निच्चं पंच महव्वय ॥ रख्खं कुण आयपच्चख्खं ॥ ५५ ॥

सुविहित साधुने हितना करनार एवा स्वाध्यायने विषे हमेशां उद्यमवंत था अने नित्य पांच महाव्रतनी रक्षा आत्म समक्ष कर ॥ ५५ ॥

जसु नियाण सल्लं ॥ मोह महल्लं सुकम्म निस्सल्लं ॥
दमसु अ मुणिंद संदोदे ॥ निंदिए इंदिय मइंदे ॥ ५६ ॥

मोहे करीने मोटा अने शुभ कर्मने शल्य समान एवा नियाण शल्यने तुं त्याग कर, अने मुनिंद्रोना समुहे निंद्यां छे एवा इंद्रियरूपी मृगेंद्रोने तुं दम ॥ ५६ ॥

निव्वाण सुहावाए ॥ विश्न्न निरयाइ दारुणावाए ॥
हणसु कसायपिसाए ॥ विसय तिसाए सय सहाए ॥ ५७ ॥

निर्वाण सुखने अंतराय भूत अने नरकादिकने विषे भयंकर पात जेथी थाय छे एवा कषायरूपी पिशाचने हण, जे विषय तृष्णाना हमेशां सखाइआ छे ॥ ५७ ॥

काले अपहुसंते ॥ सामन्ने सावसेसिए इन्हिं ॥
मोह महारिउ दारण ॥ असिलठिं सुणसु अणुसठिं ॥ ५८ ॥

काल नहीं पहोंचते अने हमणां थोडुं चारित्र बाकी रहे छते मोह रूपी महा वैरीने विदारवाने माटे खड्ग अने लाठी (डांग) समान हित शिक्षाने तुं सांभल ॥ ५८ ॥

संसार मूल बीयं ॥ मिछत्तं सव्वहा विवज्जेह ॥
संमत्ते दढचित्तो ॥ होसु नमुकार कुसलो अ ॥ ५९ ॥

संसारना मूल बीज भूत एवा मिथ्यात्वने सर्व प्रकारे त्याग कर अने सम्यक्त्वने विषे दृढ चित्तवालो थइ नमस्कारना ध्यानने विषे कुशल था ॥ ५९ ॥

मियतन्हियाहिं तोयं ॥ मन्नंति नरा जहा स तन्हाए ॥
सुक्खाइं कुहम्माउ ॥ तहेव मिच्छत्त मूढ मणो ॥ ६० ॥

जेम माणसो पोतानी तृष्णावडे करीने मृगतृष्णाने विषे (झांझवाना पाणीमां) पाणी मानेछे तेम मिथ्यात्वथी मूढ मनवालो कुधर्मथकी सुखनी इच्छा करे छे ॥ ६० ॥

न वि तं करेइ अग्गी ॥ नेय विसं नेयकिन्ह सप्पोवि ॥
जं कुणइ महा दोसं ॥ तिव्वं जीवाण मिच्छत्तं ॥ ६१ ॥

जे महा दोष जीवने तीव्र मिथ्यात्व करे छे ते दोष अग्नि विष के कृष्ण सर्प पण करतो नथी ॥ ६१ ॥

पावेइ इहेव वसणं ॥ तुरुमणिदत्तुव्व दारुणं पुरिसो ॥
मिच्छत्तमोहियमणो ॥ साहु पउसाउ पावाउ ॥ ६२ ॥

मिथ्यात्वथी मूढ चित्तवाळो माणस साधु उपर द्वेष राखवा रूप पापथी तुरुमणि नगरीना दत्तनी पेठे तीव्र दुःख आ लोकमांज पामे ॥ ६३ ॥

मा कासि तं पमायं ॥ संमत्ते सव्व दुक्ख नासणए ॥
जं सम्मत्त पइठाइं ॥ नाण तव विरिय चरणाइं ॥ ६३ ॥

तुं सर्व दुःखने नाश करनार एवा सम्यक्त्वने विषे प्रमाद न करीश, जे कारण माटे सम्यक्त्वने आधारे ज्ञान, तप, वीर्य अने चारित्र रहेलां छे. ॥ ६३ ॥

भावाणुराय पिम्माणु ॥ राय सुगुणाणुराय रत्तो अ ॥
धम्माणुराय रत्तो ॥ अ होसु जिणसासणे निच्चं ॥ ६४ ॥

जेवो तुं पदार्थना उपर अनुराग करे छे, प्रेमनो अनुराग करे छे अने सद्गुणना अनुरागने विषे रक्त थाय छे तेवोज जिन शासनने विषे हमेशां धर्मना अनुरागवडे करीने रक्त था. ॥ ६४ ॥

दंसण भठो भठो ॥ नहु भठो होइ चरण पब्भठो ॥
दंसणमणुपत्तस्स उ ॥ परियट्टणं नत्थि संसारे ॥ ६५ ॥

सम्यक्त्वथी भ्रष्ट ते सर्वथी भ्रष्ट जाणवो, पण चारित्रथी भ्रष्ट थएलो बधाथी भ्रष्ट थतो नथी केमके सम्यक्त्व पामेलो जे जीव छे तेने संसारने विषे झाझुं परिभ्रमण नथी ॥ ६५ ॥

दंसण भठो भठो ॥ दंसण भठस्स नत्थि निव्वाणं ॥
सिझंति चरण रहिया ॥ दंसण रहिया न सिज्झंति ॥ ६६ ॥

दर्शन थकी भ्रष्ट ते भ्रष्ट जाणवो सम्यक्त्वथी चुकेलाने मोक्ष नथी, चारित्रथी रहित जीव मुक्ति पामेछे पण समकितथी रहित जीव मोक्ष पामता नथी ॥ ६६ ॥

सुद्धे सम्मत्ते अविरत्त वि ॥ अज्जेइ तित्थयर नामं ॥
जह आगमेसिभद्दा ॥ हरिकुल पहु सेणियाईया ॥ ६७ ॥

शुद्ध समकित छते अविरती एवो पण जीव तिर्थंकर नाम कर्म उपार्जन करे जेम आगामि कालमां कल्याण थवानुं छे जेमनुं एवा हरीकुलनो प्रभु एटले कृष्ण महाराज अने श्रेणिक विगेरे राजाओए उपार्जन कर्युं ॥ ६७ ॥

कल्लाण परंपरयं ॥ लहंति जीवा विसुद्धसम्मत्ता ॥
सम्म दंसण रयणं ॥ नग्घइ ससुरा सुरे लोए ॥ ६८ ॥

निर्मल सम्यक्त्ववाला एवा जे जीवो ते कल्याणनी परंपराने पामेछे. (केमके) सम्यक् दर्शन रुपी रत्न सुर अने असुर लोकने विषे अमुल्य छे ॥ ६८ ॥

तेलुक्कस्स पहुत्तं ॥ लद्धूणवि परिवडंति कालेणं ॥
सम्मत्ते पुण लद्धे ॥ अक्खयसुक्खं लहइ मुक्खं ॥ ६९ ॥

त्रण लोकनी प्रभुता पामीने काले करीने ते पडेछे. पण सम्यक्त्व पामे छते अक्षय सुखवालुं एवुं मोक्ष तेने जीव पामेछे ॥ ६९ ॥

अरिहंत सिद्ध चेइय ॥ पवयण आयरिय सव्वसाहूसु ॥
तिव्वं करेसु भत्तिं ॥ तिगरण सुद्धेण भावेणं ॥ ७० ॥

१. अरिहंत २. सिद्ध ३. चैत्य (जिन प्रतिमा) ४. प्रवचन सिद्धांत ५. आचार्य ६. सर्व साधु एटलाने विषे मन, वचन अने काया ए त्रण करणवडे शुद्धभावथी तीव्र भक्ति कर ॥ ७० ॥

एगावि सा समत्था ॥ जिणभत्ती दुग्गइं निवारेउं ॥
दुलहाइं लहावेउं ॥ आसिद्धि परंपर सुहाइं ॥ ७१ ॥

एकली एवी पण जिन भक्ति दुर्गतिने निवारवाने माटे समर्थ थाय छे अने ज्यां सुधी सिद्धि पामे त्यां सुधी दुर्लभ एवा परंपर सुखने मेलवी आपवा समर्थ छे ॥ ७१ ॥

विद्या वि भत्तिमंतस्स ॥ सिद्धि मुवयाइ होइ फलयाय ॥
किं पुण निव्वुइ विद्या ॥ सिज्झिह अभत्तिमंतस्स ॥ ७२

विद्या पण भक्तिवंतने सिद्ध थाय छे अने फलने आपनारी थाय छे तो वळी शी रीते मोक्षनी विद्या अभक्तिवंतने सिद्ध थाय ? ॥ ७२ ॥

तेसिं आराहण नायगाण ॥ न करिज्ज जो नरो भत्तिं ॥
धणियं पि उज्जमंतो ॥ सालिं सो ऊसरे ववइ ॥ ७३ ॥

ते आराधनाओना नायक एवा वीतराग भगवान तेनी जे माणस भक्ति न करे ते पुरुष घणो पण उ-
द्यम करतां डांगरने उखर भूमिने विषे वावेछे ॥ ७३ ॥

बीएण विणा सस्सं ॥ इच्छइ सो वास मब्भएण विणा ॥
आराहणमिच्छंतो ॥ आराहयभत्तिमकरंतो ॥ ७४ ॥

आराधकनी भक्ति नहि करतो पण आराधनाने इच्छतो एवो माणस बी विना धान्यनी अने वादला
विना वरसादनी इच्छा करेछे ॥ ७४ ॥

उत्तम कुल संपत्तिं ॥ सुह निप्फत्तिं च कुणइ जिणभत्ती ॥
मणियार सिट्ठि जीवस्स ॥ दद्दुरस्सेव रायगिहे ॥ ७५ ॥

श्री जिनेश्वर महाराजनी भक्ति उत्तम कुलने विषे उत्पत्ति अने सुखनी निष्पत्ति करेछे, जेम राजग्रह
नगरने विषे मणीआर शेठनो जीव जे देडको हतो तेने थयुं ॥ ७५ ॥

आराहण पुरस्सर मणन्न हियउ विसुद्ध लेसाउ ॥
संसार क्खय करणं ॥ तं मा मुंची नमुक्कारं ॥ ७६ ॥

आराधना पुर्वक वीजे ठेकाणे चित्त नहि आपनार विशुद्ध लेश्या थकी संसारना क्षयने करनार एवा
नवकारने तु मा मुक ॥ ७६ ॥

अरिहंत नमुक्कारो ॥ इक्कोवि हविज्ञ जो मरणकाले ॥
सो जिणवरेहिं दिठो ॥ संसारुछेयण समत्थो ॥ ७७ ॥

मरणनी वखते जो एक पण अरिहंतने नमस्कार थाय तो ते संसार उच्छेद करवाने समर्थ छे एम जिनेश्वर भगवाने कहेलुं छे ॥ ७७ ॥

मिंठो किलिठकंमो ॥ नमो जिणाणं ति सुकय पणिहाणो ॥
कमलदलख्को जख्को ॥ जाउ चोरुत्ति सूलिहिउ ॥ ७८ ॥

माठां कर्मनो करनारो एवो महाव्रत जेने चोर कहीने शूलीए दीधेलो ते पण 'नमो जिणाणं' एम कहेतो शुभ ध्याने वर्ततो कमलपत्रना जेवी आंखवालो यक्ष थयो ॥ ७८ ॥

भाव नमुक्कार विवज्जियाइं ॥ जीवेण अकय करणाइं ॥
गहियाणि य मुक्काणि य ॥ अणंतसो दव्व लिंगाइं ॥ ७९ ॥

भाव नमस्कार रहित एवां निरर्थक द्रव्य लिंग जीवे अनंती वार ग्रहण कर्यां अने मूक्यां ॥ ७९ ॥

आराहणा पडागा ॥ गहणे हत्थो भवे नमुक्कारो ॥
तह सुगइ मग्ग गमणे ॥ रहुव्व जीवस्स अपडिहउ ॥ ८० ॥

आराधना रूप पताका लेवाने विषे नमस्कार हाथ रूप थायछे, तेमज सद्गतिना मार्गे जवामां ते जीवने अप्रतिहत रथ समान छे ॥ ८० ॥

अन्नाणी विय गोवो ॥ आराहित्ता मन नमुक्कारं ॥
चंपाए सिठिसुन ॥ सुदंसणो विस्सुन जान ॥ ८१ ॥

अज्ञानी एवो पण गोवाल नवकार आराधीने मरण पाम्यो ते चंपानगरीने विषे श्रेष्ठी पुत्र सुदर्शन एवे नामे प्रख्यात थयो ॥ ८१ ॥

विद्या जहा पिसायं ॥ सुठु वनत्ता करेइ पुरिस वसं ॥
नाणं हियय पिसायं ॥ सुठु वनत्तं तह करेइ ॥ ८२ ॥

जेम विद्या सारी रीते आराधी थकी पिशाच प्रते पुरुषने वश करेछे तेम ज्ञान रुडी पेरे आराध्युं थकुं मन रुपी पिशाचने वश करेछे ॥ ८२ ॥

नवसमइ किण्ह सप्पो ॥ जह मंतेण विहिणा पनत्तेणं ॥
तह हियय किण्ह सप्पो ॥ सुठु वनत्तेण नाणेण ॥ ८३ ॥

जेम विधिए आराधेला मंत्रवडे कृष्ण सर्प उपशमे छे तेम रुडी पेरे आराधेला एवा ज्ञान वडे मन रूपी कृष्ण सर्प वश थायछे ॥ ८३ ॥

जइ मक्कडत्ति खणमवि ॥ मज्झत्थो अच्छिउं नसक्केइ ॥
तह खणमवि मज्झत्थो ॥ विसएहिं विणा न होइ मणो ॥ ८४ ॥

जेम मांकडो क्षण मात्र पण निश्चल थइ न शके तेम मन क्षणमात्र पण विषयोना आनंद विना मध्यस्थ न रही शके ॥ ८४ ॥

तम्हा स उट्ठिमाणो ॥ मण मक्कडत्ति जिणोवएसेण ॥
काउं सुत्त निबद्धो ॥ रामेयव्वो सुहेझाणे ॥ ८५ ॥

ते माटे ते उठता मनरूपी मांकडाने जिनना उपदेशवडे दोरीथी बांधेलो करीने शुभ ध्यानने विषे रमाडवो ॥ ८५ ॥

सूई जहा ससुत्ता ॥ न नस्सइ कय वरंमि पडियावि ॥
जीवो तहा ससुत्तो ॥ न नस्सई गत्ति वि संसारे ॥ ८६ ॥

जेम सोय दोरा सहित होय ते कचरामां पडी होय तो पण खोवाइ जाय नहि तेम जीव (शुभ ध्यान रूपी) दोरा सहित संसारने विषे पड्यो होय तो पण नाश पामे नहि ॥ ८६ ॥

संम सिलोगेहिं जवो ॥ जइ ता मरणाउ रक्खिउ राया ॥
पत्तोअसुसामन्नं ॥ किं पुण जिण वुत्त सुत्तेणं ॥ ८७ ॥

लौकिक श्लोकोवडे यवने जो मरण थकी राजाए बचाव्यो अने ते रुडुं साधुपणुं पाम्यो तो जिनेश्वर भगवाने कहेला एवा सूत्रवडे जीव मरणना दुःखथी छुटे एमां शुं कहेवुं ॥ ८७ ॥

अहवा चिलाइपुत्तो ॥ पत्तो नाणं तहा सुरत्तं च ॥
नवसम विवेग संवर ॥ पयसुमरण मित्त सुयनाणो ॥ ८८ ॥

अथवा उपशम, विवेक, संवर ए पदना सांभळवा मात्र श्रुत ज्ञान जेने छे एवो चिलाती पुत्र ज्ञान पाम्यो तेमज देवपणुं पाम्यो ॥ ८८ ॥

परिहर छज्जीव वहं ॥ सम मण वयण काय जोगेहिं ॥
जीव विसेसं नाउं ॥ जावज्जीवं पयत्तेणं ॥ ८९ ॥

जीवना भेदने जाणीने जावजीव प्रयत्नवडे सम्यक् मन, वचन, कायाना योगवडे छ कायना जीवना वधने त्याग कर ॥ ८९ ॥

जह ते न पियं दुक्खं ॥ जाणिय एमेव सव्व जीवाणं ॥
सव्वायर मुवउत्तो ॥ अत्तो धम्मेण कुणसुदयं ॥ ९० ॥

जेम तने दुःख वहालु लागतुं नथी एम सर्व जीवने पण दुःख गमतुं नथी एवुं जाणीने सर्व आदरवडे उपयुक्त छतो धर्मने विषे उद्यम करतो दयाने कर ॥ ९० ॥

तुंगं न मंदराउ ॥ आगासाउ विसालयं नत्थि ॥
जह तह जयंमि जाणसु ॥ धम्ममहिंसासमं नत्थि ॥ ९१ ॥

जेम जगतने विषे मेरु पर्वत थकी कंइ उंचुं नथी अने आकाश थकी कंइ मोटुं नथी तेम अहिंसा समान धर्म नथी ॥ ९१ ॥

सव्वे विय संबंधा ॥ पत्ता जीवेण सव्वे जीवेहिं ॥
तो मारंतो जीवं ॥ मारइ संबंधिणो सव्वे ॥ ९२ ॥

सर्व पण (सघळाए) संबंधो सर्वे जीवो साथे आ जीवे पाम्या तेथी जीवने मारतो छतो सर्व संबंधिओने मारे छे ॥ ९२ ॥

जीव वहो अप्पवहो ॥ जीवदया अप्पणो दया होइ ॥
ता सव्व जीवहिंसा ॥ परिचत्ता अत्त कामेहिं ॥ ९३ ॥

जीवनो वध ते आपणोज वध जाणवो अने जीवनी दया छे ते आपणीज दया छे तेथी आत्माना सुखने इच्छता जीवोए सर्व जीव हिंसा त्याग करी छे ॥ ९३ ॥

जावइयाइं दुख्काइं ॥ हुंति चउगइगयस्स जीवस्स ॥
सव्वाइं ताइं हिंसा ॥ फलाइं निउणं वियाणाहिं ॥ ९४ ॥

जेटलां दुःखो चार गतिमां रखडता जीवने थाय छे ते सर्वे हिंसानां फल छे एम सुक्ष्म बुद्धिथी जाण ॥ ९४ ॥

जंकिंचि सुहमुयारं ॥ पहुत्तणं पगइ सुंदरं जं च ॥
आरुग्गं सोहग्गं ॥ तं तमहिंसाफलं सव्वं ॥ ९५ ॥

जे कंई मोटुं सुख अने प्रभुपणुं जे कंइ स्वभाविक रीते सुंदर छे, निरोगपणुं, सौभाग्यपणुं छे ते ते सर्वे अहिंसानुं फल समजवुं ॥ ९५ ॥

पाणोवि पाडिहेरं ॥ पत्तो बूढोविसुंसुमारदहे ॥
एगेण वि एग दिण ख्रिएण ॥ हिंसावय गुणेणं ॥ ९६ ॥

चंडाल पण सुसुमार द्रहने विषे एक दिवसमां एक जीव बचाववाथी उत्पन्न थएलो अहिंसा व्रतना गुणवडे देवतानुं सानिध्य पाम्यो ॥ ९६ ॥

परिहर असच्च वयणं ॥ सव्वंपि चउव्विहं पयत्तेण ॥
संजमवंता वि जउ ॥ भासा दोसेण लिप्पंति ॥ ९७ ॥

असत्य चार प्रकारनुं छे तेनां नाम १. अछतानुं प्रगट करवुं, जेम आत्मा सर्वगत छे. २. बीजा अर्थनुं कहेवुं जेम गो शब्दे श्वान. ३. छताने ओलववुं, जेम आत्मा नथी. ४. निंदानुं करवुं, जेम चोर न होय तेने

चोर कहेवो, ए सर्वे पण चार प्रकारना असत्य वचनने प्रयत्नवडे करीने त्याग कर जे माटे संजमवंत पुरुषो पण भाषाना दोषवडे (असत्य भाषणवडे कर्मथी) लेपाय छे. ॥ ९७ ॥

हासेण व कोहेण व ॥ लोहेण भएण वा वि तमसच्चं ॥
मा भणसु भणसु सच्चं ॥ जीवहियत्थं पसत्थमिणं ॥ ९८ ॥

वली हास्यवडे क्रोधवडे लोभवडे अने भयवडे ते असत्य ना बोल पण जीवने हितनुं करनारुं अने सुंदर एवुं सत्य वचन बोल ॥ ९८ ॥

विस्ससणिज्जो माया ॥ व होइ पुज्जो गुरुव्व लोअस्स ॥
सयणुव्व सच्चवाइ ॥ पुरिसो सव्वस्स होइ पिउ ॥ ९९ ॥

सत्यवादी पुरुष मातानी पेठे विश्वास राखवा लायक अने गुरुनी पेठे लोकने पूजवा योग्य अने सगानी पेठे सर्वने वहालो लागे छे. ॥ ९९ ॥

होउ व जडी सिहंडी ॥ मुंडी वा वक्कलि वंन ग्गो वा ॥
लोए असच्चवाइ ॥ भंनइ पासंड चंडालो ॥ १०० ॥

जटावंत होय अथवा शिखावंत होय, मुंड होय अथवा वल्कल (झाडनी छाल) पहेरनार होय, अथवा नग्न होय तोपण लोकने विषे असत्यवादी, पाखंडी अने चंडाल केहेवायछे ॥ १०० ॥

अलियं सयंपि भणियं ॥ विहणइ बहुआइं सच्च वयणाइं ॥
पडिन नरयंमिवसू ॥ इक्केण असच्चवयणेण ॥ १०१ ॥

एकवार पण जूठुं बोल्युं थकुं घणा सत्य वचनोनो नाश करेछे केमके एक असत्य वचनवडे वसुराजा नरकने विषे पड्यो ॥ १०१ ॥

माकुणसु धीर बुद्धिं ॥ अप्पं व बहुं व परधणं घित्तुं ॥
दंतंतर सोहणयं ॥ किलिं च मित्तंपि अविदिन्नं ॥ १०२ ॥

हे धीर, थोडुं के वधारे पारकुं धन (जेवुं के) दांत खोतरवाने माटे एक सळी मात्र पण अदत्त लेवाने बुद्धि न कर ॥ १०२ ॥

जो पुण अत्थं अवहरइ ॥ तस्स सो जीवियंपि अवहरइ ॥
जं सोअत्थ कएणं ॥ उज्झइ जीयं न उण अत्थं ॥ १०३ ॥

वळी जे पुरुष पैसो हरण करेछे ते तेनुं जीवित पण हरण करेछे जे कारण माटे ते पुरुष पैसाने माटे जीवनो त्याग करेछे पण पैसाने मेलतो नथी ॥ १०३ ॥

तो जीवदया परमं ॥ धम्मं गहिऊण गिन्ह मादिन्नं ॥
जिण गणहर पडिसिद्धं ॥ लोग विरुद्धं अहम्मं च ॥ १०४ ॥

तो जीवदया रुप परम धर्मने ग्रहण करीने अदत्त न ले केमके जिनेश्वर भगवाने अने गणधर भगवाने निषेध्युं छे तेमज लोक विरुद्ध अने अधर्म छे ॥ १०४ ॥

चोरो परलोगंमि वि ॥ नारय तिरिएसु लहइ दुक्खाइं ॥

मणुयत्तणे विदीणो ॥ दारिद्दोवद्दुत्त होइ ॥ १०५ ॥

चोर परलोकमां पण नरक तिर्यचने विषे घणां दुःखो पामेछे; मनुष्यपणाने विषे पण दीन थाय अने दरिद्रतावडे पीडाएलो होय ॥ १०५ ॥

चोरिक्क निवित्तीए ॥ सावय पुत्तो जहा सुहं लहइ ॥

किढि मोर पिछ चित्तियं ॥ गुठी चोराण चलणेसू ॥ १०६ ॥

चोरी थकी निवर्तेलो श्रावकनो पुत्र जेम सुख पाम्यो, कीटी नामनी डोशीने घेर चोर पेठा ते चोरोना पगोने विषे अंगुठो मोर पिंछवडे चितर्यो ते एधानीए राजाए ओळखीने श्रावकना पुत्रने टाळीने बधा चोर मार्या ॥ १०६ ॥

रक्खाहिं बंभचेरं ॥ बंभगुत्तीहिं नवहिं परिसुद्धं ॥

निच्चंजिणीहि कामं ॥ दोसप्पकामं वियाणित्ता ॥ १०७ ॥

नव ब्रह्मचर्यनी गुप्ति तेणे करी शुद्ध एवुं ब्रह्मचर्य तेने रक्षण कर; नित्य घणा दोषथी भरेलो एवो जाणीने कामने जीत ॥ १०७ ॥

जावइया किरदोसा ॥ इहपरलोए डुहावहाहुंति ॥
आवहइ तेत सव्वे ॥ मेहुण सन्ना मणुस्सस्स ॥ १०८ ॥

खरेखर जेटला दोष आ लोक अने परलोकने विषे दुःखना करनारा छे ते बधा दोषोने मनुष्यनी मैथुन संज्ञा लावेछे ॥ १०८ ॥

रइ अरइ तरल जीहा ॥ जुएण संकप्प नुप्पम्म फणेण ॥
विसय बिलवासिणा ॥ मय मुहेण बिव्बो अरोसेण ॥ १०९ ॥

रति अने अरतिरुप चंचल वे जीभवाला अने संकल्प रुप प्रचंड फणावाला अने विषयरुप बीलमां वसनारा अने मदरुप मुखवाला अने गर्वथी अनादररुप रोषवाला ॥ १०९ ॥

काम न्नुअंगेण दठा ॥ लज्जा निम्मोय दप्प दाढेण ॥
न्नासंति नरा अवसा ॥ डुस्सह डुरकावह विसेण ॥ ११० ॥

लज्जारुप कांचलीवाला अने अहंकाररुप दाढवाला अने दुःसह दुःखकारक विषवाला एवा काम भुजंगवडे डसाएला माणसो परवश थएला देखायछे ॥ ११० ॥

लद्धक नरय वियणाउ घोर संसार सायरुव्वहणं ॥
संगडइ न पिच्छइ ॥ तुच्छत्तं कामिय सुहस्स ॥ १११ ॥

रौद्र नरकनी वेदनाओ अने घोर एवा संसार सागर तेनुं वहन करवुं तेने पामे पण कामित सुखनुं तुच्छपणुं न देखे ॥ १११ ॥

वम्मह सरसय विद्धो ॥ गिद्धो वणिउव्वराय पत्तिए ॥
पाउ रवालय गेहे ॥ दुगंधेणेग सो वसिउ ॥ ११२ ॥

कामना सेंकडो वाणवडे विंधाएलो अने गृद्ध थएलो एवो वाणीओ जेम राजानी स्त्रीए पायखानाना खालनी अंदर नांख्यो ते अनेक दुर्गंधोने सहन करतो त्यां रह्यो ॥ ११२ ॥

कामा सत्तो न मुणइ ॥ गम्मा गम्मं पि वेसियाणुव्व ॥
सिट्ठी कुबेरदत्तो ॥ नियय सुया सुरय रइ रत्तो ॥ ११३ ॥

कामासक्त माणस वेश्यानी पेठे गम्य अने अगम्यने न जाणे जेम कुबेरदत्तशेठ पोतानी तरत बाळक-ने जन्म आपनारी माताना उपर सुरत विषय सुखथी रक्त थएलो रह्यो ॥ ११३ ॥

पम्हि पिच्छिय कामकलिं ॥ कामग्घत्था सुमुय सुंअणुबंधं ॥
महिला सुदोस विसव, ल्लरीसु पयइं नियच्छंतो ॥ ११४ ॥

कंदर्प व्याप्त एवी अने दोषरूप विषनी वेलडीओ एवी स्त्रीओने विषे प्रेर्यो छे काम कलह जेणे एवा प्रतिबंधने (आसक्तिने) स्वभावथी जोता एवा तमे छोडीदो ॥ ११४ ॥

महिला कुलं सुवंसं ॥ पइं सुयं मायरंव पियरंवा ॥
विसअंधा अगणंती ॥ दुक्ख समुद्दंमि पाडेइ ॥ ११५ ॥

स्त्री–विषयमां आंधली थइ छती कुल, वंश, पति, पुत्र, माता तेमज पिताने नहि गणकारती दुःख समुद्रने विषे पाडेछे ॥ ११५ ॥

नीयं गमाहिं सुपत्त हराहिं ॥ नप्पिच्छ मंथर गइहिं ॥
महिलाहिं निन्नयाहिंव ॥ गिरिवर गुरुया विभिज्जंति ॥ ११६ ॥

स्त्रीओ नीचगामीनी पक्षे (ढळती जमीनमां जनारी) सारा स्तनवाली पक्षे (सुंदर पाणीने हरण करनारी) देखवा योग सुंदर अने मंद मंद गतीवाली नदीओनी पेठे मेरु पर्वत जेवा भारे (पुरुषो) ने पण भेदी नांखेछे ॥ ११६ ॥

सुट्ठु वि जियासु सुट्ठु वि पियासु ॥ सुट्ठु वि परूढ पिम्मासु ॥
महिलासुजुअगीसु अ ॥ विसंभं नाम को कुणइ ॥ ११७ ॥

अतिशय परिचयवाली अने अतिशय प्रिय एवी वली अतिशय प्रेमवंत एवी पण स्त्रीओ रुप सापणोने विषे खरेखर कोण विश्वास करे ॥ ११७ ॥

विसंभ निप्परं पिहु, उवयार परं परूढ पिम्मंपि ॥
कय विप्पियं पइं ऊत्ति ॥ निंति निहणं हयासाउ ॥ ११८ ॥

अति विश्वासवंत एवा अने उपकारने विषे तत्पर एवा ने उत्पन्न थयो छे प्रेम ते जेने एवा पण पतिने एकवार अप्रिय करवाथी तरतज ते अधम स्त्रीओ मरण पमाडेछे ॥ ११८ ॥

रमणिय दंसणाउ ॥ 'सो मालं गीउ' गुण निबद्धाउ' ॥
नव मालाइ मालाउ वहरंति हिययं महिलियाउ ॥ ११९ ॥

सुंदर देखाती एवी अने सुकुमार अंगवाली अने गुणथी (दोरीथी) बंधाएली नवी जाइनी माला जेवी स्त्रीओ पुरुषना हृदयने हरेछे ॥ ११९ ॥

किंतु महिलाण तासिं ॥ दंसण सुंदर जणिय मोहाणं ॥
आलिंगण मयरा देइ ॥ बज्झ मालाण वविणासं ॥ १२० ॥

दर्शनना सुंदरपणाथी उत्पन्न कर्यो छे मोह ते जेमने एवी स्त्रियोना आलिंगनरुप मदिरा कणेरनी वध्य मालानी पेठे पुरुषोने विनाश आपेछे ॥ १२० ॥

रमणीण दंसणं चेव ॥ सुंदरं होउ संगम सुहेणं ॥
गंधोव्विय सुरहोमालईइ ॥ मलणं पुण विणासो ॥ १२१ ॥

स्त्रीनुं दरशन खरेखर रुडुं छे, माटे संगमना सुखवडे करीने सर्युं; मालानो गंध पण सुगंधीदार होय पण मर्दनवडे विनाश पामे ॥ १२१ ॥

साकेयपुराहिवइ ॥ देव रइ रज्ज सुक्ख पब्भठो ॥
पंगुल हेउं वूढो ॥ वूढोय नईइ देवीए ॥ १२२ ॥

साकेत नगरनो अधिपति देवरति नामे राजा राज्यना सुखथी भ्रष्ट थयो, पांगलाने माटे ते नदीमां पडयो अने ते नदीरूप देवीने विषे बुडयो ॥ १२२ ॥

सोय सरी दुरिय दरी ॥ कवड कुडी महिलिया किलेस करी ॥
वयर विरोयण अरणी ॥ दुक्ख खणी सुक्खपडिवक्खा ॥ १२३ ॥

शोकनी नदी अने दुरितनी गुफा, कपटनुं घर अने क्लेशनी करनारी अने वैररुपी अग्निने सलगाववाने अरणीना लाकडा समान अने दुःखनी खाण अने सुखनी प्रतिपक्षी स्त्री छे ॥ १२३ ॥

अमुणिय मण परिक्कम्मो ॥ सम्मं को नाम नासिउं तरइ ॥
वम्मह सर पसरोहे ॥ दिट्ठिछोहेमयच्छीणं ॥ १२४ ॥

कामना बाणनो विस्तार छे जेमां एवा मृगाक्षीओ (स्त्रीओ) नां दृष्टिनां कटाक्षने विषे अणजाण्यो पणो छे मननो निग्रह जेनो एवो कयो पुरुष सम्यक प्रकारे नाशी जवाने समर्थ थाय छे ॥ १२४ ॥

घण मालाउ व दुरुन्न ॥ मंत सुपउहराउ वड्ढंति ॥
मोहविसं महिलाउ ॥ आलक्क विसं व पुरिसस्स ॥ १२५ ॥

अतिशय उंचां अने घणां बादलां वाळी एवी मेघमाळा जेम हडकवाना विषने वधारे तेम अतिशय उंचा पयोधर (स्तन) वाळी स्त्रीओ पुरुषना मोह विषने वधारे छे ॥ १२५ ॥

परिहरसु तउ तासिं ॥ दिट्ठिं दिट्ठीविसस्स व अहिस्स ॥
जं रमणि नयण बाण ॥ चरित्त पाणे विणासंति ॥ १२६ ॥

ते माटे ते स्त्रीओनी दृष्टिने दृष्टिविष सर्पनी दृष्टिनी पेठे तमे त्याग करो; केमके स्त्रीनां नेत्र बाण चारित्ररुपी प्राणनो नाश करेछे ॥ १२६ ॥

महिला संसग्गीए ॥ अग्गी इव जं च अप्पसारस्स ॥
मयणं व मणो मुणिणो ॥ विहंत सिग्घं चिय विलाइ ॥ १२७ ॥

स्त्रीनी संगतिथी अल्प सत्ववाला मुनिनुं पण मन अग्निथी जिम मीण ओगली जाय तेनी पेठे खरेखर गली जाय छे ॥ १२७ ॥

जइवि परिचत्त संगो ॥ तव तणु यंगो तहावि परिवडइ ॥

महिला संसग्गीए ॥ कोसा ज़वणू सियव्व रिसी ॥ १२८ ॥

जो पण स्त्रीना सर्व संगने त्याग करनार अने तपवडे करीने पातळा अंगवालो होय तोपण कोशाना घरने

नी पेठे

विषे वसनार सिंह गुफावासी ऋषि स्त्रीना संगथी चली गयेलो॥ १२८ ॥

सिंगार तरंगाए ॥ विलास वेलाए जोव्वण जलाए ॥

के के जयंमि पुरिसा ॥ नारि नईए न बुड्डंति ॥ १२९ ॥

शृंगार रुपी कल्लोलो छे जेमां अने विलास रुपी भरती छे जेमां जुवानी रुपी पाणी छे जेमां एवी स्त्री रुपी नदीने विषे जगतने विषे क्या क्या पुरुषो नथी डुबता ॥ १२९ ॥

विसय जलं मोह कलं ॥ विलास बिब्बोय जलयरा इण्णं ॥

मय मयरं उत्तिन्ना ॥ तारुन्नमहण्णवं धीरा ॥ १३० ॥

धीर पुरुषो, विषय रुप जलवाला, अने मोह रुपी कादववाला, अने विलास अने अभिमान रुपी जलचर वाला, मद रुपी मगरवाला, एवा जुवानी रुपी समुद्रने तरी गया ॥ १३० ॥

अभ्भिंतर बाहिरए ॥ सव्वे संगे तुमं विवज्जेहिं ॥

कय कारिय णुमईहिं ॥ कायमणो वाय जोगेहिं ॥ १३१ ॥

करवुं, करावबुं अने अनुमोदवा रुप त्रण करणवडे अने मन, वचन, कायाना जोगोवडे अभ्यंतर अने बाहिर एवा सर्वे संगोने तुं त्याग कर. ॥ १३१ ॥

संग निमित्तं मारई ॥ जणइ अलियं करेइ चोरिक्कं ॥
सेवइ मेहुण मिच्छं ॥ अप्परिमाणं कुणइ जीवो ॥ १३२ ॥

प्रसंग पडे संगना हेतुथी जीवने मारे, जूठुं बोल, चोरी करे, मथुन सेवे, अने जीव इच्छानुं अपरिमाण करे (परिग्रहनुं परिमाण न करे) ॥ १३२ ॥

संगो महा भयं जं ॥ विहेडिओ सावएण संतेणं ॥
पुत्तेण हिए अत्थंमि ॥ मुणिवइ कुंचिएण जहा ॥ १३३ ॥

संग मोटा भयनुं कारण छे, केमके पुत्रे द्रव्य चोरे छते श्रावक कुंचिक शेठे मुनिपती रुषीने वहेमथी पीडा उपजावी ॥ १३३ ॥

सव्वग्गंथ विमुक्को ॥ सीइभूओ पसंतचित्तो य ॥
जं पावइ मुत्तिसुहं ॥ न चक्कवट्टी वि तं लहइ ॥ १३४ ॥

बाह्य अने अभ्यंतर परिग्रहथी मुक्त, शीतल परिणामवालो, अने उपशांत चित्तवालो एवो पुरुष जेवुं निर्लोभपणानुं सुख पामे ते सुख चक्रवर्ति पण न पामे ॥ १३४ ॥

निस्सल्लस्सेह महव्वयाइं ॥ अक्खंड निव्वण गुणाइं ॥
उवहमंति य ताइं ॥ नियाण सल्लेण मुणिणो वि ॥ १३५ ॥

शल्य रहित पुरुषने महाव्रतो अखंड होय अने अतिचार रहित होय; ते महाव्रतोने नियाण शल्यवडे मुनीयो पण उपघात पमाडे छे ॥ १३५ ॥

अह राग दोस गब्भं च ॥ मोहगब्भं च तं भवे तिविहं ॥
धम्मत्थं हीण कुलाइं ॥ पत्थणं मोह गब्भं तं ॥ १३६ ॥

ते नियाण शल्य राग गर्भित, द्वेष गर्भित अने मोह गर्भित ए रीते त्रण प्रकारे थाय छे; धर्मने काजे हीण कुलादिकनी प्रार्थना करे ते मोह गर्भित नियाणुं समजवुं. ॥ १३६ ॥

रागेण गंगदत्तो ॥ दोसेण विस्सभूइमाईया ॥
मोहेण चंडपिंगल ॥ माईया हुंति दिठंता ॥ १३७ ॥

राग नियाणाने माटे गंगदत्त, अने द्वेष नियाणाने माटे विश्वभूति (महावीर स्वामिनो जीव) अने मोह नियाणे चंडपिंगल आदि दृष्टांत प्रसिद्ध छे ॥ १३७ ॥

अगणिय जो मोक्ख सुहं ॥ कुणइ नियाणं असार सुह हेउं ॥
सो कायमणि कएणं ॥ वेरुलिय मणिं पणासेइ ॥ १३८ ॥

जे मोक्षना सुखने अवगणीने असार सुखनुं कारण एवुं नियाणुं करे ते पुरुष काचमणिने माटे वैडूर्य रत्नने नाश करे छे ॥ १३८ ॥

दुक्खक्खय कम्मक्खय ॥ समाहि मरणं च बोहिलाभो य ॥
एयं पत्थेयव्वं ॥ न पत्थणिज्जं तउ अन्नं ॥ १३९ ॥

दुःखक्षय अने कर्मक्षय समाधि मरण अने बोधी बीजनो लाभ एटलां वानांनी प्रार्थना करवी एटले इच्छवां तेथी बीजुं कंइ मागवुं नहि ॥ १३९ ॥

उज्झिय नियाण सल्लो ॥ निसिभत्त नियत्ति समिय गुत्तीहिं ॥
पंच महव्वय रक्खं ॥ कय सिव सुक्खं पसाहेइ ॥ १४० ॥

नियाण शल्यने त्याग करीने रात्रि भोजनथी निवृत्ति करी पांच समिति ने त्रण गुप्तिए करीने सहित पंच महाव्रतनी रक्षा करे ते मोक्ष सुखने साधे छे. ॥ १४० ॥

इंदिय विसय पसत्ता ॥ पडंति संसार सायरे जीवा ॥
पक्खिव छिन्न पक्खा ॥ सुसील गुण पेहुण विहुणा ॥ १४१ ॥

इंद्रियोना विषयमां आसक्त थएला जीवो सुशील गुण रुप पीछां विनाना अने छेदाएली पांखवाला पक्षीओनी पेठे संसार सागरमां पडे छे ॥ १४१ ॥

न लहइ जहा लिहंतो ॥ सुहिल्लियं अठियं रसं सुणउ ॥
सोसइ तालुय रसियं ॥ विलिहंतो मन्नए सोक्खं ॥ १४२ ॥

जेम श्वान (कुतरो) हाडकाना रसने सुखे सुखे चाटतो थको खरुं सुख नथी पामतो अने ताळवानो रस शोषवेछे पण ते चाटतो सुख माने छे ॥ १४२ ॥

महिलाय संग सेवि ॥ न लहइ किंचिवि सुहं तहा पुरिसो ॥
सो मन्नए वराउ ॥ सय काय परिस्समं सुक्खं ॥ १४३ ॥

तेम स्त्रीओना संगने सेवनार पुरुष कंइ पण सुख पामतो नथी तोपण पोताना शरीरनुं परिश्रम थाय छे तेनेज ते बापडो सुख माने छे ॥ १४३ ॥

सुठु विमग्गिज्जंतो ॥ कत्थवि केलीइ नत्थि जह सारो ॥
इंदिय विसएसु तहा ॥ नत्थि सुहं सुठु वि गविठं ॥ १४४ ॥

घणुंए मागतां छतां केलना गर्भमां कोइ ठेकाणे सार नथी तेम इंद्रियोना विषयोमां घणुंए शोध्युं छतुं कंइ सुख नथी मलतुं ॥ १४४ ॥

सोएण पवसिय पिया ॥ चक्खूराएण माहुरो वणिउ ॥
घाणेण राय पुत्तो ॥ निहउ जीहाइ सोदासो ॥ १४५ ॥

श्रोत इंद्रिवडे परदेश गएला सार्थवाहनी स्त्री, चक्षुना रागवडे मथुरानो वाणियो, घ्राणने वशे (गंध प्रिय) राजपुत्र अने जीव्हाने रसे सोदाम राजा हणायो ॥ १४५ ॥

फासिंदिएण दुठो ॥ नठो सोमालिया महीपालो ॥

एक्किक्केण विनिहया ॥ किं पुण जे पंचसु पसत्ता ॥ १४६ ॥

फरस इंद्रिवडे दुष्ट सोमालिकानो राजा नाश पाम्यो; अकेके विषये ए बधा नाश पाम्या तो जे पांचे इंद्रियमां आसक्त होय तेनुं शुं कहेवुं ॥ १४६ ॥

विसया विरक्तो निवडइ ॥ निरविरक्तो तरइ दुत्तर भवोहं ॥

देवी दीव समागय ॥ भाउअगा दुन्नि दिठंता ॥

भाउअ जुयलं च भणियं च ॥ पाठांतरं ॥ १४७ ॥

विषयनी अपेक्षा करनारो माणस दुस्तर एवा भवसमूद्र प्रते पडे अने विषयथी निर्पेक्ष होय ते तरे; (आ उपर) रत्न द्विपनी देवीने मलया बे भाइ १. जीनपालित २. जीन रक्षित तेनां दृष्टांत जाणवां अथवा बे भाइनुं द्रष्टांत कह्युं छे ॥ १४७ ॥

छलिया अवय रकंता ॥ निरावयरका गया अविग्घेणं ॥

तम्हा पवयण सारे ॥ निरावयरकेण होयव्वं ॥ १४८ ॥

रागनी अपेक्षा कीधी तें छल्या अने जे निर्पेक्ष थया ते निर्विघ्नपणे ठामे पहोंच्या ते कारण माटे प्रवचनसारने विषे निपुण माणसे रागने विषे निर्पेक्ष थवुं ॥ १४८ ॥

विसए अवयरकंता ॥ पमंति संसार सायरे घोरे ॥
विसए सु निराविस्का ॥ तरंति संसार कंतारं ॥ १४९ ॥

विषयनी आसक्ति धरतां माणसो घोर संसार सागरने विषे पडे छे अने विषयमां निर्पेक्ष पुरुषो संसार रुपी अटवीने ओलंगी जाय छे ॥ १४९ ॥

ता धीर धिइ बलेणं ॥ दुद्दंते दमसु इंदिय मइंदे ॥
तेणुरकय पडिवस्को ॥ हराहि आराहण पडागं ॥ १५० ॥

तेथी हे धीर पुरुष धीरज रुपी बलवडे करीने दुर्दांत एवा इंद्रिय रुप सिंहने दम; ने तेणे करीने अंतरंग वैरी रुप राग अने द्वेषनो क्षय कर्यो छे जेणे एवो तुं आराधना पताकाने ले ॥ १५० ॥

कोहाइण विवागं ॥ नाऊण य तेसि निग्गहेण गुणं ॥
निग्गिण्ह तेण सु पुरिस कसाय कलिणो पयत्तेण ॥ १५१ ॥

क्रोधादिकना विपाकने जाणीने अने तेना निग्रहवडे गुण जाणीने हे सुपुरुष ! प्रयत्नवडे कषायरुपी क्लेशनो निग्रह कर ॥ १५१ ॥

जं अइ तिख्खं दुख्खं ॥ जं च सुहं उत्तिमं तिलोइए ॥
तं जाण कसायाणं ॥ वुढ्ढि ख्खय हेउयं सव्वं ॥ १५२ ॥

जे त्रण जगतने विषे अति तीव्र दुःख छे अने जे उत्तम सुख छे ते सर्व अनुक्रमे कषायोनि वृद्धि अने क्षयनुं कारण समज ॥ १५२॥

कोहेण नंदमाई ॥ निहया माणेण फरसरामाई ॥
मायाए पंडु रज्जा ॥ लोहेणं लोहणंदाइ ॥ १५३ ॥

क्रोधवडे नंद विगेरे, अने मानवडे फरशुरामादि, मायावडे पंडरज्जा अने लोभवडे लोहनंदीमें दुःख पाम्या ॥ १५३ ॥

इयउवएसामय पा, णएण ॥ पल्हायंमि चित्तंमि ॥
जाउ सुनिव्वुउ सो, पाउण व पाणियं तिसिउ ॥ १५४ ॥

आ उपदेश रुप अमृत पानवडे [illegible] चित्त [illegible] जेम तरस्यो माणस पाणी मेलवीने निरांते बेसे तेम ते शिष्य अतिशे निवृत थयो छतो कहे छे ॥ १५४ ॥

इछामो अणुसट्ठिं भंते भव पंक तरण दढ लट्ठिं ॥
जं जह उत्तं तं तह ॥ करेमि विणयणउ भणइ ॥ १५५ ॥

हे भगवन् हुं भव रुपी कादव ओळंगवाने दृढ लाकडी समान तमारी शिक्षाने इच्छुं छुं; जे जेम आपे कह्युं ते तेम हुं करुं एम विनयथी नमेलो ते कहे छे ॥ १५५ ॥

जइ कहवि असुहकम्मो ॥ दएण देहंमि संभवे वियणा ॥
अहवा तएहाइया ॥ परीसहा से उदीरिज्जा ॥ १५६ ॥

प्रकारे

जो कोइ [illegible] अशुभ कर्मना उदये करीने शरीरने विषे वेदना अथवा तरश विगेरे परिसहो संभवे तेमने उदीरवा [illegible] ॥ १५६ ॥

निद्धं महुरं पल्हायणिज्जं ॥ हिययंगमं अणलियं च ॥
तो सेहावेयव्वो ॥ सो खवउ पन्नवंतेण ॥ १५७ ॥

स्निग्ध, मधुर, हरखनुं करनार, हृदयने गमतुं, अने साचुं वचन कहेता एवा आचार्ये (आराधक साधु) तेने सहन करे एम करवुं ॥ १५७ ॥

संभरसु सुयणुजं ॥ तं मज्झंमि चउव्विहस्स संघस्स ॥
वूढा महा पइन्ना ॥ अहयं आराहइस्सामि ॥ १५८ ॥

हे सत्पुरुष, तमे संभारी आपो के चतुर्विध संघना मध्ये मोटी प्रतिज्ञा में करी ते हुं आराधीश ॥१५८॥

अरहंत सिद्ध केवली ॥ पच्चरकं सव्व संघ सक्खिस्स ॥
पच्चरकाणस्स कयस्स ॥ नंजणं नाम को कुणइ ॥ १५९ ॥

अरिहंत, सिद्ध, केवली अने सर्व संघनी साखे प्रत्यक्ष जे पच्चख्खाण कर्युं तेनुं भागवुं कोण करे ॥

नालुंकिए करुणं ॥ खज्जंतो घोर वेयणा तो वि ॥
आराहणं पडिवन्नो ॥ झाणेण अवंति सुकुमालो ॥ १६० ॥

शियालणीए अतिशय खवातो, घोर वेदना पामतो पण ध्यानवडे अवंति सुकुमाल आराधना पाम्यो ॥

मुग्गिल्ल गिरिंमि सुकोसलो वि ॥ सिद्धत्थ दइयत्ते नयवं ॥
वग्घीए खज्जंतो ॥ पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥ १६१ ॥

चित्रकुट पर्वतने विषे सिधार्थ (मोक्ष) ते छे प्यारुं जेने एवो भगवान् सुकोसल पण वाघणवडे खवातो मोक्ष प्रत्ये पाम्यो ॥ १६१ ॥

गुट्ठे पाओवगओ ॥ सुबंधुणा गोमए पलिवियंमि ॥
डज्झंतो चाणक्को ॥ पडिवन्नो उत्तमं अट्ठं ॥ १६२ ॥

गोकुलमां पादोपगम अणशणवाला सुबंधु मंत्रिए छाणां सळगावे छते दाझतो एवो चाणाक्य ते उत्तम अर्थने (आराधकपणाने) पाम्यो ॥ १६२ ॥

अवलंबिऊण सत्तं तुमंपि ता धीर धीरयं कुणसु ॥
जावे सु य नेगुस्सं ॥ संसार महा समुद्दस्स ॥ १६३ ॥

तेमाटे सत्वने अवलंबीने तुं पण हे धीर पुरुष धीरजपणुं धर अने संसार महा समुद्रनुं निर्गुणपणुं भाव ॥

जंम जरा मरण जलो ॥ अणाइमं वसण सावया इणो ॥
जीवाण डुक्क हेउं ॥ कडं रुद्दो जव समुद्दो ॥ १६४ ॥

जन्म, जरा अने मरण रुपी पाणी छे जेमां, एवो अनादि अने दुःखरुपी श्वापदवडे व्याप्त अने जीवोने दुःख नो हेतु एवो भव समुद्र ते घणोज कष्टनो करनारो अने रुद्र छे ॥ १६४ ॥

धन्नोहं जेण मए ॥ अणोर पारंमि जव समुद्दंमि ॥
जव सय सहस्स डुल्लहं ॥ लद्धं सद्धम्म जाण मिणं ॥ १६५ ॥

हुं धन्य छुं, जे कारण माटे में अपार भव समुद्रने विषे लाखो भवे पण पामवाने दुर्लभ एवुं सद्धर्मरुपी आ झाझ (वहाण) पाम्युं ॥ १६५ ॥

एयस्स पन्नावेणं ॥ पालिज्जं तस्स सइ पयत्तेणं ॥
जम्मं तरेवि जीवा ॥ पावंति न डुक्क दोगच्चं ॥ १६६ ॥

[illegible]वडे, स्मृति अने प्रयत्नवडे पालेवा [illegible] जीवो जन्मांतरने विषे पण दुःख अने दारिद्र न पामे ॥ १६६ ॥

चिंतामणी अनव्वो ॥ एय मनव्वोय कप्प रुक्कत्ति ॥
एसो परमो मंतो ॥ एयं परमामयं [illegible] ॥ १६७ ॥

आ धर्म अपूर्व चिंतामणी रत्न छे, अने वली आ अपूर्व कल्पवृक्ष छे, आ परम मंत्र छे. वली अहिंआं आ धर्म परम अमृत समान छे ॥ १६७ ॥

अह मणि मंदिर सुंदर ॥ फुरंत जिणगुण निरंजणुज्जोत्त ॥
पंच नमुक्कार समे ॥ पाणे पणत्त विसज्जेइ ॥ १६८ ॥

हवे मणिमय मंदिर अने सुंदर स्फुरायमान जिनगुणरूप निरंजन उद्योत छे जेने विषे एवो ते विनयवंत थको पंच नमस्कार सहित प्राणोने साग करे ॥ १६८ ॥

परिणाम विसुद्धीए ॥ सोहम्मे सुरवरो महिड्ढीए ॥
आराहिऊण जायइ ॥ भत्त परिन्नं जहन्नं सो ॥ १६९ ॥

ते पुरुष भक्त परिज्ञाने जघन्य थकी आराधीने परिणामनी विशुद्धिवडे सौधर्म देवलोकने विषे महर्द्धिक देवता थाय ॥ १६९ ॥

उक्कोसेण गिहत्थो ॥ अच्चुय कप्पंमि जायइ अमरो ॥
निव्वाण सुहं पावइ ॥ साहू सव्वठ सिद्धिं वा ॥ १७० ॥

उत्कृष्टपणे भक्त परिज्ञा आराधीने गृहस्थ अच्युत नामना बारमा देवलोकने विषे देवता थाय अने जो साधु होय तो उत्कृष्टुं मोक्षनुं सुख पामे अथवा तो सर्वार्थ सिद्धने विषे जाय ॥ १७० ॥

इय जोइसर जिणवीर ॥ भद्द भणियाणुसारिणी मिणमो ॥
भत्तपरिन्नं धन्ना ॥ पढंति भावंति सेवंति ॥ १७१ ॥

ए रीते योगीश्वर श्री जिन वीरस्वामि अने भद्र एवा तिर्थंकर देवे भाखेलाने अनुसार आ भक्त परिज्ञा पयन्नो जेओ भणेछे, भावेछे अने सेवेछे तेओ धन्य छे ॥ १७१ ॥

सत्तरिसयं जिणाणं व ॥ गाहाणं समयखित्त पन्नत्तं ॥
आराहंतो विहिणा ॥ सासय सोक्खं लहइ मोक्खं ॥ १७२ ॥

मनुष्य क्षेत्रने विषे [illegible] एकसो सित्तेर तिर्थंकरोनी पेठे एकसो सित्तेर गाथाओ कही छे; तेने विधिपूर्वक आराधन करतो शाश्वतुं सुख जे मोक्ष ते प्रत्ये पामे ॥ १७२ ॥

॥ इति श्री भत्त परिन्ना सम्मत्ता. ॥

आ सिद्धांत ने विषे

चउसरण पयन्नो.

सावज्जजोग विरई, उक्कित्तण गुणवत्त अ पडिवत्ति ॥
खलियस्स निंदणा वण, तिगिच्छ गुण धारणा चेव ॥ १ ॥

पाप व्यापारथी निवर्तवा रुप सामायक नामे पहेलुं आवश्यक, चोवीस तिर्थंकरना गुणोनुं उत्किर्तन करवारुप चउविसथ्थो नामनुं बीजुं आवश्यक, गुणवंत गुरुनी वंदना रुप वंदनक नामनुं त्रीजु आवश्यक, लागेला अतिचार रुप दोषनी निंदारुप प्रतिक्रमण नामनुं चोथु आवश्यक, भाव घा एटले आत्माने भारे दुषण लागेलुं तेने मटाडवा रुप काउसग्ग नामनुं पांचमुं आवश्यक, अने गुणने धारण करवा रुप पच्चखाण नामनुं छठुं आवश्यक. ए छ आवश्यक निश्चे करी कहेवायछे ॥ १ ॥

चारित्तस्स विसोही, कीरइ सामाइएण किल इहयं ॥
सावज्जेयर–जोगाण, वज्जणा–सेवणत्तउ ॥ २ ॥

आ जिनशासनमां सामायकवडे करी निश्चे चारित्रनी विशुद्धि कराय छे, ते सावद्य योगने त्याग करवाथी अने निर्वद्य योगने सेववाथी थाय छे ॥ २ ॥

॥ २६ ॥ दंसणयार विसोही, चउवीसायच्छएण किज्जइ य ॥

अच्चब्भुअ गुण कित्तण, रुवेणं जिणवरिंदाणं ॥ ३ ॥

दर्शनाचारनी विशुद्धि चउविसथ्था (लोगस्स) वडे कराय छे, ते जिनेश्वर भगवानोना अति अद्भुत गुणना कितनरुप चोविसे जिननी स्तुतिवडे थायछे ॥ ३ ॥

नाणाइआउ गुणा, तस्संपन्न पडिवत्तिकरणाउ ॥

वंदण एणं विहिणा, कीरइ सोहीउ तेसिं तु ॥४ ॥

ज्ञानादिक जे गुणो तेवडे करी सहित गुरु महाराजनी विधिपुर्वक वंदन करवारुप, त्रीजा वंदन नामना आवश्यके ज्ञानादिक गुणोनी शुद्धि कराय छे ॥ ४ ॥

खलिअस्सय तेसिं पुणो, विहिणा जं निंदणाइ पडिक्कमणं ॥

तेण पडिक्कमणेणं, तेसिं पि य कीरए सोही ॥ ५ ॥

वली ते ज्ञानादिकनी आशातनानी निंदादिक विधिवडे करवी ते प्रतिक्रमण कहेवाय, ते प्रतिक्रमणवडे ते ज्ञानादिक गुणोनी शुद्धि करायछे ॥ ५ ॥

चरणाइयाइयाणं, जहक्कमं वण तिगिच्छ रुवेणं ॥

पडिक्कमणा सुद्धाणं, सोही तह काउस्सग्गेणं ॥ ६ ॥ ॥ २६ ॥

चारित्रादिकना अतिचारोनी प्रतिक्रमणवडे शुद्धि न थई होय तेमनी गुमडाना औसड सरखा अनुक्रमे आवेला पांचमा काउसग्ग नामना आवश्यकवडे शुद्धि थाय छे ॥ ६ ॥

गुणधारण रूवेणं, पच्चक्खाणेण तवइआरस्स ॥

विरिआयारस्स पुणो, सव्वेहिवि कीरए सोही ॥ ७ ॥

गुणना धारण करवा रूप पच्चखाणे करी तपना अतिचारनी अने वळी विर्याचारना सर्व आवश्यके करी शुद्धि कराय छे ॥ ७ ॥

गय वसह सीह अभिसेअ, दाम ससी दिणयरं झयं कुंभं ॥

पउमसर सागर विमाण, भवण रयणुच्चय सिहिं च ॥ ८ ॥

हाथी, वृषभ, सिंह, अभिषेक, माळा, चंद्रमा, सूर्य, धजा, कळस, पद्मसरोवर, सागर, (देवगतिमांथी आवेला तिर्थंकरोनी माता) विमान, अने (नरकमांथी आवेला तिर्थंकरोनी माता) भवन देखे, रत्ननो ढगलो अने अग्नि, ए चउद स्वप्न सर्व तिर्थंकरोनी माता तेमने गर्भमां आवतां देखे ॥ ८ ॥

अमरिंद नरिंद मुणिंद, वंदिअं वंदिउं महावीरं ॥

कुसलाणुबंधि बंधुर, मज्झयणं कित्तइस्सामि ॥ ९ ॥

॥ २७ ॥ देवताना इंद्र, चक्रवर्ति राजा, अने मुनिश्वरोए वांदेला एवा महावीरस्वामिने वांदीने मोक्षने पमाडनार सुंदर चउसरण नामनुं अध्ययन कहीश ॥ ९ ॥

चउसरण गमण दुक्कड, गरिहा सुकडाणु मोयणा चेव ॥
एस गणो अणवरयं, कायवो कुसलहेउत्ति ॥ १० ॥

चार सरण करवां, पाप कार्योनी निंदा करवी, अने निश्चे सुकृतनी अनुमोदना करवी आ त्रण वस्तु मोक्षनुं कारण छे माटे निरंतर करवी ॥ १० ॥

अरिहंत सिद्ध साहू, केवलिकहिउ सुहावहो धम्मो ॥
एए चउरो चउगइ, हरणा सरणं लहइ धन्नो ॥ ११ ॥

अरिहंत, सिद्ध, साधु, अने केवळीए कहेलो सुख आपनार धर्म. आ चार शरण छे ते चार गतिने नाश करनार छे अने ते भाग्यशाळी पुरुष पामेछे ॥ ११ ॥

अहसो जिणभत्ति भरु, छरंत रोमंच कंचुअ करालो ॥
पहरिसपणउ म्मीसं, सीसंमि कयंजली भणइ ॥ १२ ॥

हवे ते पुरुष तिर्थंकरनी भक्तिना समुहे करी उछळतां रुवांटारुप बख्तरे करी भयंकर तेवो घणा हरख अने स्नेह सहित मस्तकने विषे बे हाथ जोडी आ प्रमाणे कहे. ॥ १२ ॥

रागद्दोसारीणं, हंता कमठगाइ अरिहंता ॥
विसय कसायारीणं, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १३ ॥

राग अने द्वेषरुप वैरीओना हणनार, अने आठ कर्मादिक शत्रुना हणनार, विषय कषायादिक वैरीओना हणनार एवा अरिहंत भगवान मने शरण हो. ॥ १३ ॥

रायसिरि मवकसित्ता, तव चरणं दुच्चरं अणुचरित्ता ॥
केवल सिरि मरहंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १४ ॥

राज्य लक्ष्मिने त्याग करीने दुष्कर तप अने चारित्रने सेवीने केवळ ज्ञान रुप लक्ष्मिने योग्य एवा अरिहंतो मने शरण हो ॥ १४ ॥

थुइ वंदण मरहंता, अमरिंद नरिंद पूअमरहंता ॥
सासय सुह मरहंता, अरिहंता हुंतु मम सरणं ॥ १५ ॥

स्तुति अने वंदन करवाने योग्य एवा, इंद्र अने चक्रवर्तिनी पुजाने योग्य एवा, शाश्वत सुख पामवाने योग्य एवा अरिहंतो मने शरण हो ॥ १५ ॥

परमणगयं मुणंता, जोइंद मइंद झाण मरहंता ॥
धम्मकहं अरहंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १६ ॥

बीजाना मनमां रहेली वातने जाणनारा, अने योगिश्वरने महेंद्रने ध्यान करवा योग्य वळी धर्म कथाने कहेवा योग्य एवा अरिहंत भगवान मने शरण हो ॥ १६ ॥

सव्वजिआण महिंसा, अरहंता सच्चवयण मरहंता ॥
बंभव्वय मरहंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १७ ॥

सर्व जीवोनी दयापाळवी तेने योग्य, सत्य वचनने योग्य, (वळी) ब्रह्मचर्य पाळवाने योग्य एवा अरिहंतो मने शरण हो ॥ १७ ॥

उसरणमवसरित्ता, चउत्तीसं अइसए निसेवित्ता ॥
धम्मकहंच कहंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १८ ॥

समवसरणमां बेसीने चोत्रीस अतिशये करीने सहित धर्म कथाने कहेता एवा अरिहंतो मने शरण हो ॥ १८ ॥

एगाइ गिरा णेगे, संदेहे देहिणं समं छित्ता ॥
तिहुअण मणु सासंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १९ ॥

एक वचने करी प्राणीओना अनेक संदेहोने एक काळे छेदी नाखता अने त्रण जगतने शिक्षा (उपदेश) आपता एवा अरिहंत भगवान मने शरण हो ॥ १९ ॥

वयणा मएण जुवणं, निव्वावंता गुणेसु ठावंता ॥
जिअलोअ मुद्धरंता, अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ २० ॥

(पोताना) वचनामृतवडे जगतने शांति पमाडता, अने गुणोमां स्थापता, (वळी) जीव लोकनो उ-द्धार करता एवा अरिहंत मने शरण हो ॥ २० ॥

अच्चब्भुअ गुणवंते, नियजस ससहर पहासिअ दिअंते ॥
नियय मणाइ अणंते, पडिवन्नो सरणमरिहंते ॥ २१ ॥

अति अद्‌भूत गुणवाळा, अने पोताना यशरुप चंद्रवडे सर्व दिशाओना अंतने शोभाव्या छे एवा शा-श्वत अनादि अनंत एवा अरिहंतोने शरणपणे मे अंगिकार कर्या. ॥ २१ ॥

उज्झिय जर मरणाणं, समत्त दुक्कत्त सत्त सरणाणं ॥
तिहुयण जण सुहयाणं, अरिहंताणं नमो ताणं ॥ २२ ॥

तज्यां छे जरा अने मरण जेमणे, अने बधा दुःखथी पीडाएला प्राणीओने शरणभुत एवा, अने त्रण जगतना लोकने सुख आपनार एवा ते अरिहंतोने (म्हारो) नमस्कार हो ॥ २२ ॥

अरिहंत सरण मल सुद्धि, लद्ध सुविसुद्ध सिद्ध बहुमाणो ॥
पणयसिर रइय कर कमल, सेहरो सहरिसं जणइ ॥ २३ ॥

अरिहंतना शरणथी कर्मरूप मेलनी शुद्धिए पाम्युं छे अति शुद्ध सिद्धमां बहु मान जेणे एवो, अने तेथी नमेला मस्तकउपर कर्यो छे हस्तरूप कमळनो दोडो जेणे अर्थात् मस्तके अंजळी करी छे जेणे एवो हळवा कर्मि जीव हर्ष सहित सिद्धनुं शरण कहे ॥ २३ ॥

कम्मठ्ठक्खय सिद्धा, साहाविअ नाण दंसण समिद्धा ॥
सव्वठ्ठ लद्धि सिद्धा, ते सिद्धा हुंतु मे सरणं ॥ २४ ॥

आठ कर्मनो क्षय करीने सिद्ध थएला, अने स्वभाविक ज्ञान दर्शननी समृद्धिवाळा वळी सर्व अर्थनी लब्धिओ सिद्ध थइ छे जेमने ते सिद्धो मने शरण हो ॥ २४ ॥

तिअलोअ मत्थयत्था, परम पयत्था अचिंत सामत्था ॥
मंगल सिद्ध पयत्था, सिद्धा सरणं सुह पसत्था ॥ २५ ॥

त्रण भुवनना मथाळे रहेला, अने परमपद एटले मोक्षमां रहेला, वळी अचिंत्य सामर्थ्यवाळा, अने मंगळभूत सिद्ध पदमां रहेनार, अने अनंत सुखे करी प्रशस्त एवा सिद्धो मने शरण हो ॥ २५ ॥

मूलुक्खयपडिवक्खा, अमूढलक्खा सजोगिपच्चक्खा ॥
साहाविअत्तसुक्खा, सिद्धा सरणं परम मुक्खा ॥ २६ ॥

मूळथी उखाडी नाख्या छे राग द्वेष रूप शत्रु जेमणे अने अमूढ लक्षवाळा, वळी केवळीओ जेमने देखी

शकेछे एवा, स्वाभाविक सुख जेमणे ग्रहण कर्युं छे एवा उत्कृष्ट मोक्षवाळा सिद्धो (मने) शरण हो. ॥२६॥

पडिपिल्लिअ पडिणीआ, समग्ग झाणग्गि दड्ढ भव बीआ ॥
जोइसर सरणीआ, सिद्धा सरणं समरणीआ ॥ २७ ॥

रागादिक शत्रुओनो तिरस्कार कर्यो छे जेमणे एवा वळी समग्र ध्यानरूप अग्निए बाल्युं छे भवनुं बीज जेमणे एवा अने योगिश्वरोए आश्रय करवा योग्य अने भव्य प्राणीओए स्मरण करवा योग्य एवा सिद्धो मने शरण हो ॥ २७ ॥

पाविअ परमाणंदा, गुणनीसंदा विदिन्न भवकंदा ॥
लहुई कय रविचंदा, सिद्धा सरणं खविअ दंदा ॥ २८ ॥

पमाडयो छे आनंद जेमणे, अने गुणनो सार छे जेमां, वळी नाश कर्यो छे भवरूप कंद जेमणे, अने केवळज्ञानना प्रकाशवडे चंद्र अने सूर्यने थोडा प्रभाववाळा करी दीधा छे, वळी युद्ध आदि क्लेशनो नाश कर्यो छे जेमणे एवा सिद्धो मने शरण हो ॥ २८ ॥

उवलद्ध परम बंभा, दुल्लह लंभा विमुक्क संरंभा ॥
भुवण घर धरण खंभा, सिद्धा सरणं निरारंभा ॥ २९ ॥

पाम्युं छे उत्कृष्ट ज्ञान जेमने एवा, वळी मोक्षरूप दुर्लभ लाभ मेळव्यो छे जेमणे एवा, मुक्या छे अनेक

प्रकारना समारंभ जेमणे एवा, त्रण भूवन रूप घरने धारण करवामां स्तंभ समान, अने वळी आरंभ रहित, एवा सिद्धो मने शरण हो ॥ २९ ॥

सिद्ध सरणेण नयबंभहेउ, साहु गुण जणिअ अणुराउ ॥
मेइणी मिलंत सुपसत्थ, मत्थउ तत्थिमं भणइ ॥ ३० ॥

सिद्धना शरणवडे नय अने बार अंगरूप ब्रह्मना कारणभूत साधुना गुणोनो उपज्यो छे अनुराग जेने, एवो भव्य प्राणी पृथ्वीने अडक्युं छे अति प्रशस्य मस्तक जेनुं एवो थइ त्यां आ रीते कहे ॥ ३० ॥

जिअ लोअ बंधुणो कुगइ, सिंधुणो पारगा महाभागा ॥
नाणाइ एहिं सिवसुक्ख, साहगा साहुणो सरणं ॥ ३१ ॥

जीवलोकना बंधु अने कुगति समुद्रना पार पामनार महा भाग्यवाळा एवा, अने ज्ञानादिके करी मोक्ष सुखना साधनार साधुओ (मने) शरण हो ॥ ३१ ॥

केवलीणो परमोही, विउलमई सुअहरा जिणमयंमि ॥
आयरिय उवज्झाया, ते सव्वे साहुणो सरणं ॥ ३२ ॥

केवळीओ, परमावधिज्ञानवाळा, विपुलमति मनःपर्यवज्ञानि, श्रुतधर तेमज जीनमतने विषे रहेला आचार्यो अने उपाध्यायो ते सर्वे साधुओ मने शरण हो ॥ ३२ ॥

चउदस दस नव पुव्वी, दुवालसिक्कारसंगिणो जे अ ॥
जिणकप्पा हालंदिअ, परिहारविसुद्धि साहु अ ॥ ३३ ॥

चउद पूर्वि, दस पूर्वि अने नव पूर्वि, अने वळी बार अंग धरनार, अगियार अंग धरनार, जिनकल्पि, यथालंदि, परिहारविशुद्धि चारीत्रवाळा एवा साधुओ ॥ ३३ ॥

खीरासव महु आसव, संभिन्न सोअ कुठ बुद्धिअ ॥
चारण वेउव्वि पयाणु, सारिणो साहुणो सरणं ॥ ३४ ॥

क्षीराश्रव अने मध्वाश्रव लब्धिवाळा, संभिन्न श्रोत लब्धिवाळा अने कोष्ट बुद्धिवाळा, चारण मुनियो, वैक्रिय लब्धिवाळा अने पदानुसारिलब्धिवाळा साधुओ मने शरण हो ॥ ३४ ॥

उज्झिअ वइर विरोहा, निच्चमदोहा पसंत मुहसोहा ॥
अभिमय गुण संदोहा, हयमोहा साहुणो सरणं ॥ ३५ ॥

तज्या छे वैर विरोध जेमणे, हमेशां अद्रोहि (शांत) अतिशय शांत, मुखनी शोभावाळा, बहु मान कर्यु छे गुणना समुहनु जेमणे एवा, अने हण्यो छे मोह जेमणे एवा साधुओ (मने) शरण हो. ॥ ३५ ॥

खंडिअ सिणेह दामा, अकामधामा निकामसुह कामा ॥
सुपुरिस मणाभिरामा, आयारामा मुणी सरणं ॥ ३६ ॥

तोडयुं छे स्नेहरूप बंधन ते जेमणे, निर्विकारी स्थानमां रहेनार, निर्विकार सुखना कामी, सत्पुरुषोना मनने आनंद करनार अने आत्मामां रमनार मुनिओ मने शरण हो. ॥ ३६ ॥

मिल्हिअ विसय कसाया, चत्रिअ घर घरणि संग सुहसाया ॥
अकलिअ हरिस विसाया, साहू सरणं गय पमाया ॥ ३७ ॥

दूर कर्यो छे विषय अने कपाय ते जेमणे, त्याग कर्यो छे घर अने स्त्रीना संगना सुखनो स्वाद जेमणे, वळी नथी हर्ष अने नथी शोक ते जेमने एवा अने गयो छे प्रमाद जेमनो एवा साधुओ मने शरण हो.।३७।

हिंसाइ दोस सुन्ना, कय कारुन्ना सयंभुरुपन्ना ॥
अजरामर पह खुन्ना, साहु सरणं सुकय पुन्ना ॥ ३८ ॥

हिंसादिक दोषे करीने रहित, कर्यो छे करुणा भाव ते जेमणे, एवा स्वयंभु रमण समुद्र जेवी विस्तीर्ण बुद्धिवाला, जरा अने मरण रहित मोक्ष मार्गमां जनारा, अने अतिशे पुन्य कर्युं छे जेमणे एवा साधु मने सरण हो ॥ ३८ ॥

काम विडंबण चुक्का, कलिमल मुक्का विमुक्क चोरिक्का ॥
पावरय सुरय रिक्का, साहु गुण रयण चिच्चिक्का ॥ ३९ ॥

कामनी विडंबनाए करीने रहित, पापे करीने रहित, वळी चोरी जेमणे त्याग करी छे एवा, पापरूप

रजना कारण एवा, मैथुनथी रहित अने साधुना गुणरुप रत्ननी कांतिवाळा एवा मुनियो (मने) शरण हो.

साहुत्त सुठिआ जं, आयरियाई तओ ते साहू ॥
साहुत्रणिएण गहिआ, तम्हा ते साहुणो सरणं ॥ ४० ॥

जे माटे साधुपणामां विशेषे करीने रहेला एवा आचार्यादिक छे ते माटे तेओ पण साधु कहेवाय. साधु कहेवावडे तेमने ग्रहण कर्या ते माटे ते साधु (मने) शरण हो ॥ ४० ॥

पडिवन्न साहु सरणो, सरणं काउं पुणोवि जिणधम्मं ॥
पहरिस रोमंच पवंच, कंचुअंचिअतणु भणइ ॥ ४१ ॥

स्विकार्युं छे साधुनुं शरण जेणे एवो ते जीव, वळी पण जिन धर्मने शरण करीने अति हर्षथी थयेला रोमांचना विस्ताररुप बख्तरे करी शोभायमान शरीरवाळो आ रीते कहे ॥ ४१ ॥

पवरसुकएवि पत्तं, पत्तेहिवि नवरि केहिवि न पत्तं ॥
तं केवलि पन्नत्तं, धम्मं सरणं पवन्नोहं ॥ ४२ ॥

अति उत्कृष्ट पुन्यवडे पामेलो, वळी केटलाक भाग्यवाळा पुरुषोए पण नहि पामेलो एवो केवळी भगवाने प्ररुपेलो ते धर्म तेने हुं शरणरुपे अंगिकार करुंछुं. ॥ ४२ ॥

पत्तेण अपत्तेणय, पत्ताणिय जेण नर सुर सुहाइं ॥

॥ ३२ ॥ मुक्खसुहं पुण पत्तेण, नवरि धम्मो स मे सरणं ॥ ४३ ॥

जे धर्म पामे छते अने अणपामे पण जेणे माणस अने देवताना सुखोने मेळव्यां, पण मोक्षसुख तो वळी धर्म पामेलाएज मेळव्युं ते धर्म मारे शरण हो. ॥ ४३ ॥

निद्दलिअ कलुस कम्मो, कय सुह जम्मो खलीकय अहम्मो ॥

पमुह परिणाम रम्मो, सरणं मे होउ जिणधम्मो ॥ ४४ ॥

अतिशे दल्यां छे मलीन कर्म जेणे, कर्यो छे शुभ जन्म जेणे, दूर कर्यो छे अधम जेणे, [illegible] परि- प्रथम अने णामे सुंदर एवो जिन धर्म मने शरण हो ॥ ४४ ॥

कालत्तएवि न मयं, जम्मण जरा मरण वाहि सय समयं ॥

अमयंव बहुमयं, जिणमयं च सरणं पवन्नोहं ॥ ४५ ॥

त्रण काळमां पण नहि नाश पामेलुं, अने जन्म, जरा, मरण अने सेंकडो गमे व्याधिनुं समावनार, अमृतनी पेठे घणाने इष्ट एवा जिन मतने हुं शरणरूपे अंगिकार करूंछुं ॥ ४५ ॥

पसमिअ कामप्पमोहं, दिठा दिठ्ठेसु न कलिय विरोहं ॥

सिव सुह फलय ममोहं, धम्मं सरणं पवन्नोहं ॥ ४६ ॥ ॥ ३२ ॥

विशेषे शमाव्यो छे कामनो उन्माद जेणे, देखेला अने नहि देखेला पदार्थोमां नथी कर्यो विरोध जेणे, अने मोक्षना सुखरूप फळने आपनार एवा अमोघ एटले सफळ धर्मने शरणरूपे अंगिकार करुंछुं ॥ ४६ ॥

नरय गइ गमण रोहं, गुण संदोहं पवाइ निरकोहं ॥

निहणिय वम्मह जोहं, धम्मंसरणं पवन्नोहं ॥ ४७ ॥

नरक गति गमनने रोकनार, गुणनो समुह छे जेमां एवो, अन्यवादिवडे क्षोभ करवा योग्य नहि एवो, अने हण्यो छे कामरूप सुभट जेणे एवो धर्म शरणरूपे अंगिकार करुंछुं ॥ ४७ ॥

भासुर सुवन्न सुंदर, रयणालंकार गारव महग्घं ॥

निहिमिव दोगच्चहरं, धम्मं जिणदेसिअं वंदे ॥ ४८ ॥

देदीप्यमान, उत्तम वर्ण अने [illegible], सुंदर अलंकारनी [illegible], मोटाइए करीने [illegible] महा मुल्यवाळो, निधाननी पेठे अज्ञानरूप दारिद्रने हणनार एवा जिनेश्वरोए उपदेशेला धर्मने हुं वांदुछुं ॥ ४८ ॥

चउसरण गमण संचिअ, सुचरिअ रोमंच अंचिअ सरिरो ॥

कय दुक्कड गरिहा असुह, कम्मरकय कंखिरो भणइ ॥ ४९ ॥

आ चार शरण अंगीकार करवावडे एकठुं करेलुं जे सुकृत तेणे करी थएली विकस्वर रोमराजीए यु-

क्त छे शरीर जेनुं एवो, अने करेलां पापनी निंदाए करीने अशुभ कर्मना क्षयने इच्छनो एवो जीव (आ प्रमाणे) कहे ॥ ४९ ॥

इह भविअ मन्नभविअं, मिच्छत्त पवत्तणं जमहिगरणं ॥
जिण पवयण पडिकुठं, दुठं गरिहामि तं पावं ॥ ५० ॥

आ भवमां करेलुं अने परभवमां करेलुं मिथ्यात्वना प्रवर्तनरूप जे अधिकरण, जिनशाशनमां निषेधेलुं एवुं ते दुष्ट पाप तेने हुं गर्हुंछुं एटले गुरुनी साखे निंदुंछुं ॥ ५० ॥

मिच्छत्त तमंधेणं, अरिहंताइसुअवन्न वयणं जं ॥
अन्नाणेण विरइअं, इन्हिं गरिहामि तं पावं ॥ ५१ ॥

मिथ्यात्वरूप अंधाराए अंध थयेलाए अरिहंतादिकमां जे अवरणवाद, अज्ञाने करीने विशेषे कर्यो होय ते पापने हमणां हुं गर्हुंछुं निंदुंछुं ॥ ५१ ॥

सुअ धम्म संघ साहुसु, पावं पडिणीअयाइ जं रइअं ॥
अन्नेसु अ पावेसु, इन्हिं गरिहामि तं पावं ॥ ५२ ॥

श्रुत धर्म, संघ, अने साधुओमां शत्रुपणुं आदि जे पाप कर्युं होय ते, अने अन्य पापस्थानकोमां जे पाप लाग्युं होय ते पाप हमणां हुं गर्हुंछुं ॥ ५२ ॥

अन्नेसु अ जीवेसु, मित्ती करुणाइ गोअरेसु कयं ॥
परिआवणाइ दुःखं, इन्हिं गरिहामि तं पावं ॥ ५३ ॥

बीजा पण, मैत्री करुणादिकना विषय, एवा जीवोमां परितापनादिक दुःख उपजाव्युं होय ते पापने हुं हमणां निंदुछुं ॥ ५३ ॥

जं मण वय काएहिं, कय कारिअ अणुमईहिं आयरिअं ॥
धम्म विरुद्ध मसुद्धं, सव्वं गरिहामि तं पावं ॥ ५४ ॥

जे मन, वचन, अने कायाए करी करवा, कराववा, अने अनुमोदवावडे आचरेलुं एवुं धर्मथी विरुद्ध अने अशुद्ध एवुं सर्व पाप ते हुं निंदुछुं ॥ ५४ ॥

अहसो दुक्कड गरिहा, दलिअकम्मदुक्कमो फुडं भणइ ॥
सुकडानुराय समुइन्न, पुन्नं पुलयंकुर करालो ॥ ५५ ॥

हवे दुष्कृतनी निंदाथी दळ्युं छे उत्कट पाप कर्म ते जेणे एवो, अने सुकृतनो जे राग तेथी थएली पवित्र विकस्वर रोम राजीए सहित एवो, ते जीव प्रगट नीचे प्रमाणे कहे ॥ ५५ ॥

अरिहंतं अरिहंतेसु, जं च सिद्धत्तणं च सिद्धेसु ॥
आयारं आयरिए, उवज्झायत्तं उवज्झाए ॥ ५६ ॥

अरिहंतोने विषे अरिहंतपणुं, अने सिद्धोने विषे वळी जे सिद्धपणुं, आचार्यमां जे आचार, अने उपाध्यायमां उपाध्यायपणुं ॥ ५६ ॥

साहूण साहुचरिअं; देसविरइं च सावय जणाणं ॥

अणुमन्ने सव्वेसिं, सम्मत्तं सम्मदिठीणं ॥ ५७ ॥

साधुओनुं जे उत्तम चरित्र, अने श्रावक लोकोनुं देशविरतीपणुं, अने समकितदृष्टिनुं समकित ए सर्वेने हुं अनुमोदुंछुं ॥ ५७ ॥

अहवा सव्वंवि अ विअ, राय वयणाणुसारि जं सुकम्मं ॥

कालत्तएवि तिविहं, अणुमोएमो तयं सव्वं ॥ ५८ ॥

अथवा वितराग वचनने अनुसारे जे सर्व सुकृत त्रणे काळमां (कर्युं होय) ते त्रणे प्रकारे (मन, वचन, ने कायाए करी) अनुमोदीए छीए ॥ ५८ ॥

सुह परिणामो निच्चं, चउ सरण गमाइ आयरं जीवो ॥

कुसल पयडीउ बंधइ, बद्धाउ सुहाणुबंधाउ ॥ ५९ ॥ ॥

निरंतर शुभ परिणामवाळो जीव चार शरणनी प्राप्ति आदिने आचरतो पुन्य प्रकृतिओने बांधेछे अने (अशुभ) बांधेलीने शुभ अनुबंधवाळी करेछे ॥ ५९ ॥

मंदणुन्नावा बद्धा, तिव्वणुन्नावा उ कुणइ ता चेव ॥

असुहाउ निरणुबंधाउ, कुणइ तीव्वाउ मंदाउ ॥ ६० ॥

जे (शुभ) मंद रसवाळी बांधी होय तेनेज तिव्र रसवाळी करेछे. अने अशुभ (मंद रसवाळी) ने अनुबंध रहित करेछे, अने तिव्र रसवाळीने मंद रसवाळी करेछे ॥ ६० ॥

ता एयं कायव्वं, बुहेहि निच्चंपि संकिलेसंमि ॥

होइ तिकालं सम्मं, असंकिलेसंमि सुकयफलं ॥ ६१ ॥

ते माटे पंडितोए हमेशां संक्लेशमां (रोगादि कारणमां) ए करवुं, असंक्लेशपणामां त्रण काळ रुडी पेरे कर्युं छतु सुकृत फळ (पुन्यानुंबंधि पुन्य) वाळु थायछे ॥ ६१ ॥

चउरंगो जिणधम्मो, न कउ चउरंगसरणमवि न कयं ॥

चउरंग उवछेउ, न कउ हा हारिउ जम्मो ॥ ६२ ॥

जेणे (दान, शियळ, तप, अने भावरूप) चार अंगवाळो जिनधर्म न कर्यो, जेणे (अरिहंतादि) चार प्रकारनुं शरण पण न कर्युं, तेमज जेणे चार गतिरूप संसारनो छेद न कर्यो, ते अरे ! मनुष्य जन्म हारी गयो ॥ ६२ ॥

इअ जीव पमाय महारि, वीर भद्दंतमेय मज्झयणं ॥
झाएसु तिसंझ मवंझ, कारणं निव्वुइ सुहाणं ॥ ६३ ॥

आ रीते हे जीव प्रमादरूपी मोटा शत्रुने जीतनार, मोक्ष पमाडनार, अनें मोक्षना सुखोनुं अवंध्य कारणभूत एवा आ अध्ययननुं त्रण संध्याए ध्यान कर ॥ ६३ ॥

॥ इति श्री चतुःशरण प्रकीर्णकं समाप्तं ॥

इति श्रीमद् वीरभद्राचार्य कृत चतुःशरण प्रकीर्णकं समाप्तं.

महा पच्चक्खाण पयन्नो.

एस करेमि पणामं ॥ तित्थयराणं अणुत्तर गईणं ॥
सव्वेसिं च जिणाणं ॥ सिद्धाणं संजयाणंच ॥ १ ॥

आ हुं उत्कृष्ट मतिवाला तीर्थंकरोने अने सर्व जिनोने, सिद्धोने संयतो (साधुओ) ने नमस्कार करुंछुं.

सव्व दुक्ख प्पहीणाणं ॥ सिद्धाणं अरहो नमो ॥
सद्दहे जिण पन्नत्तं ॥ पच्चक्खामि पावगं ॥ २ ॥

सर्व दुःख रहित एवा सिद्धोने अने अरिहंतोने नमस्कार थाओ, जिनेश्वर भगवाने भाषेलुं सर्व सद्दहुं छुं, अने सर्व सावद्य पापना योग तेने पच्चक्खुंछुं ॥ २ ॥

जंकिंचि दुच्चरियं ॥ तमहं निंदामि सव्व भावेणं ॥
सामाईयं च तिविहं ॥ करेमि सव्वं निरागारं ॥ ३ ॥

जे कंइ पण माठुं आचरण माराथी थयुं होय ते हुं साचा भावथी निंदुंछुं, अने मन, वचन ने काया ए त्रण प्रकारे सर्व निरागार (आगार रहित) एवुं सामायक हुं करुंछुं ॥ ३ ॥

बाहिर प्रिंतरं नवहिं ॥ सरीरादि सन्नोअणं ॥
मणसावइ काएणं ॥ सर्वं तिविहेण वोसिरे ॥ ४ ॥

बाह्य उपधी (वस्त्रादिक), अभ्यंतर उपधी (क्रोधादिक) शरीर विगेरे भोजन सहित मन, वचन ने काया ए त्रण प्रकारे सर्व वोसिरावुंछुं ॥ ४ ॥

राग बंधं पन्नसं च ॥ हरिसं दीणन्नावियं ॥
नस्सुगत्तं नयं सोगं रइं मयं च वोसिरे ॥ ५ ॥

रागनो बंध, द्वेष, हर्ष अने दीनपणुं, आकुलपणुं, भय, शोक, रति, मद, ए सघलाने वोसिरावुंछुं ॥५॥

रोसेण पमिनिवेसेण ॥ अकयएणुआ तहेव सझ्झाए ॥
जोमे किंचिवि न्नणिन्त ॥ तिविहं तिविहेण खामेमि ॥ ६ ॥

रोषे करीने, कदाग्रहवडे, अकृतज्ञतावडे तेमज असत् ध्यानने विषे जे हुं कांइ अविनयपणे बोल्यो ते त्रिविधे त्रिविधे खमावुंछुं ॥ ६ ॥

खामेमि सव्व जीवे ॥ सवे जीवा खमंतु मे ॥
आसवे वोसिरत्ताणं ॥ समाहिं पमि संधए ॥ ७ ॥

सर्वे जीवोने खमावुं. सर्व जीवो मने खमो, सघला आ भवने वोसिरावीने समाधि (शुभ) ध्यानने आदरे ॥ ७ ॥

निंदामि निंदणिज्जं ॥ गरिहामि अ जं च मे गरहणिज्जं ॥

आलोएमि अ सव्वं ॥ जिणेहिं जं जं च पडिकुट्ठं ॥ ८ ॥

जे निंदवा योग्य होय तेने हुं निंदुंछुं, अने जे गुरुसाखे निंदवा योग्य होय तेने गर्हुंछुं. अने जे जे जिनोए निषेध्युं छे ते सर्वने आलोउंछुं ॥ ८ ॥

उवही सरीरगं चेव ॥ आहारं च चउव्विहं ॥

ममत्तं सव्व दव्वेसु ॥ परिजाणामि केवलं ॥ ९ ॥

उपधी, शरीर अने चतुर्विध आहार, अने सर्व द्रव्यने विषे ममता ते सर्वने जाणीने त्याग करुंछुं ॥ ९ ॥

ममत्तं परिजाणामि ॥ निम्ममत्ते उवट्ठिओ ॥

आलंबणंच मे आया ॥ अवसेसं च वोसिरे ॥ १० ॥

निर्ममपणाने विषे उद्यमवंत थएलो एवो ममताने समस्त प्रकारे त्याग करुंछुं. एक मारे आत्मानुंज आलंबन छे; बीजुं सर्व वोसिरावुंछुं ॥ १० ॥

आया मे जं नाणे ॥ आया मे दंसणे चरित्ते य ॥
आया पच्चक्खाणे ॥ आया मे संजमे जोगे ॥ ११ ॥

मारुं जे ज्ञान ते मारो आत्मा छे, आत्मा तेज मारुं दर्शन अने चारित्र छे, आत्मा तेज पच्चख्खाण छे, आत्मा तेज मारुं संजम अने तेज मारो जोग छे ॥ ११ ॥

मूल गुण उत्तर गुणे ॥ जे मे नाराहिआ पमाएणं ॥
ते सव्व निंदामि ॥ पडिक्कमे आगमिस्साणं ॥ १२ ॥

मूल गुण अने उत्तर गुण जे में प्रमादवडे करी न आराध्या होय ते सर्वने हुं निंदुं छुं अने आगामीकालने विषे जे थवाना होय तेथी हुं पाछो वळुं छुं ॥ १२ ॥

इक्कोहं नत्थि मे कोइ ॥ नचाहमवि कस्सई ॥
एवं अदीण मणसो ॥ अप्पाण मणुसासए ॥ १३ ॥

एकलो हुं छुं मारुं कोइ नथी अने हुं पण कोइनो नथी एम अदीन चित्तवाळो आत्माने शिक्षा आपे.

इक्को उप्पज्जए जीवो ॥ इक्को चेव विवज्जई ॥
इक्कस्स होइ मरणं ॥ इक्को सिज्झइ नीरउ ॥ १४ ॥

जीव एकलोज उपजेछे. अने एकलोज नाश पामेछे, एकलानेज मरण होयछे अने एकलोज जीव कर्म रज रहित थइने मोक्ष पामेछे ॥ १४ ॥

इक्को करेइ कम्मं ॥ फलमवि तस्सिक्कउ समणुहवइ ॥
इक्को जायइ मरइ ॥ परलोअं इक्कउ जाइ ॥ १५ ॥

एकलो कर्म करेछे, तेनुं फल पण एकलोज अनुभवेछे, एकलो जन्मेछे ने मरेछे ने परलोकमां एकलोज उत्पन्न थायछे ॥ १५ ॥

इक्को मे सासउ अप्पा ॥ नाण दंसण लख्कणो ॥
सेसा मे बाहिरा भावा ॥ सव्व संजोग लख्कणा ॥ १६ ॥

ज्ञान, दर्शन, लक्षणवंत एकलो मारो आत्मा शाश्वतो छे; बाकी मारा बाहीरभाव सर्वे संयोगरूप छे.

संजोग मूला जीवेण ॥ पत्ता दुख्क परंपरा ॥
तम्हा संजोग संबंधं ॥ सव्वं तिविहेण वोसिरे ॥ १७ ॥

संयोग छे मूल जेनुं एवी जीवे दुःखनी परंपरा पामी ते माटे सर्व संयोग संबंधने त्रिविधे त्रिविधे वोसिरावुंछुं ॥ १७ ॥

अस्संजम मन्नाणं ॥ मिच्छत्तं सव्वत्त विअ ममत्तं ॥
जीवेसु अजीवेसु अ ॥ तं निंदे तं च गरिहामि ॥ १८ ॥

असंयम, अज्ञान, मिथ्यात्व, अने सर्व प्रकारना जीवने विषे अने अजीवने विषे ममत्वपणुं, ते हुं निंदुंछुं अने गुरुनी साखे गरहुंछुं ॥ १८ ॥

मिच्छत्तं परिजाणामि ॥ सव्वं अस्संजमं अलीयं च ॥
सव्वत्तो अ ममत्तं ॥ चयामि सव्वं च खामेमि ॥ १९ ॥

मिथ्यात्वने, सर्व असंयमने, सर्व असत्य वचनने अने सर्व थकी ममताने सम्यक् प्रकारे छांडुंछुं अने सर्वने खमावुंछुं ॥ १९ ॥

जे मे जाणंति जिणा ॥ अवराहा जेसु जेसु ठाणेसु ॥
तं तह आलोएमि ॥ उवट्ठिओ सव्व भावेणं ॥ २० ॥

जे जे ठेकाणे मारा अपराधो थएला जिनेश्वर भगवान जाणेछे ते सर्व प्रकारे उपस्थित थएलो एवो हुं तेमज आलोउंछुं ॥ २० ॥

उप्पन्नाणुप्पन्ना ॥ माया अणुमग्गओ निहंतव्वे ॥
आलोअण निंदण गरिहणाहिं ॥ न पुणुत्तिआ बीयं ॥ २१ ॥

उत्पन्न थती एटले वर्तमान कालनी, अनुत्पन्न थएली एवी एटले तेना पछी थनी भविष्यकालनी माया बीजीवार न करुं ए रीते आलोअण निंदन अने गरहावडे त्याग करुंछुं ॥ २१ ॥

जह बालो जंपंतो ॥ कज्ज मकज्जं च उज्जुअं भणइ ॥
तं तह आलोइज्जा ॥ माया मय विप्पमुक्कोउ ॥ २२ ॥

जेम बोलतुं बालक सरलपणे कार्य अने अकार्य वधुंए कही दे तेम माया अने मदवडे रहित एवो पुरुष सर्व पाप आलोवे ॥ २२ ॥

सोही उज्जुअ भूअस्स ॥ धम्मो सुद्धस्स चिट्ठइ ॥
निव्वाणं परमं जाइ ॥ घय सित्तिव्व पावए ॥ २३ ॥

जेम घीवडे भींचेलो अग्नि दीपे तेम सरल थएला माणसने आलोअण शुद्ध थाय अने शुद्धने धर्मस्थिर रहे अने परम निर्वाण एटले मोक्षने पामे ॥ २३ ॥

न हु सिज्झइ ससल्लो ॥ जह भणियं सासणे धुअरयाणं ॥
उद्धरिअ सव्व सल्लो ॥ सिज्झइ जीवो धुअ किलेसो ॥ २४ ॥

शल्य सहित माणस सिद्धि पामे नहि, एम पाप मेल जेना खरी गएला छे एवा (वीतराग) ना सासनमां कहेलुं छे; सर्व शल्यने उद्धरीने क्लेश रहित एवो जीव सिद्धि पामे ॥ २४ ॥

सुबहुंपि भाव सल्लं ॥ आलोएऊण गुरु सगासंमि ॥
निस्सल्ला संथारग ॥ मुविंति आराहगा हुंति ॥ २५ ॥

घणुंए पण भाव शल्य गुरुनी पासे आलोइने निःशल्य थई संथारो (अणशण) आदरे तो तेओ आराधक थाय. ॥ २५ ॥

अप्पंपि भाव सल्लं ॥ जे नालोअंति गुरुसगासंमि ॥
धंतंपि अ सुअ समिद्धा ॥ न हुते आराहगा हुंति ॥ २६ ॥

थोडुं पण भाव शल्य गुरुनी पासे जे न आलोवे ते अत्यंत ज्ञानवंत छतां पण आराधक न थाय ॥२६॥

न वि तं सत्थं च विसं च ॥ दुप्पउत्तोव कुणइ वेआलो ॥
जं तं च दुप्पउत्तं ॥ सप्पुव्व पमाइओ कुद्धो ॥ २७ ॥

खराब रीते वापरेलुं एवुं शस्त्र, विष, दुःप्रयुक्त वैताल अने दुःप्रयुक्त यंत्र अने प्रमादथी छेडेलो एवो साप तेवुं काम न करे (जेवुं भावशल्य करे.) ॥ २७ ॥

जं कुणइ भाव सल्लं ॥ अणुद्धिअं उत्त मठ कालंमि ॥
दुल्लह बोहिअत्तं ॥ अणंत संसारिअत्तं च ॥ २८ ॥

जेवुं भाव शल्य अंतकाले अण उद्धरिउं करे तेथी दुर्लभ बोधीपणुं अने अनंत संसारीपणुं थाय छे. ॥

तो उद्धरंति गारव ॥ रहिआ मूलं पुणब्भव लयाणं ॥
मिछा दंसण सल्लं ॥ माया सल्लं नियाणं च ॥ २९ ॥

तेथी गारव रहित माणस पुनर् भवरूपी लताओना मूल एवा मिथ्यादर्शन शल्य, मायाशल्य अने नियाणशल्यने उद्धरेछे ॥ २९ ॥

कय पावोवि मणूसो ॥ आलोइअ निंदिअ गुरु सगासे ॥
होइ अइरेग लहूउ ॥ उहरिअ भरुव भारवहो ॥ ३० ॥

पापनो करनारो एवो पण माणस (पापने) आलोइने अने गुरुनी पासे निंदीने जेम भारनो वहन करनारो माणस भार उतारीने हलवो थाय तेम ते घणोज हलवो थाय ॥ ३० ॥

तस्सय पायछित्तं ॥ जं मग्गविउ गुरु वइस्संति ॥
तं तह अणुसरिअवं अणवच्छ पसंग भीएण ॥ ३१ ॥

तेनुं प्रायश्चित जेम मार्गने जाणनारा एवा गुरु उपदेश करे तेम अनवस्थाना प्रसंगनी बीकवाला माणसे अनुसरवुं ॥ ३१ ॥

दस दोस विप्प मुक्कं ॥ तम्हा सवं अगूहमाणेण ॥
जं किंपि कय मकज्जं ॥ तं जहवत्तं कहेअवं ॥ ३२ ॥

दश दोष रहित जे कंइ पण अकार्य कर्युं होय ते सर्व नहि छुपाविने जेम थयुं होय तेमज कहेवुं जोइए ॥ ३२ ॥

सव्वं पाणारंभं ॥ पच्चक्खामि अलिय वयणं च ॥
सव्वं अदत्तादाणं ॥ अबंभ परिग्गहं चेव ॥ ३३ ॥

सर्व प्राणीओना आरंभ अने असत्य वचन, सर्व अदत्तादान, सर्व मैथुन अने सर्व परिग्रहने हुं त्याग करूंछुं. ॥ ३३ ॥

सव्वं च असणपाणं ॥ चउव्विहं जो अ बाहिरो उवहि ॥
अभिंतरं च उवहिं ॥ सव्वं तिविहेण वोसिरे ॥ ३४ ॥

सर्व अशन अने पानादिक चतुर्विध आहार अने जे बाह्य (वस्त्र पात्रादि) उपधी अने कषायादि अभ्यंतर उपधी ते सर्वने त्रिविधे वोसिरावुंछुं. ॥ ३४ ॥

कंतारे दुब्भिक्खे ॥ आयंकेवा महया समुप्पन्ने ॥
जं पालीअं न भग्गं ॥ तं जाणसु पालणा सुद्धं ॥ ३५ ॥

वनमां अथवा दुकाळमां अथवा मोटो रोग उत्पन्न थये छते जे व्रत पाल्युं अने ते न भाग्युं ते शुद्ध पाल्युं समजवुं ॥ ३५ ॥

रागेण व दोसेण व ॥ परिणामेण व न दूसिअं जं तु ॥
तं खलु पच्चक्खाणं ॥ भाव विसुद्धं मुणेयव्वं ॥ ३६ ॥

रागे करीने अथवा द्वेषे करीने अथवा परिणामे करीने जे (पच्चक्खाण) न दुषीत कर्युं ते खरेखर भाव विशुद्ध पच्चक्खाण जाणवुं ॥ ३६ ॥

पीअं थणय छिरं ॥ सागर सलिलाउ बहुतरं हुज्जा ॥
संसारंमि अणंते ॥ माईणं अन्न मन्नाणं ॥ ३७ ॥

आ अनंत संसारने विषे नवनवी माताओनां स्तननां दूध जीवे पीधां ते समुद्रना पाणी थकी पण वधारे थाय छे ॥ ३७ ॥

बहुसोवि मए रुसं ॥ पुणो पुणो तासु तासु जाइसु ॥
नयणोदयंपि जाणसु ॥ बहुअरं सागर जलाउ ॥ ३८ ॥

ते ते जातीओमां वारंवार में घणुं रुदन कर्युं ते नेत्रना आंसुनुं पाणी समुद्रना पाणी थकी पण वधारे जाणवुं ॥ ३८ ॥

नत्थि किसो पएसो ॥ लोए वालग्ग कोडिमित्तोवि ॥
संसारे संसरंतो ॥ जत्थ न जाउ मउ वावि ॥ ३९ ॥

एवो कोइ पण वाळना अग्रना मध्य भाग जेटलो प्रदेश नथी के जिहां संसारमां भमतो जीव नथी ज-न्म्यो ने नथी मुओ ॥ ३९ ॥

॥ ४१ ॥

चुलसीइ किल लोए ॥ जोणीणं पमुह सयसहस्साइं ॥
इक्किकंमिअ इत्तो ॥ अणंतखुत्तो समुप्पन्नो ॥ ४० ॥

लोकने विषे खरेखर चोराशी लाख जीवा योनीयो छे ते मांहे एकेक योनीमां जीव अनंतीवार उत्पन्न थयो छे ॥ ४० ॥

उड्ढमहे तिरिअंमि अ ॥ मयाइं बहुयाइं बाल मरणाइं ॥
तो ताइं संभरंतो ॥ पंडिअ मरणं मरीहामि ॥ ४१ ॥

उर्ध्व लोकने विषे, अधो लोकने विषे अने तिर्यग् लोकने विषे घणां बाळ मरण पाम्यो तो ते मरणोने संभारतो पंडित मरणे हु मरीश ॥ ४१ ॥

मायामित्ति पिया मे ॥ भाया भगिणी अपुत्त धीयाय ॥
एयाइं संभरंतो ॥ पंडिय मरणं मरीहामि ॥ ४२ ॥

मारी माता, मारा पिता, भाइ, बेन, मारो पुत्र, मारी पुत्री ए बधांने संभारतो पंडित मरण हुं मरीश. ॥ ४२ ॥

माया पीइ वंधूहिं ॥ संसार ङ्गेहिं पूरिउ लोगो ॥
वहु जोणि निवासिएहिं ॥ न य ते ताणं च सरणं च ॥ ४३ ॥

संसारमां रहेला ने घणी योनीमां निवास करता माता, पीता अने बंधुओवडे आखो लोक भरेलोछे ते तारुं त्राण तथा शरण नथी ॥ ४३ ॥

इक्को करेइ कम्मं ॥ इक्को अणुहवइ डुकय विवागं ॥
इक्को संसरइ जिउ ॥ जर मरण चउग्गइ गुविलं ॥ ४४ ॥

एकलोज जीव कर्म करे छे, अने एकलोज जीव माठां करेलां पापना फलने भोगवे छे, अने एकलोज जीव जरा मरणवाला चतुर्गति रुप गहन वनमां भमे छे ॥ ४४ ॥

उव्वेवणयं जम्मणमरणं ॥ नरएसु वेअणाउ वा ॥
एआइं संभरंतो ॥ पंडिय मरणं मरिहामि ॥ ४५ ॥

उद्वेगना करनारां जन्म अने मरण छे, नरकनी गतिए अनेक वेदनाओ छे ए संभारतो पंडित मरण हुं मरीश ॥ ४५ ॥

उव्वेवणयं जम्मण मरणं ॥ तिरिएसु वेअणाउ वा ॥
एआइं संभरंतो ॥ पंडिय मरणं मरिहामि ॥ ४६ ॥

उद्वेगना करनारा जन्म अने मरण छे, तिर्यंचनी गतिए अनेक वेदनाओ छे ए संभारतो पंडित मरण हुं मरीश ॥ ४६ ॥

उव्वेवणयं जम्मण मरणं ॥ मणुएसु वेअणाउ वा ॥
एआइं संभरंतो पंडिय मरणं मरिहामि ॥ ४७ ॥

मनुष्यनी गतिमां उद्वेगनां करनार जन्म अने मरण अने वेदनाओ छे ए संभारतो पंडित मरण हुं मरीश ॥

उव्वेवणयं जंमण मरणं ॥ चवणं च देवलोगाउ ॥
एआइं संभरंतो पंडिय मरणं मरिहामि ॥ ४८ ॥

उद्वेगना करनार जन्म, मरण अने देवलोकथी चववुं थाय छे ए संभारतो पंडित मरण हुं मरीश ॥४८॥

इक्कं पंडिय मरणं ॥ छिंदइ जाइ सयाइं बहुआइं ॥
तं मरणं मरिअव्वं ॥ जेण मउ सम्मउ होइ ॥ ४९ ॥

एक पंडित मरण बहु सेंकडो गर्भ जन्म मरणोने छेदे ते मरण मरवुं जोइए के जे मरणवडे मरेलो शुभ मरणवालो होय ॥ ४९ ॥

कइ आ णु तं सुमरणं ॥ पंडिअ मरणं जिणेहिं पन्नत्तं ॥
सुद्धो उद्धरि अ सल्लो पाउवगउ मरिहामि ॥ ५० ॥

ज्यारे तें शुभ मरण जे जिनेश्वर भगवाने कहेलुं एवुं पंडित मरण तेने शुद्ध एवो अने शल्य रहित एवो पादोपगम अणशण लेइ मरण पामीश ॥ ५० ॥

भव संसारे सव्वे ॥ चउव्विहा पुग्गला मए बद्धा ॥
परिणाम पसंगेणं ॥ अठ विहे कम्म संघाए ॥ ५१ ॥

सर्व भव संसारने विषे परिणामना प्रसंगवडे चार प्रकारना पुद्‌गलो में बांध्या अने आठ प्रकारना कर्मोनो समुदाय में बांध्यो ॥ ५१ ॥

संसार चक्कवाले ॥ सव्वे ते पुग्गला मए बहुसो ॥
आहारिआ य परिणामिआ य ॥ नयहिं गउ तित्तिं ॥ ५२ ॥

संसारचक्रने विषे सर्वे ते पुद्‌गलो में घणी वार आहारपणे लेइ परीणमाव्या तोए पण तृप्ति थइ नहि.

आहार निमित्तेणं ॥ अहयं सव्वेसु नरय लोएसु ॥
उववन्नोमि व बहुसो ॥ सव्वासु अ मिच्छ जाईसु ॥ ५३ ॥

आहारना निमित्ते हुं सर्वे नरकलोकने विषे घणीवार उपन्यो छुं तेमज सर्व म्लेच्छ जातियोमां उपन्योछुं.

आहार निमित्तेण ॥ मच्छा गच्छंति दारुणे नरए ॥
सच्चित्तो आहारो ॥ न खमो मणसा वि पत्थेउं ॥ ५४ ॥

आहारना निमित्ते मत्स्य भयंकर नरकने विषे जायछे तेथी सचित्त आहार मनवडेय मार्थवाने युक्त नथी.

तण कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नई सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तिप्पेउं काम भोगेहिं ॥ ५५ ॥

तृण अने काष्ठवडे जेम अग्नि, अथवा हजारो नदीओवडे जेम लवणसमुद्र तृप्त थतो नथी, तेम आ जीव काम भोगोवडे तृप्त थइ शकतो नथी ॥ ५५ ॥

तण कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नइ सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तिप्पेउं अच्छसारेणं ॥ ५६ ॥

तृण अने काष्ठवडे जेम अग्नि, अथवा हजारो नदीओवडे जेम लवणसमुद्र तृप्त थतो नथी, तेम आ जीव पैसावडे तृप्त थतो नथी ॥ ५६ ॥

तण कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नई सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तिप्पेउं गंध मल्लेहिं ॥ ५७ ॥

तृण अने काष्ठवडे जेम अग्नि, अथवा हजारो नदीओवडे जेम लवणसमुद्र तृप्त थतो नथी, तेम आ जीव गंधमाल्यना भोगवडे तृप्त थतो नथी ॥ ५७ ॥

तण कठेण व अग्गी ॥ लवण जलो वा नई सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तिप्पेउं जोअण विहीए ॥ ५८ ॥

तृण अने काष्टवडे जेम अग्नि, अथवा हजारो नदीओवडे जेम लवणसमुद्र तृप्त थतो नथी, तेम आ जीव भोजनविधिवडे तृप्त थतो नथी ॥ ५८ ॥

वलयामुह सामाणो ॥ डुप्पारोवण रन्न अपरिमिओ ॥
न इमो जीवो सक्को ॥ तिप्पेउं गंध मल्लेहिं ॥ ५९ ॥

वडवानल जेवो अने दुःखे पार पामीए एवो अपरिमित गंधमाल्यवडे आ जीव तृप्त थइ शकतो नथी.

अविअड्ढो अ जीवो ॥ अइअ कालंमि आगमिस्साए ॥
सद्दाण य रुवाण य ॥ गंधाण रसाण फासाणं ॥ ६० ॥

अविदग्ध=मूर्ख एवो आ जीव अतित कालने विषे अने अनागत कालने विषे शब्द, रूप, रस, गंध अने स्पर्श ए पांच विषये करी तृप्त न थयो ने थशे नहीं ॥ ६० ॥

कप्पतरू संजवेसु ॥ देवुत्तरकुरवसं पसूएसु ॥
उववाएण य तित्तो ॥ न य नर विज्जाहर सुरेसु ॥ ६१ ॥

देवकुरु, उत्तरकुरुमां उत्पन्न थएला एवा कल्पवृक्षोथी मळेला सुखथी तेमज मनुष्य विद्याधर अने देवोने विषे उत्पन्न थएला एवा सुखवडे आ जीव तृप्त थयो नहि ॥ ६१ ॥

॥ ४४ ॥

खइएण व पीएण व ॥ न य एसो ताइउं हवइ अप्पा ॥

जइ डुग्गइं न वच्चइ ॥ तो नूणं ताइउं होइ ॥ ६२ ॥

खावावडे तेमज पीवावडे आ आत्मा बचावातो नथी; जो दुर्गति न जाय तो निश्चे बचावाएलो कहेवाय.

देविंद चक्कवट्टित्तणाइं ॥ रज्जाइं उत्तमा जोगा ॥

पत्ता अणंतखुत्तो ॥ नयहं तित्तिं गउ तेहिं ॥ ६३ ॥

देवेंद्र चक्रवर्तिपणाना राज्यो तथा उत्तम भोगो अनंतीवार पाम्या पण तेओ वडे हुं तृप्ति पाम्यो नहि.

खीर दगिछु रसेसुं ॥ साऊसु महोदहीसु बहुसोवि ॥

उववन्नो न य तएहा ॥ छिन्ना मे सीयल जलेण ॥ ६४ ॥

दूध, दहिं, शेरडीना रसवाळा स्वादिष्ट मोठा समुद्रोने विषे घणीवार हुं उत्पन्न थयो तोपण शितळ जळवडे मारी तृष्णा न छीपी ॥ ६४ ॥

तिविहेण य सुह मउलं ॥ तम्हा काम रइ विसय सुक्खाणं ॥

बहुसो सुह मणु नूयं ॥ नय सुह तएहा परिछिएहा ॥ ६५ ॥

मन, वचन ने काय ए त्रण प्रकारे काम भोगना विषय सुखोना अतुल सुखने बहुबहुवार अनुभव्युं तो पण सुखनी तृष्णा भागी नहि ॥ ६५ ॥ ॥ ४४ ॥

जा काइ पत्थणाउ ॥ कया मए राग दोस दसएण ॥
पमिबंधेण बहुविहं ॥ तं निंदे तं च गरिहामि ॥ ६६ ॥

जे कोइ प्रार्थना में राग द्वेषने वश थइ प्रतिबंधे करी घणी प्रकारे करी होय ते हुं निंदुंछुं अने गुरुनी साखे गरहुंछुं ॥ ६६ ॥

हंतूण मोहजालं ॥ छित्तूण य अठकंम संकलिअं ॥
जंमण मरण रहट्टं ॥ जित्तूण जवाउ मुच्चिहिसि ॥ ६७ ॥

मोहजालने हणीने, अने आठ कर्मनी सांकलने छेदीने जन्म मरणरूपी अर्हटने भागी नांखीने संसारथकी तुं मूकाइश ॥ ६७ ॥

पंचइ महव्वयाइं ॥ तिविहं तिविहेण चारु हेऊणं ॥
मण वयण काय गुत्तो ॥ सज्जो मरणं पडिच्छिज्जा ॥ ६८ ॥

पांच महाव्रतने त्रिविधे त्रिविधे आरोपीने मन वचन अने काय गुप्तिथी गुप्त एवो सावधान थइ मरणने आदरे ॥ ६८ ॥

कोहं माणं माया ॥ लोहं पिज्जं तहेव दोसं च ॥
चइऊण अप्पमत्तो ॥ रक्खामि महव्वए पंच ॥ ६९ ॥

क्रोध, मान, माया, लोभ, प्रेम तेमज द्वेषने अप्रमत्त थको त्याग करीने पंच महाव्रतने रक्षण करुं ॥

कलहं अप्भक्खाणं ॥ पेसुन्नं पिअ परस्स परिवायं ॥
परिवज्जंतो गुत्तो ॥ रक्खामि महव्वए पंच ॥ ७० ॥

कलह, अभ्याख्यान, चाडी, वली परनी निंदा एटलां वानां त्याग करतो अने त्रण गुप्तिए गुप्त एवो पंच महाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७० ॥

पंचिंदिय संवरणं ॥ पंचेव निरुंभिऊण काम गुणे ॥
अच्चासायण भीओ ॥ रक्खामि महव्वए पंच ॥ ७१ ॥

पांच इंद्रियोने संवरीने अने पांचे कामना (शब्दादि) गुणने रुंधीने देव गुरुनी अती आशातनाथी बीतो पंच महाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७१ ॥

किण्हा नीला काऊ ॥ लेसा झाणाइं अट्टरुद्दाइं ॥
परिवज्जंतो गुत्तो ॥ रक्खामि महव्वए पंच ॥ ७२ ॥

कृष्ण लेश्या, नील लेश्या, कापोत लेश्या, अने आर्तध्यान अने रौद्र ध्यानने वर्जतो थको पंच महाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७२ ॥

(त्रणगुप्तिए गुप्त एवो)

तेऊ पम्हा सुक्का ॥ लेसा झाणाइं धम्म सुक्काइं ॥

नवसंपन्नो जुत्तो ॥ रस्कामि महव्वए पंच ॥ ७३ ॥

तेजो लेश्या, पद्म लेश्या अने शुक्ल लेश्या ने धर्म ध्यान ने शुक्ल ध्यान ए वे ध्यानने आदरतो अने ते सहित पंच महाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७३ ॥

मणसा मणसच्चविन ॥ वाया सच्चेण करण सच्चेण ॥

तिविहेण वि सच्च विन ॥ रस्कामि महव्वए पंच ॥ ७४ ॥

मनवडे मनने सत्यपणे, वचन सत्यपणे ने कर्तव्य सत्यपणे ए त्रण प्रकारे सत्यपणे प्रवर्ततो तथा जाणतो पंचमहाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७४ ॥

सत्त न्नय विप्पमुक्को ॥ चत्तारि निरुंन्निनण य कसाए ॥

अठ मय ठाण जढो रस्कामि महव्वए पंच ॥ ७५ ॥

सात भयथी रहित एवो, चार कषायने रोकीने, आठ मदना स्थानक रहित थको पंचमहाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७५ ॥

गुत्तीन समिई न्नावणान ॥ नाणं च दंसणं चेव ॥

नवसंपन्नो जुत्तो ॥ रस्कामि महव्वए पंच ॥ ७६ ॥

त्रण गुप्ति, पांच समिती अने पचीस भावनाओने ज्ञान अने दर्शन एटलांने आदरतो अने ते सहित पंच महाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७६ ॥

एवं तिदंम विरओ ॥ तिकरण सुद्धो तिसल्ल निस्सल्लो ॥
तिविहेण अप्पमत्तो ॥ रक्कामि मह्वए पंच ॥ ७७ ॥

ए प्रकारे त्रण दंडथकी विरक्त एवो, त्रिकरण शुद्ध एवो अने त्रण शल्यथी रहित एवो अने त्रिविधे अप्रमत्त एवो पंच महाव्रतने रक्षण करुं ॥ ७७ ॥

संगं परिजाणामि ॥ सल्लं तिविहेण उद्धरेऊण ॥
गुत्तीओ समिईओ ॥ मज्झंताणं च सरणं च ॥ ७८ ॥

सर्व संगने सम्यक प्रकारे जाणुंछुं अने माया शल्य, नियाण शल्य अने मिथ्यात्व शल्यरुप त्रण शल्यने त्रिविधे टाळीने त्रण गुप्ति अने पांच समिती ए मने रक्षण अने शरण हो ॥ ७८ ॥

जह खुहिअ चक्कवाले ॥ पोयं रयण भरियं समुद्दंमि ॥
निज्जामगा धरिंती ॥ कय करणा बुद्धि संपन्ना ॥ ७९ ॥

जेम समुद्रनुं चक्रवाल क्षोभे सारे समुद्रने विषे रत्नथी भरेलुं एवुं पण शाझ वहाणवटीओकृत करण बुद्धि युक्त एवो थइने वहाणने रक्षण करेछे ॥ ७९ ॥

तव पोअं गुण ञरीअं ॥ परीसहुम्मीहिं खुहिअ मारङं ॥
तह आराहिंति विऊ ॥ ञवएसवलंवगा धीरा ॥ ८० ॥

तेम गुणरुपी रत्नवडे भरेलुं तपरुपी वहाण परिसह रुपी कल्लोलावडे क्षोभायमान थवा शरु थएलुं उपदेश रुप आलंबनवाला धीर पुरुषो आराधे ॥ ८० ॥

जइ ताव ते सुपुरिसा ॥ आया रोविअ ञरा निरवयक्का ॥
पब्भार कंदर गया ॥ साहंती अप्पणो अठं ॥ ८१ ॥

जो आ प्रमाणे ते सत्पुरुषो आत्माने विषे व्रतनो भार मूक्यो छे जेणे एवा अने शरीरने विषे निरपेक्ष एवा पर्वतनी गुफामां रहेला एवा पोताना अर्थने साधेछे ॥ ८१ ॥

जइ ताव ते सुपुरिसा ॥ गिरिकंदर कडग विसम डुग्गेसु ॥
धिइ धणिअ बद्ध कच्छा ॥ साहंती अप्पणो अठं ॥ ८२ ॥

ते सुपुरुषो पर्वतनी गुफा, पर्वतनी कराड, अने विषम स्थानके रहेला एवा धीरजवडे अत्यंत तैयार रहे तो ते पोतानो अर्थ साधे ॥ ८२ ॥

किं पुण अणगार सहायगेण ॥ अणुन्न वूसंगह बलेणं ॥
परलोएणं सक्का ॥ साहेउं अप्पणो अठं ॥ ८३ ॥

तो केम साधुओने सहाय आपनार एवा अन्योअन्य संग्रहना बलवडे एटले वैयावच करवावडे परलोकना अर्थे पोतानो अर्थ साधी शके ? (न साधी शके.) ॥ ८३ ॥

जिण वयण मप्प मेअं ॥ महुरं कसाहुइ सुणं तेण ॥
सक्का हु साहु मझे ॥ साहेउ अप्पणो अठं ॥ ८४ ॥

अल्प एवुं पण मधुर एवुं, अने कानने गमतुं, आ वितरागनुं वचन, सांभळता जीवे साधुओनी मध्ये पोतानो अर्थ साधवाने खरेखर समर्थ थइ शकाय ॥ ८४ ॥

धीर पुरिस पन्नत्तं ॥ सप्पुरिस निसेवियं परमघोरं ॥
धन्ना सिलायल गया ॥ साहिंती अप्पणो अठं ॥ ८५ ॥

सत्पुरुषोए प्ररुपेलो अने उत्तम पुरुषोए सेवेलो अने परम मुश्केल एवो अर्थ जे पुरुषो शिलातलने विषे रहेला थका पोताना अर्थने साधेछे तेओने धन्य छे ॥ ८५ ॥

वाहिंति इंदियाइं ॥ पुव मकारिअ पइस्स चारीणं ॥
अकय परिकंम कीवा ॥ मरणे सुह संग वायंमि ॥ ८६ ॥

पूर्वे जेणे पोताना आत्माने बाधामां न राख्यो होय तेने इंद्रियो पीडा आपेछे अने परिसह सहन नहि करवाथी मरणने वखते सुख छांडतां बीएछे ॥ ८६ ॥

पुव मकारिअ जोगो ॥ समाहि कामो अ मरण कालंमि ॥
न नवइ परीसह सहो ॥ विसय सुह समुइन्न अप्पा ॥८७॥

पूर्वे जेणे संजमजोग पाळयो न होय, अने मरणकाळने विषे समाधि इच्छतो होय ते विषयसुखमां ली-
न आत्मा परिसह सहन करवाने समर्थ न थाय ॥ ८७ ॥

पुविं कारिअ जोगो ॥ समाहि कामो अ मरण कालंमि ॥
संजवइ परीसह सहो ॥ विसय सुह निवारिन अप्पा ॥८८॥

पूर्वे जेणे संजमजोग पाळयो होय अने मरणना काले समाधिने इच्छतो होय एवो पुरुष विषयसुखथकी
आस्माने नीवारी शके अने परिसहने सहन करवाने समर्थ थइ शके ॥ ८८ ॥

पुविं कारिअ जोगो ॥ अनिआणो ईहिऊण मइ पुवं ॥
ताहे मलिअ कसाउं ॥ सज्जो मरणं पडिछिज्जा ॥ ८९ ॥

पूर्वे संजमजोग आराध्यो अने नियाणा रहित बुद्धिपूर्वक विचारीने अने ते वखते कषायने टाळीने स-
ज्ज थइने मरणने अंगीकार करे ॥ ८९ ॥

पावाणंपावाणं ॥ कम्माणं अप्पणो सकंमाणं ॥
सक्का पलाइउं जे ॥ तवेण सम्मं पउत्तेणं ॥ ९० ॥

जे जीवोए सम्यक् प्रकारे तप कर्यो होय ते जीव पोताना आकरां पाप कर्म बाळवाने समर्थ थइ शके ॥ ९० ॥

इक्कं पंमिय मरणं ॥ पमिवज्जिअ सुपुरिसो असंभंतो ॥
खिप्पं सो मरणाणं ॥ काही अंतं अणंताणं ॥ ए१ ॥

एक पंडित मरणने आदरीने सुपुरुष असंभ्रांत थको जलदीथी ते अनंत मरणोनो अंत करशे ॥९१॥

किं तं पंमिय मरणं ॥ काणिव आलंबणाणि नणिआणि ॥
एयाइं नाऊणं ॥ किं आयरिआ पसंसंति ॥ ए२ ॥

ते केवुं पंडित मरण अने तेनां केवां आलंबन कह्यां छे ए बधां जाणीने आचार्यो शुं प्रशंसे ॥ ९२ ॥

अणसण पानवगमं ॥ आलंबणं ऊाण नावणानअ ॥
एआइं नाऊणं ॥ पंमिय मरणं पसंसंति ॥ ए३ ॥

पादोपगम अणशण, ध्यांन अने भावनाओ ते आलंबन छे, एटलां वानां जाणीने (आचार्यो) पंडित मरणने प्रशंसे छे ॥ ९३ ॥

इंदिय सुह सानलन ॥ घोर परीसह पराइ अपरज्जो ॥
अकय परिकम्म कीवो ॥ मुज्जइ आराहणा काले ॥ ए४ ॥

ईंद्रियनी सुख शातामां आकुल एवो अने विषम परिसह ते सहेवाने परवश थइ गएला अने संजम जेणे नथी पाळ्युं एवो क्लिब (कायर) माणस आराधनाना वखते मुझाय छे ॥ ९४ ॥

लज्जा य गारवेण य ॥ बहुस्सुअ मएण वा वि दुच्चरिअं ॥
जे न कहंति गुरूणं ॥ न हु ते आराह गा हुंति ॥ ९५ ॥

लज्जावडे अने गारववडे करीने अने बहु श्रुतना मदवडे करीने जे पोतानुं पाप गुरुओने न कहे ते आराधक नथी थता ॥ ९५ ॥

सुज्झइ दुक्करकारी ॥ जाणइ मग्गंति पावए कित्तिं ॥
विणिगुहंतो निंदइ ॥ तम्हा आराहणा सेआ ॥ ९६ ॥

दुष्कर क्रिया करनार सुझे, मार्गने जाणे, कीर्त्तिने पा अने पोतानां पाप नहि ओलवतां निंदे माटे आराधना श्रेय कहेतां भली कही छे ॥ ९६ ॥

न विंकारणं तणमन ॥ संथारो न विअ फासुआ भूमी ॥
अप्पा खलु संथारो ॥ होइ विसुद्धो मणुजस्स ॥ ९७ ॥

तरणांनो संथारो अथवा प्राशुक भूमि ते (विशुद्धिनुं) कारण नथी, पण खरेखर जेनो आत्मा विशुद्ध होय तेज खरो संथारो कहेवाय ॥ ९७ ॥

॥ ४९ ॥

जिण वयण अणुगया मे ॥ होउ मइ जाण जोग मल्लीणा ॥
जइ तंमि देस काले ॥ अमूढ सन्नो चयइ देहं ॥ ९८ ॥

जिन वचनने अनुसरती शुभ ध्यान अने शुभ योगमां लीन एवी मारी मती थाओ; जेम ते देश कालने विषे पंडित थको आत्मा देह त्याग करे ॥ ९८ ॥

जाहे होइ पमत्तो ॥ जिणवर वयणा रहिउ अणाइत्तो ॥
ताहे इंदिय चोरा ॥ करंति तव संजम विलोमं ॥ ९९ ॥

जिनवर वचनथी रहित एवो अने क्रियाने विषे आळसु एवो कोइ मुनि ज्यारे प्रमादी थाय त्यारे (तेना) इंद्रियो रुपी चोरो तप अने संयमनो नाश करे छे ॥ ९९ ॥

जिण वयण मणुगय मइ ॥ जं वेलं होइ संवर पविठो ॥
अग्गीव वाउ सहीउ ॥ समूल डालं डहइ कंमं ॥ १०० ॥

जिन वचनने विषे अनुसरती मति छे जेनी एवो पुरुष, जे वेला संवरमां पेठेलो होय ते वेला वायरा सहित अग्निनी पेठे मुल अने डालां सहित कर्मने बाळी मूके ॥ १०० ॥

जह डहइ वाउ सहिउ ॥ अग्गी रुक्के वि हरिअ वण संडे ॥
तह पुरिसकार सहिउ ॥ नाणं कम्मं खयं नेइ ॥ १०१ ॥

जेम वायु सहित अग्नि लीला वनखंडनां वृक्षोने पण बाळे, तेम पुरुषाकार (उद्यम) सहित माणस ज्ञाने करीने कर्मनो क्षय करे ॥ १०१ ॥

जं अन्नाणी कंमं ॥ खवेइ बहुआइं वास कोडीहिं ॥
तं नाणी तिहिं गुत्तो ॥ खवेइ उसास मित्तेणं ॥ १०२ ॥

अज्ञानी घणा क्रोडो वर्षे करीने जे कर्म खपावे ते कर्म ज्ञानी पुरुष त्रण गुप्तिए गुप्त छतो एक श्वासोश्वास मात्रमां खपावी नांखे ॥ १०२ ॥

न हु मरणंमि उवग्गे ॥ सक्का बारस विहो सुअ खंधो ॥
सव्वो अणुचिंतेउं ॥ धंतं पि समत्थ चित्तेण ॥ १०३ ॥

खरेखर मरण पासे आव्ये छते बार प्रकारनुं श्रुतस्कंध (द्वादशांगी) सर्व मजबुत पण समर्थ चित्तवाला माणसथी चिंतवी शकाय नहि ॥ १०३ ॥

इक्कंमि विजंमि पए ॥ संवेगं कुणइ वीयरायमए ॥
तं तस्स होइ नाणं ॥ जेण विरागत्तण मुवेइ ॥ १०४ ॥

एक बीजवाला पदने विषे वीतरागना शासनने विषे जे संवेग करेछे तेज तेनुं ज्ञान छे जेवडे वैराग्यपणुं पमाय छे. ॥ १०४ ॥

इक्कंमि बिजंमि पए ॥ संवेगं कुणइ वीयरायमए ॥
॥ ८० ॥ सो तेण मोहजालं ॥ छिंदइ अज्झप्प जोगेण ॥ १०५ ॥

एक बीजवाला पदने विषे वीतरागना शासनने विषे जे संवेग कराय छे ते वडे ते माणस मोहजालने, अभिप्राय विशेषवडे छेदे छे ॥ १०५ ॥

इक्कंमि बिजंमि पए संवेगं कुणइ वीयरायमए ॥
क्वइ नरो अभिक्खं ॥ तं मरणं तेण मरिअव्वं ॥ १०६ ॥

एक बीजवाला पदने विषे वीतरागना शासनने विषे जे संवेग करेछे ते पुरुष निरंतर वैराग्य पामे; ते कारण माटे एवा समाधि मरणे तेणे मरवुं ॥ १०६ ॥

जेण विरागो जायइ ॥ तं तं सव्वायरेण कायव्वं ॥
मुच्चइ इह संवेगी ॥ अणंतओ होइ असंवेगी ॥ १०७ ॥

जेवडे करीने वैराग्य थाय ते ते कार्य सर्व आदरवडे करवुं जोइए, अहिंआं संवेगी जीव संसार थकी मुक्त थाय अने असंवेगी जीवने अनंतो संसार थाय ॥ १०७ ॥

धम्मं जिण पन्नत्तं सम्म मिणं सद्दहामि तिविहेणं ॥
तस थावर भूअ हिअं ॥ पंथं निव्वाण नगरस्स ॥ १०८ ॥ ॥ ८० ॥

जीनेश्वर भगवाने प्रकाशेलो आ धर्म हुं सम्यक् प्रकारे त्रिविधे सद्दहुंछुं; ते त्रस अने स्थावर प्राणीने हितकारक छे अने मोक्ष नगरनो रस्तो छे ॥ १०८ ॥

समणो मित्ति अ पढमं ॥ बीयं सव्वठ संजउ मित्ति ॥
सव्वं च वोसिरामि अ ॥ जिणेहिं जं जं च पडिकुठं ॥ १०९ ॥

हुं श्रमण छुं ए पहेलुं, सर्व अर्थनो संयमी छुं ए बीजुं अने जिनेश्वर भगवाने जे जे निषेधेलुं छे ते ते सर्व हुं वोसिरावुंछुं ॥ १०९ ॥

उवही सरीरगं चेव ॥ आहारं च चउव्विहं ॥
मणसा वय काएणं ॥ वोसिरामि ति ज्ञावउ ॥ ११० ॥

उपधि, शरीर, चतुर्विध आहार ते मन वचन अने कायावडे भावथी वोसिरावुंछुं ॥ ११० ॥

मणसा अचिंतणिज्जं ॥ सव्वं ज्ञासाइ अज्ञासणिज्जं च ॥
काएण अकरणिज्जं ॥ सव्वं तिविहेण वोसिरे ॥ १११ ॥

मनवडे करीने जे चिंतववा योग्य नथी अने भाषाए करीने जे सर्व कहेवा योग्य नथी अने कायावडे करवा योग्य नथी ते सर्व हुं त्रिविधे वोसिरावुंछुं ॥ १११ ॥

॥ ५१ ॥ अस्संजमे वेरमणं ॥ उवहि विवेग करणं उवसमो ॥
अपडिरूअ जोग विरउ ॥ खंती मुत्ती विवेगो अ ॥ ११२ ॥

असंयमने विषे विरतिपणुं, उपधिनुं विवेककरण (त्याग करवुं), उपशम अने अयोग्य व्यापारथी विरक्त थवुं, क्षमा, निर्लोभता अने विवेक ॥ ११२ ॥

एअं पच्चक्खाणं ॥ आउर जण आवईसु भावेण ॥
अन्नयरं पडिवन्नो ॥ जंपंतो पावइ समाहिं ॥ ११३ ॥

आ पच्चखाण रोगथी पीडाएलो माणस आपदाने विषे भाववडे अंगीकार करतो अने बोलतो समाधि पामे ॥ ११३ ॥

एअंसि निमित्तंमी ॥ पच्चक्खाउण जइ करे कालं ॥
तो पच्चक्खाइअव्वं ॥ इमेण इक्केण वि पएणं ॥ ११४ ॥

ए निमित्तने विषे जो कोइ माणस पच्चख्खाण करीने काल करे तो आ एक पण पदवडे पच्चख्खाण कराववुं ॥ ११४ ॥

मम मंगल मरिहंता ॥ सिद्धा साहू सुअं च धम्मो अ ॥
तेसिं सरणोवगउ ॥ सावज्जं वोसिरामित्ति ॥ ११५ ॥

मने अरिहंत, सिद्ध, साधु, श्रुत अने धर्म ए मंगल छे, तेमनुं शरण पामेलो एवो हुं सावद्य (पापकर्म) वोसिरावुंछुं ॥ ११५ ॥

अरहंता मंगलं मज्झ ॥ अरहंता मज्झ देवया ॥
अरहंते कित्तइत्ताणं ॥ वोसिरामित्ति पावगं ॥ ११६ ॥

अरिहंत ते मने मंगल छे अने अरिहंत तेज मारा देव छे अरिहंतोनी स्तुति करीने हुं पाप वोसिरावुंछुं.

सिद्धाइ मंगलं मज्झ ॥ सिद्धाय मज्झ देवया ॥
सिद्धे अ कित्तइत्ताणं ॥ वोसिरामित्ति पावगं ॥ ११७ ॥

सिद्ध मने मंगल छे अने सिद्ध एज मारा देव छे; सिद्धनी स्तुति करीने हुं पाप वोसिरावुंछुं ॥ ११७ ॥

आयरिया मंगलं मज्झ ॥ आयरिआ मज्झ देवया ॥
आयरिए कित्तइत्ताणं ॥ वोसिरामित्ति पावगं ॥ ११८ ॥

आचार्य मारुं मंगल छे, आचार्य एज मारा देव छे, आचार्यनी स्तुति करीने हुं पाप वोसिरावुंछुं.

उवज्झाया मंगलं मज्झ ॥ उवज्झाया मज्झ देवया ॥
उवज्झाए कित्तइत्ताणं ॥ वोसिरामित्ति पावगं ॥ ११९ ॥

उपाध्याय मारुं मंगल छे अने उपाध्याय मारा देव छे; उपाध्यायनी स्तुति करीने हुं पाप वोसिरावुंछुं.

साहूअ मंगलं मज्झ ॥ साहूअ मज्झ देवया ॥
साहूय कित्तिइत्ताणं ॥ वोसिरामित्ति पावगं ॥ १२० ॥

साधु मरे मंगलीक छे, साधु मारा देव छे, साधु महाराजनी स्तुति करीने हुं पापने वोसिरावुंछुं.

सिद्धे नवसंपत्तो ॥ अरहंते केवलित्तिनाविण ॥
इत्तो एगयरेण वि ॥ पएण आराहत्त होइ ॥ १२१ ॥

सिद्धोनो आशरो लइने अने अरिहंत अने केवलीनो भाववडे आशरो लइने अथवा ए मांहेला गमे ते एक पदवडे आराधक होय ॥ १२१ ॥

समुइन्न वेअणो पुण ॥ समणो हियएण किंपि चिंतिज्जा ॥
आलंबणाइं कांइं ॥ काऊण मुणी दुहं सहई ॥ १२२ ॥

जेने वेदना उत्पन्न थइ छे एवो वळी साधु हृदयवडे कांइक चिंतवे, कांइक आलंबन करीने ते मुनि दुःखने सहन करे ॥ १२२ ॥

वेअणासु उइन्नासु ॥ किमेस त्तं निवेअए ॥
किंवा आलंबणं किच्चा ॥ तं दुक्ख महिआसए ॥ १२३ ॥

वेदनाओ उत्पन्न थये छते आ तो शी वेदना ! एम जाणी खमे अथवा कांइक आलंबन करीने ते दुःखनी विचारणा करे ॥ १२३ ॥

अणुत्तरेसु नरएसु ॥ वेअणाउ अणुत्तरा ॥
पमाय वट्टमाणेण ॥ मए पत्ता अणंतसो ॥ १२४ ॥

उत्कृष्ट नरकोने विषे उत्कृष्टी वेदनाओ प्रमादे वर्तता एवा में अनंतीवार पामी ॥ १२४ ॥

मए कयं इमं कम्मं ॥ समासज्ज अबोहिअं ॥
पोराणगं इमं कम्मं ॥ मए पत्तं अणंतसो ॥ १२५ ॥

अबोधिपणुं पामीने में आ कर्म कर्युं; आ जूनुं कर्म हुं अनंतीवार पाम्यो ॥ १२५ ॥

ताहिं दुःक्ख विवागाहिं ॥ उवविण्णा दि तहिं तहिं ॥
न य जीवो अजीवो उ ॥ कय पुव्वो अचिंतउ ॥ १२६ ॥

ते ते दुःखना विपाकोवडे त्यां त्यां वेदना पामे छते जीव पूर्वे अजीव करायो नहि ॥ १२६ ॥

अप्पडुजुअं विहारं ॥ इअ जिण देसिअं विउ पसत्थं ॥
नाउ महापुरिस ॥ सेविअं अप्पडुज्जुअं मरणं ॥ १२७ ॥

अप्रतिबद्ध विहार, ए रीतनुं जिनभाषित अने विद्वान माणसोए प्रशंसेलु अने महा पुरुषोए सेवेलुं जाणीने अप्रतिबद्ध मरण अंगीकार करे ॥ १२७ ॥

जह पछिमंमि काले ॥ पछिम तिथ्थयर दिसिअ मुआरं ॥
पछा निछय पत्तं ॥ उवेमि अप्पडिबद्धं मरणं ॥ १२८ ॥

जेम छेल्ला काळे छेल्ला तिर्थंकर भगवाने उदार उपदेश आप्यो एम निश्चय मार्गवाळुं अप्रतिबद्ध मरण अंगीकार करुं ॥ १२८ ॥

बत्तीस मंडियाहिं ॥ कय जोगी जोग संगह बलेणं ॥
उज्जमिऊणय बारस ॥ विहेण तवणेह पाणेणं ॥ १२९ ॥

बत्रीस भेदे योग संग्रहवडे (नावडे) संजम व्यापार स्थिर करी, बार भेदे तपरुप स्नेहपानें (उद्यम) करी ॥ १२९ ॥

संसार रंग मज्झे ॥ धिइ बल ववसाय बद्ध कच्छाउ ॥
हंतूण मोह मल्लं ॥ हराहि आराहण पडागं ॥ १३० ॥

संसाररुपी रंग भूमिकामां धीरजरुपी बल अने उद्यमरुपी सन्नाह (बखतर) पहेरी सज्ज थएलो एवो मोहरुपी मल्लने हणीने आराधनारुपी जय पताका लेइ ले ॥ १३० ॥

पोराणगं च कम्मं ॥ खवेइ अन्नं नवं तु न चिणाइ ॥
कंम कलंकलिवल्लिं ॥ छिंदइ संथार मारूढो ॥ १३१ ॥

वली जूनां कर्म खपावीने नवां कर्म न बांधे; कर्म व्याकुलता रुपी वेलडीने संथारामां रहेलो साधु छेदे.

आराहणो वउत्तो ॥ सम्मं काऊण सुविहिउ कालं ॥
उक्कोसं तिन्नि भवे ॥ गंतूण लभिज्ज निव्वाणं ॥ १३२ ॥

आराधनाने विषे सावधान एवो सुविहित साधु सम्यक्प्रकारे काल करीने उत्कृष्टा त्रण भव अतिक्रमीने निर्वाण एटले मोक्ष प्रत्ये पामे ॥ १३२ ॥

धीर पुरिस पन्नत्तं ॥ सप्पुरिस निसेविअं परम घोरं ॥
उइसो हुसिरंगं ॥ हरसु पडागं अविग्घेणं ॥ १३३ ॥

उत्तम पुरुषोए कहेलुं अने सत्पुरुषोए सेवेलुं एवुं घणुंज आकरुं अणसण करीने निर्विघ्नपणे जयपताका मेळवे ॥ १३३ ॥

धीर पडागा हरणं ॥ करेह जह तंमि देस कालंमि ॥
सुत्तत्थ मणुगुणंतो ॥ धिइ निच्चल बद्ध कच्छाउ ॥ १३४ ॥

जेम ते देशकालने विषे सुभट जयपताकानुं हरण करे तेम सुत्रार्थने अनुसरतो अने संतोष रुपी निश्चल सन्नाह पहेरीने सज्ज थएलो ॥ १३४ ॥

चत्तारि कसाएति ॥ तिन्नि गारवे पंचइंदिअ ग्गामे ॥
हंता परीसह चमू ॥ हराहि आराहण पडागं ॥ १३५ ॥

चार कषाय, त्रण गारव, पांच इंद्रिय ग्राम (समूह) रुपी वैरी अने परिसह रुपी फोज तेने हणीने आराधनारुप जयपताकाने तुं अंगीकार कर ॥ १३५ ॥

माया हुव चिंतिज्जा जीवामि चिरं मरामि व लहुंत्ति ॥
जइ इच्छसि तरिउं जे ॥ संसार महोअहि मपारं ॥ १३६ ॥

जो अपार संसार रुपी महोदधि तरवाने तुं इच्छा राखतो होय तो हुं घणुं जीवुं अथवा शीघ्र मरण पामुं एवुं निश्चे विचारवुं नहि ॥ १३६ ॥

जइ इच्छसि निच्छरिउं ॥ सव्वेसिं चेव पाव कम्माणं ॥
जिण वयण नाण दंसण ॥ चरित्त भावुज्जुत्त जग्गं ॥ १३७ ॥

जो सर्व पापकर्मने खरेखर निस्तरवाने इच्छेछे, तो जिन वचन, ज्ञान, दर्शन चारित्र अने भावने विषे उद्यमवंत था ॥ १३७ ॥

दंसण नाण चरित्तं ॥ तवे अ आराहणा चउ खंधा ॥
सा चेव होइ तिविहा ॥ उक्कोसा मज्झिम जहन्ना ॥ १३८ ॥

दर्शन, ज्ञान, चारित्र, तप ए आराधना चार भेदे थाय, ते आराधना वळी त्रण भेदे थाय. १ उत्कृष्ट, २ मध्यम, ३ जघन्य ॥ १३८ ॥

आराहेऊण विऊ ॥ उक्कोसाराहणा चउ खंधा ॥
कम्मरय विप्पमुक्को ॥ तेणेव भवेण सिज्झिज्जा ॥ १३९ ॥

पंडित पुरुष ते उत्कृष्ट आराधना चार भेदे आराधीने कर्म रज रहित थइने तेज भवे सिद्धि पामे ॥१३९॥

आराहेऊण विऊ ॥ जहन्न माराहणं चउ खंधा ॥
सत्तठ भव गहणे ॥ परिणामेऊण सिज्झिज्जा ॥ १४० ॥

पंडित पुरुष चार भेदे जघन्य आराधना आराधीने सात अथवा आठ भव संसारमां करीने पछी मुक्ति पामे ॥ १४० ॥

सम्मं मे सव्व भुएसु ॥ वेरं मज्झ न केणइ ॥
खामेमि सव्व जीवे ॥ खमामि अहं सव्व जीवाणं ॥ १४१ ॥

सर्व जीवने विषे मने समता छे, मारे कोइनी साथे वेर नथी, हुं सर्व जीवोने खमावुंछुं, अने सर्व जीवने हुं खमुंछुं ॥ १४१ ॥

एअं पच्चक्खाणं ॥ अणुपालेऊण सुविहिउ सम्मं ॥
वेमाणिअव देवो ॥ हविज्ज अहवावि सिज्झिज्जा ॥ १४२ ॥

ए पच्चखाण सुविहित साधु सम्यक प्रकारे पाळीने, वैमानिक देव थाय अथवा सिद्धि पामे ॥१४२॥

॥ इति महापच्चक्खाणं सम्मत्तं ॥

आउर पच्चरव्खाण पयन्नो.

देसिक्क देस विरत्त सम्मदिठी मरिज्ज जो जीवो ॥
तं होइ बाल पंम्यि ॥ मरणं जिण सासणे त्रणियं ॥ १ ॥

छकायनी हिंसामांथी देश जे त्रस हिंसा तेनो एक देश जे मारवानी बुद्धिए निरअपराधी जीवनी निरपेक्षपणे हिंसा तेथी तथा जूठुं बोलवादिकथी निर्वृत्ति पाम्यो छतो जे समकित दृष्टि जीव मरे ते जिनशासनने विषे पांच मरणमांनु बाळ पंडित मरण कहेलुं छे ॥ १ ॥

पंचय अणुवयाइं ॥ सत्तउ सिरकाउ देस जइ धम्मो ॥
सव्वेण व देसेण व ॥ तेण जुत्त होइ देस जइ ॥ २ ॥

जिनशासनमां सर्व विरती अने देशविरती ए बे प्रकारनो यतिधर्म छे, तेमां देशविरती ने पांच अनुव्रतो अने सात शिक्षाव्रतो मळी श्रावकनां बार व्रत कह्यां छे, ते सर्वे व्रतोए अथवा एक बे आदि व्रतरुप तेना देशे करीने जीव देशविरती होय ॥ २ ॥

पाणवह मुसावाए ॥ अदत्त परदार नियमणेहिं च ॥
अपरिमि इछाउ विय ॥ अणुव्वयाइं विरमणाइं ॥ ३ ॥

प्राणीनो वध, जूठुं बोलवुं, अदत्तादान, अने परस्त्रीनो नियम करवावडे करीने तेमज वळी परिमाणरहित इच्छाथकी नियम करवावडे पांच अनुव्रतो एटले नियमो थायछे ॥ ३ ॥

जं च दिसावेरमणं ॥ अणछ दंमाउ जं च वेरमणं ॥
देसावगासियं पियं ॥ गुणव्वयाइं जवे ताइं ॥ ४ ॥

जे दिग्विरमण व्रत, अने वळी अनर्थदंड थकी जे निवर्तवुं ते अनर्थदंड विरमण, वळी देसावगासिक पण (मळी) ते त्रण गुणव्रतो कहेवायछे ॥ ४ ॥

जोगाणं परिसंखा ॥ सामाइय अतिहिं संविजागोय ॥
पोसह विही उ सवो ॥ चउरो सिरकाउ वुत्ताउ ॥ ५ ॥

भोग उपभोगनुं परिमाण, सामायिक, वळी अतिथिसंविभाग, पोषधविधि पण ए सर्वे (मळी) चार शिक्षाव्रत कहेलां छे ॥ ५ ॥

आसुक्कारे मरणे ॥ अछिन्नाए अ जीविआसाए ॥
नाएहिं व अमुक्को ॥ पछिम संलेहण मकिच्चा ॥ ६ ॥

उतावळुं मरण थये छते, अने जीवितव्यनी आशा नहि तुटे छते, अथवा स्वजनोए (संलेखना करवानी) रजा नहि आपे छते छेवटनी संलेखना कर्या विना ॥ ६ ॥

आलोइय निस्सल्लो ॥ सघरे चेवारुहितु संथारं ॥
जइ मरइ देसविरओ ॥ तं वुत्तं बाल पंडिअयं ॥ ७ ॥

शल्यरहित छतो पाप आलोवीने अने पोताना घरने विषे निश्चे संथारा उपर चढीने जो देशविरति छतो मरे तो ते बालपंडित मरण कहेवाय ॥ ७ ॥

जो भत्तपरिन्नाए ॥ उवक्कमो विछरेण निदिठो ॥
सो चेव बाल पंडिय ॥ मरणे नेओ जहाजुग्गं ॥ ८ ॥

जे विधि भक्तपरिज्ञाने विषे विस्तारथी बतावेलो छे ते नक्की बालपंडित मरणने विषे यथायोग्य जाणवो ॥ ८ ॥

वेमाणिएसु कप्पो ॥ वगेसु निअमेण तस्स उववाओ ॥
नियमा सिज्झइ उक्को ॥ सएण सो सत्तमंमि भवे ॥ ए ॥

वैमानिक देवलोकना बार देवलोकने विषे निश्चये करीने तेनी उत्पति थायछे, अने ते उत्कृष्टथी निश्चये करी सातमा भवने विषे सिद्ध थायछे ॥ ९ ॥

इय बालपंमियं होइ ॥ मरण मरिहंत सासणे दिठं ॥
इत्तो पंमिय पंमिय ॥ मरणं वुन्छं समासेणं ॥ १० ॥

जिनशासनने विषे आ बाल पंडित मरण कहेलुं छे, हवे पंडित मरण कोने कहेवुं ते संक्षेपे करीने कहुंछुं ॥ १० ॥

इच्छामि नंते नत्तमठं पमिक्कमामि ॥ अइयं पमिक्कमामि ॥ अणागयं पमिक्कमामि पच्चुपन्नं पमिक्कमामि. कयं पमिक्कमामि कारियं पमिक्कमामि अणुमोइयं पमिक्कमामि मिच्छत्तं पमिक्कमामि असंजमं पमिक्कमामि कसायं पमिक्कमामि पावपञ्जगं पमिक्कमामि मिच्छादंसण परिणामेसु वा इहलोगेसु वा परलोगेसु वा सच्चित्तेसु वा अचित्तेसु वा पंचसु इंदियत्थेसु वा अन्नाणं झाणे १ अणायारं झाणे २ कुदंसणं झाणे ३ कोहं झाणे ४ माणं झाणे ५ मायं झाणे ६ लोहं झाणे ७ रागं झाणे ८ दोसं झाणे ९ मोहं झाणे १० इच्छं झाणे ११ मिच्छं झाणे १२ मुच्छं झाणे १३ संकं झाणे १४ कंखं झाणे १५ गेहिं झाणे १६ आसं झाणे १७ तन्हं झाणे १८ छुहं झाणे १९ पंथं झाणे २० पंथाणं झाणे २१ निद्दं झाणे २२ नियाणं झाणे २३ नेहं झाणे २४ कामं झाणे २५ कलुसं झाणे २६ कलहं झाणे

२७ जुज्झं झाणे २८ निजुज्झं झाणे २९ संगं झाणे ३० संगहं झाणे ३१ ववहारं झाणे ३२ कय विक्कयं झाणे ३३ अणत्थ दंडं झाणे ३४ आभोगं झाणे ३५ अणाभोगं झाणे ३६ अणाइल्लं झाणे ३७ वेरं झाणे ३८ वियक्कं झाणे ३९ हिंसं झाणे ४० हासं झाणे ४१ पहासं झाणे ४२ पउसं झाणे ४३ फरुसं झाणे ४४ भयं झाणे ४५ रूवं झाणे ४६ अप्पपसंसं झाणे ४७ परनिंदं झाणे ४८ परगरिहं झाणे ४९ परिग्गहं झाणे ५० पर परिवायं झाणे ५१ परदूसणं ५२ आरंभं झाणे ५३ संरंभं झाणे ५४ पावाणुमोयणं झाणे ५५ अहिगरणं झाणे ५६ असमाहि मरणं झाणे ५७ कम्मोदय पच्चयं झाणे ५८ इड्ढी गारवं झाणे ५९ रसगारवं झाणे ६० सायागारवं झाणे ६१ अवेरमणं झाणे ६२ अमुत्ति मरणं झाणे ६३ पसुत्तस्स वा पडिबुद्धस्स वा जो मे कोइ देवसिओ राइओ उत्तमट्ठे अइक्कमो वइक्कमो अइयारो अणायारो तस्स मिच्छामिदुक्कडं ॥

हे भगवंत ! अनशन माटे सामान्यपणे पाप व्यापार पडिक्कमुंछुं, गइ वखतनो हुं पडिक्कमुंछुं, भविष्यमां थवानाने हुं पडिक्कमुंछुं, वर्तमानकाळना पापने हुं पडिक्कमुंछुं, करेला पापने पडिक्कमुंछुं, करावेला पापने पडिक्कमुंछुं, अनुमोदेला पापने पडिक्कमुंछुं, मिथ्यात्वने पडिक्कमुंछुं, अविरतिने पडिक्कमुंछुं, कषायने पडिक्कमुंछुं,

पाप व्यापारने पडिक्कमुंछुं, मिथ्यादर्शन परिणामने विषे, आ लोकने विषे, परलोकने विषे, सचितने विषे, अचितने विषे, पांच इंद्रियना विषयने विषे, अज्ञान सारु एम चिंतवे छते १, खोटो आचार चिंतवे छते २, बौद्धादिक दर्शन सारुं एम चिंतवे छते ३, क्रोधवशे चिंतवे छते ४, मान वश थइ चिंतवे छते ५, माया वश थइ चिंतवे छते ६, लोभ वश थइ चिंतवे छते ७, रागने वश थइ चिंतवे छते ८, द्वेषने वश थइ चिंतवे छते ९, अज्ञान वश थइ चिंतवे छते १०, पुद्गल पदार्थ अने यश आदिकनी इच्छा वशे चिंतवे छते ११, मिथ्या दृष्टिपणे चिंतवे छते १२, मुर्च्छा वश थइ चिंतवे छते १३, संशय थकी चिंतवे छते १४, अन्यमतनी वांछाए करी चिंतवे छते १५, घर विषे चिंतवे छते १६, बीजानी वस्तु पामवानी वांछा थकी चिंतवे छते १७, तरस लागवाथी चिंतवे छते १८, भुखथी चिंतवे छते १९, सामान्य मार्गमां चालवा छतां चिंतवे छते २०, विषममार्गमां चालतां छतां चिंतवे छते २१, निद्रामां चिंतवे छते २२, नियाणुं चिंतवे छते २३, स्नेहवशे चिंतवे छते २४, विकारना वशे चिंतवे छते २५, विसना डोहोलाण थकी चिंतवे छते २६, क्लेश करावना चिंतवे छते, २७ सामान्य युद्धने विषे चिंतवे छते २८, महा युद्धने विषे चिंतवे छते २९, संग चिंतवे छते ३०, संग्रह चिंतवे छते ३१, राजसभामां न्याय कराववा माटे चिंतवे छते ३२, खरिद करवा वेचवा माटे चिंतवे छते ३३, अनर्थ दंड चिंतवे छते ३४, ऊपयोग सहित चिंतवे छते ३५, अनुपयोगे चिंतवे छते ३६, माथे देवुं होय तेना वशे चिंतवे छते ३७, वेर चिंतवे छते ३८, तर्क वितर्क चिंतवे छते ३९, हिंसा चिंतवे छते ४० हास्यना वश थइ चिंतवे छते ४१, अतिहास्यना वश थइ चिंतवे छते ४२, अति रोषे करी चिंतवे छते ४३,

कठोर पाप कर्म चिंतवे छते ४४, भय चिंतवे छते ४५, रुप चिंतवे छते ४६, पोतानी प्रशंसा चिंतवे छते ४७, बीजानी निंदा करतां चिंतवे छते ४८, बीजानी गर्हा करतां चिंतवे छते ४९, धनादिक परिग्रह मेळववाने चिंतवे छते ५०, बीजाने क्लेश आपवानुं चिंतवे छते ५१, बीजाने माथे पोतानुं दुषण चढाववा चिंतवे छते ५२, आरंभ चिंतवे छते ५३, विषयना तिव्र अभिलाषथी चिंतवे छते ५४, पाप कार्य अनुमोदवारुप चिंतवे छते ५५, जीवहिंसाना साधनोने मेळववानुं चिंतवे छते ५६, असमाधिए मरवुं एम चिंतवे छते ५७, गाढ कर्मना उदय थकी चिंतवे छते ५८, ऋद्धिना अभिमाने करी चिंतवे छते ५९, सारा भोजनना अभिमाने करी चिंतवे छते ६०, सुखना अभिमाने करी चिंतवे छते ६१, अविरति सारी एम चिंतवे छते ६२, संसार सुखना अभिलाष सहित मरण करतां चिंतवे छते ६३, दिवस संबंधी अथवा रात्री संबंधी सुतां छतां अथवा जागतां छतां, कोइ पण अतिक्रम, व्यतिक्रम, अतिचार, अनाचार लाग्यो होय तेनो मने मिच्छामिदुक्कडं हो.

एस करेमि पणामं, जिणवर वसहस्स वद्धमाणस्स ॥
सेसाणं च जिणाणं, सगणहराणं च सव्वेसिं ॥ ११ ॥

जिनने विषे वृषभ समान वर्द्धमान स्वामीने वळी गणधर सहित बाकीना सर्व तिर्थंकरोने हुं आ नमस्कार करुंछुं ॥ ११ ॥

सव्वं पाणारंभं ॥ पच्चक्खामित्ति अलिय वयणं च ॥
सव्व मदिन्ना दाणं ॥ मेहुन्न परिग्गहं चेव ॥ १२ ॥

॥ ५९॥ आ प्रकारे सर्व प्राणीओना आरंभने, अलिक (असत्य) वचनने, सर्व अदत्तादान (चोरीने), मैथुन अने परिग्रहने पच्चख्खुंछं ॥ १२ ॥

सम्मं मे सव्व भूएसु ॥ वेरं मज्झ न केणइ ॥
आसाउ वोसिरित्ताणं ॥ समाहिमणुपालए ॥ १३ ॥

मारे सर्व प्राणी विषे मित्रपणुं छे, कोइनी साथे मारे वेर नथी, सर्व वांच्छाओने त्याग करीने हुं समाधि राखुंछुं ॥ १३ ॥

सव्वं चाहार विहिं ॥ सन्नाउ गारवे कसाए अ ॥
सव्वं चेव ममत्तं ॥ चएमि सव्वं खमावेमि ॥ १४ ॥

सव प्रकारना आहारने, संज्ञाओने, गारवोने, अने कषायोने अने सर्व ममताने त्याग करुंछुं; सर्वने खमावुंछं ॥ १४ ॥

हुज्ज इमंमि समये ॥ उवक्कमो जीविअस्स जइ मज्झ ॥
एअं पच्चख्खाणं ॥ विउला आराहणा होउ ॥ १५ ॥

जो मारा जीवितनो उपक्रम (आउखानो नाश) आ अवसरमां होय तो आ पचख्खाण अने विस्तारवाळी आराधना थाओ ॥ १५ ॥

सव्व दुक्ख पहीणाणं ॥ सिद्धाणं अरहन्त नमो ॥
सद्दहे जिण पन्नत्तं ॥ पच्चक्खामि अ पावगं ॥ १६ ॥

सर्व दुःख क्षय थयां छे जेमनां एवा सिद्धोने, अरिहंतने नमस्कार हो, जिनेश्वरोए कहेलुं तत्त्व हुं सद्दहुं-छुं, पापकर्मने पच्चक्खुंछुं ॥ १६ ॥

नमुथ्थु धुअ पावाणं ॥ सिद्धाणं च महेसिणं ॥
संथारं पडिवज्जामि ॥ जहा केवलि देसिअं ॥ १७ ॥

जेमनां पाप क्षय थयांछे एवा सिद्धोने तथा महा ऋषीओने नमस्कार हो, जेवो केवळीए बताव्यो छे तेवो संथारो हुं अंगीकार करुंछुं ॥ १७ ॥

जं किंचिवि दुच्चरिअं ॥ तं सव्वं वोसिरामि तिविहेणं ॥
सामाइयं च तिविहं ॥ करेमि सव्वं निरागारं ॥ १८ ॥

जे कांइ पण खोटुं आचर्युं होय ते सर्वने मन, वचन, कायाए करी वोसिरावुं छुं, वळी सर्व आगाररहित (ज्ञान, श्रद्धा अने क्रियारुप) त्रण प्रकारनुं सामायक करुंछुं ॥ १८ ॥

बज्झं अभ्भिंतरं उवहिं ॥ सरीराइ सभोयणं ॥
मणसा वय कायेहिं ॥ सव्वं भावेण वोसिरे ॥ १९ ॥

बाह्य, अभ्यंतर, उपधि, अने शरीरादि भोजन सहित मन, वचन, कायाएकरीने सर्वने भावथकी वोसिरावुंछुं ॥ १९ ॥

सव्वं पाणारंभं ॥ पच्चक्खामित्ति अलिय वयणं च ॥
सव्व मदिन्नादाणं ॥ मेहुन्न परिग्गहं चेव ॥ २० ॥

आ प्रकारे सर्व प्राणीओना आरंभने अलिक (असत्य) वचनने सर्व अदत्तादान (चोरीने) मैथुन अने परिग्रहने पच्चख्खुंछुं ॥ २० ॥

सम्मं मे सव्व भूएसु ॥ वेरं मज्झ न केणइ ॥
आसाउ वोसिरित्ताणं समाहि मणुपालये ॥ २१ ॥

मारे सर्व प्राणी विषे मित्रपणुं छे, कोइनी साथे मारे वेर नथी, सर्व वांच्छाओने त्याग करीने हुं समाधि राखुंछुं ॥ २१ ॥

रागं बंधं पओसं च ॥ हरिसं दीण भावयं ॥
उस्सुगत्तं भयं सोगं ॥ रइं अरइं च वोसिरे ॥ २२ ॥

बंधना कारणभूत रागने तथा द्वेषने, हर्षने, रांकपणाने, चपळपणाने, भयने, शोकने, रतिने, अरतिने वोसिरावुंछुं ॥ २२ ॥

ममत्तं परिवज्जामि ॥ निम्ममत्तं उवट्ठिउ ॥
आलंबणं च मे आया ॥ अवसेसं च वोसिरे ॥ २३ ॥

ममतारहितपणामां तत्पर थयो छतो ममतानो त्याग करुंछुं वळी मने आत्मा आलंबन भूत छे बीजा सर्व पदार्थने वोसिरावुंछुं ॥ २३ ॥

आया हु महं नाणे ॥ आया मे दंसणे चरित्ते अ ॥
आया पच्चक्खाणे ॥ आया मे संजमे जोगे ॥ २४ ॥

निश्चे मने ज्ञानमां आत्मा, दर्शनमां अने चारित्रमां मने आत्मा, पचख्खाणमां मने आत्मा, संजमजोगमां मने आत्मा (आलंबन) थाओ ॥ २४ ॥

एगो वच्चइ जीवो ॥ एगो चेवुववज्जइ ॥
एगस्स चेव मरणं ॥ एगो सिझ्झइ नीरउ ॥ २५ ॥

जीव एकलो जाय छे, वळी एकलो उपजेछे, एकलाने ज मरण पण थायछे, अने कर्मरहित थयो छतो एकलोज सिद्ध थायछे ॥ २५ ॥

एगो मे सासउ अप्पा ॥ नाण दंसण संजुउ ॥
सेसा मे बाहिरा भावा ॥ सव्वे संजोग लख्कणा ॥ २६ ॥

ज्ञान, दर्शन सहित मारो आत्मा एक शाश्वतो छे, बाकीना मारे बाह्य पदार्थो सर्वे संबंधमात्र स्वरूपवाळा छे ॥ २६ ॥

संजोग मूला जीवेण ॥ पत्ता दुस्क परंपरा ॥
तम्हा संजोग संबंधं ॥ सव्वं तिविहेण वोसिरे ॥ २७ ॥

संबंध छे मूल ते जेनुं एवी दुःखनी परंपरा आ जीवे मेळवी ते माटे सर्वे संजोग संबंधने मन, वचन ने कायाए करी वोसिरावुंछुं ॥ २७ ॥

मूल गुण उत्तर गुणे ॥ जे मे नाराहिया पयत्तेणं ॥
तमहं सव्वं निंदे ॥ पडिक्कमे आगमिस्साणं ॥ २८ ॥

प्रयत्नवडे जे मूळगुणो अने उत्तरगुणो में न आराध्या ते सर्वने हुं निंदुंछुं आवता काळनी विराधनाने पडिक्कमुंछुं ॥ २८ ॥

सत्त भए अठ मए ॥ सन्ना चत्तारि गारवे तिन्नि ॥
आसायण तित्तीसं ॥ रागं दोसं च गरिहामि ॥ २९ ॥

सात भय, आठ मद, चार संज्ञा, त्रण गारव, तेत्रीश आशातना, राग अने द्वेषने गरहुंछुं ॥ २९ ॥

असंजम मन्नाणं ॥ मिछत्तं सव्वमेव य ममत्तं ॥

जीवेसु अजीवेसु अ ॥ तं निंदे तं च गरिहामि ॥ ३० ॥

जीवमां अने अजीवमां अविरतिने, अज्ञानने, मिथ्यात्वने वळी सर्व ममताने निंदुंछुं अने गरहुंछुं ॥३०॥

निंदामि निंदणिज्जं ॥ गरिहामि अ जं च मे गरहणिज्जं ॥

आलोएमि अ सव्वं ॥ अभिंतरं बाहिरं उवहिं ॥ ३१ ॥

निंदवा योग्यने हुं निंदुंछुं अने जे मने गरहवा योग्य छे ते गरहुंछुं सर्व अभ्यंतर अने बाह्य उपधि (माया) ने हुं आलोउंछुं ॥ ३१ ॥

जह बालो जंपंतो ॥ कज्जमकज्जं च उज्जुअं भणइ ॥

तं तह आलोइज्जा ॥ मायामोसं पमुत्तूणं ॥ ३२ ॥

जेम बालक बोलतो छतो कार्य, अकार्यनें सरळपणे कहेछे तेम ते पापने माया मृषावाद मूकीने तेवी रीते आलोवे ॥ ३२ ॥

नाणंमि दंसणंमि अ ॥ तवे चरित्ते अ चउसु वि अकंपो ॥

धीरो आगम कुसलो ॥ अपरिस्सावि रहस्साणं ॥ ३३ ॥

ज्ञानमां, दर्शनमां तपमां अने चारित्रमां ए चारेमां अचलायमान, धीर, आगममां कुशल, कहेला गुप्त पापो नहि कहेनार (तेवा गुरु पासे आलोयण लेवी जोइए) ॥ ३३ ॥

रागेण दोसेणव ॥ जं, जे अकयन्नुआ पमाएणं ॥
जो मे किंचिवि जणिउं ॥ तमहं तिविहेण खामेमि ॥ ३४ ॥

रागे करी, द्वेषे करी, अथवा जे तमारुं अहित अकृतज्ञपणाए करी अने प्रमादे करी बीजाने में कंइक कह्युं होय ते हुं मन, वचन, कायाए करी खमावुंछुं ॥ ३४ ॥

तिविहं जणंति मरणं ॥ बालाणं बालपंडियाणं च ॥
तइयं पंडिय मरणं ॥ जं केवलिणो अणुमरंति ॥ ३५ ॥

मरण त्रण प्रकारनुं कहेछे (१) बाळकोनुं (२) बाळ पंडितोनुं (३) पंडित मरण जेणे करी केवळीओ मरण पामेछे ॥ ३५ ॥

जे पुण अठ्ठ—मइया ॥ पयलिय सन्नाय वक्कभावा य ॥
असमाहिणा मरंति ॥ न हु ते आराहगा भणिआ ॥ ३६ ॥

वळी जे आठ मदवाळा छे ते, नाश पामी छे बुद्धि जेमनी एवा, वक्रपणाने धारण करनारा असमाधिए मरेछे, निश्चे ते आराधक कहेला नथी ॥ ३६ ॥

मरणे विराहिए ॥ देव दुग्गई दुल्लहा य किर बोही ॥
संसारो य अणंतो ॥ हवइ पुणो आगमिस्साणं ॥ ३७ ॥

मरण विराधे छते देवतामां दुर्गति थाय तेम सम्यक्त्व पामवुं दुर्लभ थइ पडे अने वळी आवता काळमां अनंत संसार थाय ॥ ३७ ॥

का देव डुग्गई का ॥ अबोहि केणेव वुझई मरणं ॥
केण अणंतं पारं ॥ संसारं हिंमई जीवो ॥ ३८ ॥

देवनी दुर्गति कयी ? अबोधि शुं ? शा हेतुए (वारंवार) मरण थाय ? कया कारणे संसारमां जीव अनंतकाळ सुधी भमे ॥ ३८ ॥

कंदप्प देव किबिस ॥ अभिउगा आसुरीअ संमोहा ॥
ता देव डुग्गईउ ॥ मरणंमि विराहिए हुंति ॥ ३९ ॥

मरण विराधे छते कंदर्प देव, किलविष्या देव (ढेड देव), चाकर देव, दास देव, अने संमोहा देव ए पांच दुर्गतिओ थायछे ॥ ३९ ॥

मिछा दंसण रत्ता ॥ सनियाणा किन्ह लेसमो गाढा ॥
इह जे मरंति जीवा ॥ तेसिं डुलहा जवे बोहि ॥ ४० ॥

आ संसारमां मिथ्यादर्शनमां रक्त, नियाणा सहित, कृष्ण लेश्यावाळा जे जीवो मरण पामे तेओने बोधि बीज दुर्लभ थायछे ॥ ४० ॥

॥ ६३ ॥

सम्मदंसण रत्ता ॥ अनियाणा सुक्कलेसमो गाढा ॥
इह जे मरंति जीवा ॥ तेसिं सुलहा जवे बोही ॥ ४१ ॥

आ संसारमां सम्यक् दर्शनमां रक्त, नियाणा रहित, शुक्ल लेश्यावाळा जे जीवो मरण पामेछे ते जीवोने बोधि बीज (समकित) सुलभ थायछे ॥ ४१ ॥

जे पुण गुरु पडिणीआ ॥ बहुमोहा ससबला कुसीलाय ॥
असमाहिणा मरंति ॥ ते हुंति अणंत संसारि ॥ ४२ ॥

जेओ वळी गुरुना शत्रुभूत, घणा मोहवाळा, दुषण सहित, कुशील अने असमाधिए मरण पामेछे तेओ अनंत संसारी थायछे ॥ ४२ ॥

जिणवयणे अणुरत्ता ॥ गुरुवयणं जे करंति जावेणं ॥
असबल असंकिलिठा ॥ ते हुंति परित्त संसारि ॥ ४३ ॥

जिन वचनमां रागवाळा, गुरुनुं वचन भावे करीने जेओ करेछे, दुषण रहित, संक्लेष रहित होयछे, तेओ थोडा संसारवाळा थायछे ॥ ४३ ॥

बाल मरणाणि बहुसो ॥ बहुआणि अकामगाणि मरणाणि ॥
मरिहंति ते वराया ॥ जे जिणवयणं न याणंति ॥ ४४ ॥

जे जिन वचनने नथी जाणता ते बीचारा बालमरणो अने घणी वार इच्छा रहितपणे मरण पामशे ॥

सत्थग्गहणं विस भक्खणं च ॥ जलणं च जलप्पवेसो अ ॥

अणायार भंडसेवी ॥ जंमण मरणाणु बंधीणि ॥ ४५ ॥

शस्त्र ग्रहण, विष भक्षण, बळी मरवुं, पाणीमां बुडी मरवुं, अनाचार तथा अधिक उपगरण सेवनार, एज-न्म मरणनी परंपरा वधारनारछे॥ ४५ ॥

उड्ढमहे तिरियंमि वि ॥ मयाणि जीवेण बालमरणाणि ॥

दंसण नाण सहगत्रो ॥ पंडिय मरणं अणुमरिस्सं ॥ ४६ ॥

ऊंचा, नीचा अने तिर्च्छा (लोक) मां जीवे बाळमरणो कर्या, हुं दर्शन, ज्ञाने सहित थको पंडित मरणे मरीश ॥ ४६ ॥

उव्वेयणयं जाई ॥ मरणं नरएसु वेअणाओ अ ॥

एआणि संभरंतो ॥ पंडिय मरणं मरसु इन्हि ॥ ४७ ॥

उद्वेग करनारां जन्म मरण अने नरकने विषे जे घणुली वेदनाओ, एओने संभारतो छतो हमणां पंडित मरणे मर ॥ ४७ ॥

जइ उप्पज्जइ दुक्खं ॥ तो दट्ठवो सहावत्रो नवरं ॥

किं किं भए न पत्तं ॥ संसारे संसरंतेणं ॥ ४७ ॥

जो दुःख उत्पन्न थाय तो स्वभाव थकी तेने विवेक बलाेके जोईः संसारमां भमतां छतां हुं यं यं दुःख नथी पाम्यो ॥ ४८ ॥

संसार चक्कवाले ॥ सव्वेवि य पुग्गला मए बहुसो ॥

आहारिआय परिणा ॥ मिआय म यहं गउ तत्तिं ॥ ४९ ॥

वळी में घणी वखत संसारमां सर्वे पण पुद्गलो खाधां, तेमज परिणमाव्यां, (तोपण) हुं तृप्ति पाम्यो नहिं ॥ ४९ ॥

तण कठेहि व अग्गी ॥ लवण जलोवा नई सहस्सेहिं ॥

न इमो जीवो सक्को ॥ तप्पेउं कामभोगेहिं ॥ ५० ॥

तरणां लाकडाए करी जेम अग्नि अने हजारो नदीओए करीने जेम लवण समुद्र (तृप्ति पामतो नथी) तेम कामभोगोए करीने आ जीव तृप्ति पामतो नथी ॥ ५० ॥

आहार निमित्तेणं ॥ मच्छा गच्छंति सत्तमीं पुढवीं ॥

सच्चित्तो आहारो ॥ न खमो मणसावि पत्थेउं ॥ ५१ ॥

आहारना कारणे करी (तंदुलीआ) मच्छो सातमी नरक भूमिए जायछे. माटे सचित्त आहार मने करीने पण प्रार्थना करवा योग्य नथी ॥ ५१ ॥

पुव्विं कय परिकम्मो ॥ अनिआणो ऊहिऊण मइ बुद्धि ॥
पच्छा मलिअ कसाओ ॥ सद्यो मरणं पडिच्छामि ॥ ५२ ॥

प्रथम अभ्यास कर्यो छे जेणे, अने नियाणा रहित थयो छतो, मति अने बुद्धियीज विचारीने पछी नाश कर्या छे कषाय जेणे, एवो छतो जलदी मरण अंगीकार करवुं ॥ ५२ ॥

अकंडे चिरभाविय ॥ ते पुरिसा मरण देस कालंमि ॥
पुव्व कय कम्म परिभा ॥ वणाइ पच्छा परिवडंति ॥ ५३ ॥

लांबा वखतना अभ्यास विना अकाळे (अनशन आदरीने) ते पुरुषो पूर्वे करेला कर्मोना प्रभावे करी पाछा पडेछे (दुर्गतिए जायछे) ॥ ५३ ॥

तम्हा चंदग विज्झं ॥ सकारणं उज्जुएण पुरिसेण ॥
जीवो अविरहिअ गुणो ॥ कायव्वो मुक्ख मग्गंमि ॥ ५४ ॥

ते माटे राधावेधनी पेठे हेतु उपयोगवान पुरुषोए मोक्ष मार्ग साधवा माटे पोतानो आत्मा ज्ञानादि गुण सहित करवो ॥ ५४ ॥

जइ तंमि देसकाले ॥ अमूढ सन्नो चयइ देहं ॥
बाहिर जोग विरहिओ ॥ अभिंतर झाण जोग मल्लीणो ॥ ५५ ॥

ते अवसरने विषे सावधान मनवाळो, पुद्गलिक व्यापारे रहित अने आत्माना स्वरुप चिंतवनना व्यापारने करवारनी पेठे शरीरने छांडी दे ॥ ५५ ॥

हंतूण राग दोसं ॥ जित्तूण य अठ कम्म संघायं ॥
जम्मण मरण रहट्टं ॥ भित्तूण भवा विमुच्चिहिसि ॥ ५६ ॥

राग द्वेषने हणीने, आठ कर्मोना समुहनो नाश करीने, जन्म अने मरणरुप अरहट्टने भेदीने संसारथी मुकाशे ॥ ५६ ॥

एवं सव्वुवएसं ॥ जिणदिठं सद्दहामि तिविहेणं ॥
तस थावर खेमंकरं ॥ पारं निव्वाण मग्गस्स ॥ ५७ ॥

आ प्रकारे त्रस अने स्थावरने कल्याण करनार, मोक्ष मार्गनो पार पमाडनार जिनेश्वरे बतावेलो सर्व उपदेश मन, वचन, कायाए करी सद्दहुंछु ॥ ५७ ॥

नहि तंमि देसकाले ॥ सक्को बारसविहो सुअक्खंधो ॥

सव्वो अणुचिंतेउं ॥ घणियंपि समत्थचित्तेणं ॥ ५८ ॥

ते अवसरने विषे अतिशय समर्थ चित्तवाळाए पण बार अंगरूप सर्व श्रुत स्कंध चिंतववो शक्य नथी ॥

एगंमिवि जंमि पए ॥ संवेगं वीअराय मग्गंमि ॥
गच्छइ नरो अभिक्खं ॥ तं मरणं ते मरिअव्वं ॥ ५९ ॥

वितरागना मारगमां जे एक पण पदने विषे मनुष्य वारंवार वैराग्य पामे तेणे करी सहित जे मरवुं ते मरण मरवा योग्य छे ॥ ५९ ॥

ता एगंपि सिलोगं ॥ जो पुरिसो मरण देस कालंमि ॥
आराहणो वउत्तो ॥ चिंततो आराहगो होइ ॥ ६० ॥

ते माटे जे पुरुष मरणना अवसरमां आराधनाना उपयोगवाळो एक पण श्लोक चिंतवतो रहे तो ते आराधक थायछे ॥ ६० ॥

आराहणो वउत्तो ॥ कालं काऊण सुविहिउ सम्मं ॥
उक्कोसं तिन्नि भवे ॥ गंतूण लहइ निव्वाणं ॥ ६१ ॥

आराधना करवाना उपयोगवाळो, रुडा आचारवाळो, रुडी रीते काळ करीने उत्कृष्टथी त्रण भव करीने मोक्ष पामेछे ॥ ६१ ॥

खमणु चित्रदं पठमं ॥ बीअं सव्व संजउ मित्ति ॥

सव्वं च वोसिरामि ॥ एअं ज्ञणियं समासेणं ॥ ६२ ॥

॥६६॥ प्रथम तो हुं साधु छुं, बीजुं सर्व पदार्थोमां संयमवाळो छुं (तेथी) हुं वळी सर्वने वोसिरावुंछुं, आ संक्षेपे करी कयुं ॥ ६२ ॥

लद्धं अलद्धपुव्वं ॥ जिणवयण सुभासिअं अमयभूअं ॥

गहिन सुगइमग्गो ॥ नाहं मरणस्स बीहेमि ॥ ६३ ॥

जिनेश्वर भगवानना आगममां कहेलुं, अमृत सरखुं अने पूर्वे नहि पामेलुं एवुं (आत्मतत्त्व) हुं पाम्यो अने सिद्धि गतिनो मार्ग ग्रहण कर्यो तो हुं मरणथी बीतो नथी ॥ ६३ ॥

धीरेण वि मरियव्वं ॥ काउरिसेण वि अवस्स मरियव्वं ॥

दुन्हं हु मरियव्वे ॥ वरं खु धीरत्तणे मरिउं ॥ ६४ ॥

धीर पुरुषे पण मरवुं पडेछे, अने कायर पुरुषे पण अवश्य मरवुं पडेछे, बंनेने पण निश्चये करी मरवानुं छे, तो धीरपणे मरवुं ए निश्चे सुंदर छे ॥ ६४ ॥

सिलेण वि मरियव्वं ॥ निस्सीलेणवि अवस्स मरियव्वं ॥

दुन्हंपि हु मरियव्वे ॥ वरं खु सीलत्तणे मरिउं ॥ ६५ ॥

शीलवाळाए पण मरवुं पडेछे, शीलरहित माणसे पण अवश्य मरवुं पडेछे, बंनेने पण निश्चय करी मरवानुं छे, तो शील सहित मरवुं ए निश्चे सुंदर छे ॥ ६५ ॥

नाणस्स दंसणस्स य ॥ सम्मत्तस्स य चरित्त जुत्तस्स ॥
जो काहि नवत्तगं ॥ संसारा सो विमुच्चिहिसि ॥ ६६ ॥

जे कोइ चारित्र सहित ज्ञानमां दर्शनमां अने सम्यक्त्वमां सावधानपणुं करशे ते विशेषे करी संसारथकी मूकाशे ॥ ६६ ॥

चिरउसिअ बंभयारी ॥ पप्फोडेऊण सेसयं कम्मं ॥
अणुपुव्वीइ विसुद्धो ॥ गच्छइ सिद्धिं धुअकिलेसो ॥ ६७ ॥

घणा काळ सेव्युं छे ब्रह्मचर्य जेणे ते बाकीना कर्मनो नाश करीने तथा सर्व क्लेशनो नाश करीने अनुक्रमे शुद्ध थयो छतो सिद्धिमां जाय ॥ ६७ ॥

निक्कसायस्स दंतस्स ॥ सूरस्स ववसाइणो ॥
संसार परिभीअस्स ॥ पच्चक्खाणं सुहं भवे ॥ ६८ ॥

कषाय रहित, दान्त, (पांच इंद्रियो अने छट्ठा मनने दमन करनार,) शुरवीर अने उद्यमवंत तथा संसारथी भय भ्रांत थएलो एवानुं पचख्खाण रुडुं होय ॥ ६८ ॥

एअं पच्चरकाणं ॥ जो काही मरण देस कालंमि ॥
धीरो अमूढसन्नो ॥ सो गच्छइ उत्तमं ठाणं ॥ ६९ ॥

धीर अने मुझवण रहित ज्ञानवाळो मरणना अवसरे जे आ पचख्खाण करशे ते उत्तम स्थानकने पामशे ॥ ६९ ॥

धीरो जरमरण विऊ ॥ धीरो (वीरो पाठांतरं) विन्नाण नाण संपन्नो ॥
लोगस्सुज्जोअगरो ॥ दिसउ खयं सव्वदुरकाणं ॥ ७० ॥

धीर, जरा अने मरणने जाणनार, ज्ञान दर्शने करीने सहित, लोकमां उद्योतना करनार एवा धीर (वीर जीनेश्वर) सर्व दुःखोनो क्षय प्रापो ॥ ७० ॥

॥ श्री आउर पच्चरकाण समाप्त ॥

आराधना पयन्नो.

नमिऊण जणइ एवं ॥ जयवं समउच्चियं समाइसत्तु ॥
तत्तो वागरइ गुरु ॥ पज्जंताराहणं एयं ॥ १ ॥

श्री गुरु महाराजने नमस्कार करीने आ प्रमाणे शिष्य कहे के हे भगवन्! मने समयने उचित्त आदेश करो (आराधना करावो) त्यारे गुरु महाराज छेवटनी आराधना आ प्रमाणे भणे ॥ १ ॥

आलोइसु अइयारे ॥ वयाइ उच्चरसु खमिसु जीवेसु ॥
वोसिरिसु भाविअप्पा ॥ अठारस पावठाणाइं ॥ २ ॥

१ अतिचार आलोवो· २ व्रत उचरो· ३ जीवाजोनी खमावो· ४ आत्माने भावीने अढार पापस्थानक वोसिरावो ॥ २ ॥

चउसरण दुक्कड गरिहणं च ॥ सुकडाणुमोयणं कुणसु ॥
सुहभावणं अणसणं ॥ पंच नमुक्कार सरणं च ॥ ३ ॥

५ चार शरण आदरो. ६ पापनी निंदा करो. ७ सुकृतनी अनुमोदना करो. ८ शुभ भावना भावो. ९ अणशण करो अने. १० पंच परमेष्ठिनुं ध्यान करो. ॥ ३ ॥

नाणंमि दंसणंमि य ॥ चरणंमि तवंमि तहय विरयंमि ॥
पंचविहे आयारे ॥ अइआरालोयणं कुणसु ॥ ४ ॥

ज्ञान, दर्शन, चारित्र, तप अने वीर्य ए पांच प्रकारना आचारने विषे अतिचारनी आलोयणा करो ॥

काल विणयाई अट्ठ ॥ प्पयार आयार विरहियं नाणं ॥
जं किंचि मए पढियं ॥ मिच्छामि दुक्कडं तस्स ॥ ५ ॥

१ काल. २ विनय. ३ बहु मान. ४ उपधान. ५ गुरुने ओलववा. ६ शुद्ध सूत्र. ७ अर्थ. ८ सूत्र तथा अर्थ बंने. ए आठ प्रकारमांथी आचार रहित हुं जे कांइ भण्यो होउं तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो (ते पाप मारे मिथ्या थाओ) ॥ ५ ॥

नाणीण जं न दिन्नं ॥ सइ सामत्थंमि वत्थ असणाइ ॥
जा विहिया य अवन्ना ॥ मिच्छामि दुक्कडं तस्स ॥ ६ ॥

छती शक्तिए वस्त्र अन्नादिक जे ज्ञानीओने में न आप्युं होय अने जे में तेमनी अवज्ञा करी होय तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ ६ ॥

जे पंच भेअ नाणस्स ॥ निंदणं जो इमस्स नवहासो ॥
जो न कउ नवघाउ ॥ मिच्छामि डुक्करं तस्स ॥ ७ ॥

ज्ञानना पांच प्रकार, मति, श्रुत, अवधि, मनःपर्यव अने केवल तेनी जे निंदा करी होय, अने वली तेमनो जे हांसी करी होय ते, तथा वली जे में तेमनो उपघात कर्यो होय तेनो मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ ७ ॥

नाणोवगरण भूयाणं ॥ कवलिया फलिह पुच्छियाईणं ॥
आसायणा कया जं ॥ मिच्छामि डुक्करं तस्स ॥ ८ ॥

ज्ञानोपगरणभूत जे कवली, पाटी पोथी विगेरेनी जे कांइ आशातना कीधी होय तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ ८ ॥

जं सम्मत्तं निस्सं ॥ कियाइ अठविह गुण समाउत्तं ॥
धरियं मएं न सम्मं ॥ मिच्छामि डुक्करं तस्स ॥ ए ॥

निःशंकित, निर्कांक्षित निर्वितिगिच्छा, अमुढ दिठ्ठि, उपवृंहणा, स्थिरिकरण, वात्सल्य, प्रभावना ए आठ प्रकारना गुणे सहित एवुं जे समकित में न धारण कर्युं होय तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ ९ ॥

जं न जणिया जिणाणं ॥ जिण पडिमाणं च भावउ पूया ॥
जं च अजत्ति विहिया ॥ मिच्छामि डुक्करं तस्स ॥ १० ॥

जे अरिहंतनी जिन प्रतिमानी भावथी पूजा न करी होय अने में अभक्ति करी होय, तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ १० ॥

जं विरईऊ विणासो ॥ चेईय दव्वस्स जं विणासंतो ॥
अन्नो उविरिकऊ मे ॥ मिच्छामि दुक्कडं तस्स ॥ ११ ॥

चैत्य द्रव्यनो जे में विनाश कर्यो होय अने जे विनाश करता बीजा माणसने उवेख्यो होय तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ ११ ॥

आसायणं कुणंतो ॥ जं कइवि जिणंद मंदिराइसु ॥
सत्तीए न निसिद्धो ॥ मिच्छामि दुक्कडं तस्स ॥ १२ ॥

कोइ प्रकारे आदीनी जिन मंदिरनी आशातना करता एवा कोइ माणसने छती शक्तिए न निषेध्यो होय तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ १२ ॥

जं पंचहिं समिइहिं ॥ तीहिं गुत्तीहिं संगयं सययं ॥
परिपालियं न चरणं ॥ मिच्छामि दुक्कडं तस्स ॥ १३ ॥

जे पांच समितिवडे अने त्रण गुप्तिवडे सहित एवुं चारित्र निरंतर में न पाल्युं होय तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ १३ ॥

एगिंदियाण जं कइवि ॥ पुढवि जल जलण मारुय तरूणं ॥
जीवाण वहो विहिउ ॥ मिच्छामि दुक्कडं तस्स ॥ १४ ॥

पृथ्वी, अप, तेउ, वाउ, वनस्पति ए जे एकेंद्रि जीवोनो में कोइ पण रीते वध कर्यो होय, तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ १४ ॥

किमि संख सुत्ति पुयर ॥ जलोय गंडोल अलसप्पमुहा ॥
बेइंदिया हया जं ॥ मिच्छामि दुक्कडं तस्स ॥ १५ ॥

करमीया, शंख, छीप, पोरा, जलो, गंडोला, अलसीयां, प्रमुख बेइंद्रि जीवोने जे में हण्या होय तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ १५ ॥

गद्दह कुंथु जूआ ॥ मंकुण मंकोडा कीडियाईया ॥
तेइंदिया हया जं ॥ मिच्छामि दुक्कडं तस्स ॥ १६ ॥

गद्धहीयां, कुंथुआ, जु, मांकण, मंकोडी, कीडी, विगेरे तेइंद्रि जीवोने जे में हण्या होय तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ १६ ॥

करोलिय कुत्तिय विछू ॥ मछिया सलहभप्पय पमुहा ॥
चउरिंदिया हया जं ॥ मिच्छामि दुक्कडं तस्स ॥ १७ ॥

करोलीया, कुंती, विंछी, मांख, पतंगिया, तीड, भमरा विगेरे जे में चौरिंद्रि जीव हण्या होय तेनो मारे मिच्छामि दुक्कडं हो ॥ १७ ॥

जलयर थलयर खयरा ॥ अाउट्टि प्पमाय दप्प कप्पेसुं ॥
पंचिंदिया हया जं ॥ मिछामि दुक्कडं तस्स ॥ १८ ॥

जलचर, थलचर, खेचर विगेरेने १ निःशुकता, २ उपयोग शून्यता, ३ दर्प विगेरेथी जे में पंचिद्रि जीव हण्या होय तेनो मारे मिच्छामि दुकडं हो ॥ १८ ॥

जं कोह लोह भय हास ॥ परवसेणं मए विमूढेणं ॥
भासिय मसच्च वयणं ॥ तं निंदे तंच गरिहामि ॥ १९ ॥

जे क्रोध, लोभ, भय अने हास्यना परवश पणाथकी में मूर्खे असत्य वचन भाख्युं होय तेने हुं निदुंछुं अने गरहुंछुं ॥ १९ ॥

जं कवम वावमेण ॥ मए परं वंचिऊण थोवंपि ॥
गहियं धणं अदिन्नं ॥ तं निंदे तं च गरिहामि ॥ २० ॥

जे कपट व्यापारवडे में परने ठगीने थोडुं पण धन अण दीधुं लीधुं होय तेने हुं निदुंछुं अने गरहुंछु ॥

दिव्वं व मणुस्सं वा ॥ तेरिछं वा सराग हियएणं ॥

जं मेहुण मायरियं ॥ तं निंदे तंच गरिहामि ॥ २१ ॥

देव संबंधी अथवा मनुष्य संबंधी अथवा तिर्यंच संबंधी सराग हृदयवडे करीने जे मैथुन सेव्युं होय ते हुं निंदुछुं अने गरहुंछुं ॥ २१ ॥

जं धण धन्न सुवन्न ॥ पमुहंमि परिगहे नव विहेवि ॥
विहिज्ज ममत्त भावो ॥ तं निंदे तं च गरिहामि ॥ २२ ॥

जे धन धान्य सुवर्ण प्रमुख नव विध परिग्रह (धन, धान्य खेत्र वास्तुक सोनुं रुपुं कुप्य द्विपद चतुष्पद) ने विषे जे ममता भाव कीधो होय ते हुं निंदुछुं अने गरहुंछुं ॥ २२ ॥

जं राई भोयण विरमणाई ॥ नियमेसु विविह रूवेसु ॥
खलियं मद संजायं ॥ तं निंदे तं च गरिहामि ॥ २३ ॥

रात्रि भोजन विरमणादि विविध प्रकारना नियमोने विषे मने जे दोप लाग्यो होय ते हुं निंदुछुं अने गरहुंछुं ॥ २३ ॥

बाहिर मब्भिंतरयं ॥ तवं दुवालस विहं जिणुद्दिठं ॥
जं सत्तीए न कयं ॥ तं निंदे तं च गरिहामि ॥ २४ ॥

जिनेश्वर भगवंते भाषेला एवा बाह्य अने अभ्यंतर मली बार प्रकारना तपने जे यथाशक्ति न कर्यो होय तेने हुं निंदुंछु अने गरहुंछुं ॥ २४ ॥

जोगेसु मुक्ख पह साहगेसु ॥ जं वीरियं न य पउत्तं ॥
मण वय काइएहिं ॥ तं निंदे तं च गरिहामि ॥ २५ ॥

मोक्ष मार्गना साधक योगने विषे मन वचन कायाए करी जे वीर्य न फोरव्युं ते हुं निंदुंछु अने गरहुंछुं ॥

पाणाइवाय विरमण ॥ पमुहाई तुमं दुवालस वयाई ॥
सम्मं परिभावंतो ॥ जणसु जहा गहिअ भंगाई ॥ २६ ॥

प्राणातिपात विरमण प्रमुख तमे बार व्रतोने सम्यक् प्रकारे रुडी रीते भावता जे भांगावडे लीधा होय ते भांगाए कहो ॥ ॥ २६ ॥

खामेसु सव्व सत्ते ॥ खमेसु तोसिं तुमं विगयकोवो ॥
परिहरिअ पुव्ववेरो ॥ सव्वे मित्तित्ति चिंतेसु ॥ २७ ॥

तमे कोप रहितपणे सर्व प्राणीमात्रने खमावो अने तेमनुं तमे खमो पूर्व (आगलनुं) वैर त्याग करीने सर्व मित्र छे एम चिंतवो ॥ २७ ॥

पाणाइवाय मलियं ॥ चोरिक्कं मेहुणं दविण मुछं ॥

कोहं माणं मायं ॥ लोभं पिज्जं तहा दोसं ॥ २८ ॥

१ प्राणातिपात, २ मृषावाद, ३ चोरी, ४ मैथुन, ५ द्रव्यनी मूर्च्छा (परिग्रहनी लालच), ६ क्रोध, ७ मान, ८ माया, ९ लोभ, १० प्रेम, तथा ११ द्वेष ॥ २८ ॥

कलहं अप्रक्खाणं ॥ पेसुन्नं रइअरइ समाउत्तं ॥
परपरिवायं माया ॥ मोसं मिच्छत्त सल्लं च ॥ २९ ॥

१२ कलह, १३ अभ्याख्यान (आलदेवुं), १४ चाडी, १५ रतिअरति सहित, १६ परपारेवाद (पारका दोष), १७ मायामृषा, अने १८ मिथ्यात्व शल्य ॥ २९ ॥

वोसरिसु इमाइं ॥ मुक्ख मग्ग संसग्ग विग्घ भूयाइं ॥
दुग्गइ निबंधणाइं ॥ अट्ठारस पावठाणाइं ॥ ३० ॥

आ मोक्ष मार्गना संसर्गने विघ्न भूत अने दुर्गतिना कारण एवां अढार पाप स्थानकोने वोसरावो. ॥

चउत्तीस अइसय जुआ ॥ अठ महा पाडिहेर पडिपुन्ना ॥
सुरविहिय समवसरणा ॥ अरिहंता मझ्झ ते सरणं ॥ ३१ ॥

चोत्रीश अतिशय युक्त, आठ महा प्रातिहार्य सहित अने देवताए रचेलुं छे समवसरण जेमनुं एवा ते अरिहंत भगवानो मने शरण हो. ॥ ३१ ॥

चउविह कसाय चत्ता ॥ चउ वयणा चउ पयार धम्म कहा ॥
चउ गइ दुह निद्दलणा ॥ अरिहंता मञ्झ ते सरणं ॥ ३२ ॥

चार प्रकारना (क्रोध, मान, माया, लोभ रुप) कषाय जेमणे त्याग कर्या छे, चार मुखवाला, चार प्रकारनी धर्म कथा कहेनारा चार गतिना दुःखने नाश करनारा अरिहंतो ते मने शरण हो ॥ ३२ ॥

जे अठ कम्म मुक्का ॥ वर केवल नाण मुणिय परमठ्ठा ॥
अठमय ठाण रहिया ॥ अरिहंता मञ्झ ते सरणं ॥ ३३ ॥

जे आठ कर्मथी मुक्त छे अने प्रधान केवल ज्ञाने करी जाण्याछे परमार्थ जेमणे, आठ मदना स्थानक रहित एवा अरिहंतो ते मने शरण हो ॥ ३३ ॥

नव खित्ते अरुहंता ॥ भावारिप्पहरणेण अरिहंता ॥
जे तिजग पूअणिज्जा ॥ अरिहंता मञ्झ ते सरणं ॥ ३४ ॥

जे अरिहंतो संसाररुप क्षेत्रमां उपजता नथी अने भाव अरि (राग अने द्वेष) ने हणवे करीने अरिहंत थया छे, जे त्रण जगतमां पूजनीक छे, एवा अरिहंतो ते मने शरण हो ॥ ३४ ॥

तरिऊण भव समुद्दं ॥ रौद्दं दुहलहरि लक्ख दुल्लंघं ॥
जे सिद्धि सुहं पत्ता ॥ ते सिद्धा हुंतु मे सरणं ॥ ३५ ॥

रौद्र अने दुःखनी लहलोगमे लहेरोथी नहि ओलंघाय एवा संसार समुद्रने तरीने सिद्धि गतिनुं सुख तेने जे पाम्या छे तें सिद्धो मारे शरण हो ॥ ३५ ॥

जे भंजिऊण तव मुग्गरेणं ॥ निविमाइं कम्म नियमाइ ॥
संपत्ता मुस्क सुहं ॥ ते सिद्धा हुंतु मे सरणं ॥ ३६ ॥

तपरूपी मोगरवडे निबिड (आकरी) कर्मरूप वेडीने भागीने मोक्षरूप सुखने पाम्या ते सिद्धोनुं मारे शरण हो.

झाणानल जोगेणं ॥ जाण निद्दड्ढ सयल कम्ममलो ॥
कणगं व जाण अप्पा ॥ ते सिद्धा हुंतु मे सरणं ॥ ३७ ॥

ध्यानरूपी अग्निना योगवडे जेमनो सकल कर्म रूप मेल बली गयो छे अने सोनानी पेठे जेमनो आत्मा निर्मळ थयो छे ते सिद्धोनुं मारे शरण हो ॥ ३७ ॥

जाण न जम्मो न जरा ॥ न वाहिणो न मरणं न वाबाहा ॥
न य कोहाइ कसाया ॥ ते सिद्धा हुंतु मे सरणं ॥ ३८ ॥

जेमने जन्म, जरा (घडपण) रोग, मरण अने अबाधा (पीडा) अने क्रोधादिक कषायो नथी ते सिद्धोनुं मारे शरण हो ॥ ३८ ॥

कालं महुअर विर्त्ति ॥ जे बायालीसं दोस परिसुद्धं ॥
भुंजंति भत्त पाणं ॥ ते मुणिणो हुंतु मे सरणं ॥ ३९ ॥

मधुकरी (भमरो फुलनी वास ले तेनी पेठे) वृत्ति करीने जे बेंतालीश दोषे करीने शुद्ध एवुं भोजन अने पाणी जमे छे ते मुनीओनुं मारे शरण हो ॥ ३९ ॥

पंचिंदिय दमण परा ॥ निज्जिय कंदप्प दप्प सरपसरा ॥
धारंति बंभचेरं ॥ ते मुणीणो हुंतु मे सरणं ॥ ४० ॥

पांच इंद्रियोने दमवामां तत्पर कंदर्पनो दर्प (कामदेवनो अहंकार) अने तेना बाणनो प्रसार जेमणे जीत्यो छे एवा अने ब्रह्मचर्य व्रतने धारण करे छे ते मुनिओ मारे शरण हो ॥ ४० ॥

जे पंच समिइ समिया ॥ पंच महव्वय भरुव्वहण वसहा ॥
पंचम गइ अणुरत्ता ॥ ते मुणिणो हुंतु मे सरणं ॥ ४१ ॥

जे पांच समितिए समिता. पांच महाव्रतना भारने उपाडवाने वृषभ सरखा, अने पंचमी गति (मोक्ष) मां अनुरक्त एवा ते मुनिओ मारे शरण हो ॥ ४१ ॥

जे चत्त सयल संगा ॥ सम मणि तिण मित्त सत्तुणो धीरा ॥
साहंति मुक्ख मग्गं ॥ ते मुणिणो हुंतु मे सरणं ॥ ४२ ॥

जेमणे सकल संग त्याग कर्यो छे, मणि अने तरणुं, मित्र अने शत्रु ए जेमने सरखा छे एवा जेओ धीर छे अने जे मोक्ष मार्गने साधे छे ते मुनिओ मारे शरण हो ॥ ४२ ॥

जो केवलनाण दिवायरेहिं ॥ तित्थंकरेहिं पन्नत्तो ॥

सव्व जग जीव हियउ ॥ सो धम्मो होउ मे सरणं ॥ ४३ ॥

जे केवलज्ञाने करीने सूर्यरूप एवा तिर्थकरोए कहेलो अने सर्व जगतना जीवने हितकारी एवो धर्म ते मारे शरण हो ॥ ४३ ॥

कल्लाण कोडि जणणी ॥ जइ अनड प्पबंधाइ निद्दलणी ॥
वन्निज्जइ जीवदया ॥ सो धम्मो होउ मे सरणं ॥ ४४ ॥

क्रोड कल्याणने उत्पन्न करनारी अने अनर्थना समूहने नाश करनारी जीवदया ज्यां वर्णन कराय छे ते धर्म मारे शरण हो ॥ ४४ ॥

जो पाव भरुक्कंतं ॥ जीवं भीमंमि कुगइ कुवंमि ॥
धारिज्जइ निवडमाणं ॥ सो धम्मो होउ मे सरणं ॥ ४५ ॥

पापना भारथी आक्रांत थएला जीवने भयंकर कुगतिरुप कुवाने विषे पडतां धारण करी राखे छे ते धर्म मारे शरण हो ॥ ४५ ॥

सग्गा पवग्ग पुरमग्ग ॥ लग्गा लोआण सत्थवाहो जो ॥
भव अडविलंघण खमो ॥ सो धम्मो होउ मे सरणं ॥ ४६ ॥

देवलोक अने मोक्षरुप नगरना मार्गमां जनारा लोकोने सार्थवाह समान जे धर्म छे अने भवरुपी अटवी ओलंघवाने समर्थ छे ते धर्म मारे शरण हो ॥ ४६ ॥

एवं चनुएइं सरणं पवन्नो ॥ निविन्न चित्तो नव चारगाउ ॥
जं डुक्करं किंपि समरकमेसिं ॥ निंदामि सव्वंपि अहं तमिन्हिं ॥ ४७ ॥

ए प्रकारे चार शरणने अंगिकार करनारो भवरूपी बंदिखानाथी उदासीन छे चित जेनुं एवो, जे कांइ दुष्कृत कर्युं होय ते सर्व अहिं हुं एमना समक्ष निंदुंछुं ॥ ४७ ॥

जं इन्न मिन्नत्त विमोहिएणं ॥ मए नमंतेण कयं कुतिन्नं ॥
मणेण वायाइ कलेवरेणं ॥ निंदामि सव्वंपि अहं तमिन्हिं ॥ ४८ ॥

जे मिथ्यात्वना विशेष मोहवडे करीने में अहिंआं भमतां मन, वचन अने कायावडे कुतीर्थ सेव्युं ते सर्वेने पण हुं अहिं निंदुंछुं ॥ ४८ ॥

पन्नाइन्न जं जिण धम्म मग्गो ॥ मए कुमग्गो पयडी कन्न जं ॥
जान अहं जं परपावहेकु ॥ निंदामि सव्वंपि अहं तमिन्हिं ॥ ४९ ॥

जे जिन धर्मना मार्गने ढांकी दीधो अने में जे कुमार्ग प्रगट कर्यो, वली पारकाने पापनुं कारण हुं थयो ते सर्वेने हुं अहिंआं निंदुंछुं ॥ ४९ ॥

जंताणि जं जंतु डुहावहाइं ॥ हलुखलाइणि मए कयाइं ॥
जं पोसियं पाव कुडंबयं तं ॥ निंदामि सव्वंपि अहं तमिन्हिं ॥ ५० ॥

जे जीवोने दुःख करनारा हल अने उखल (खांयणीओ) विगेरे यंत्रो में कराव्यां वली पापे करीने कुटुंबने पोष्युं ते सर्वेने अहिंआं हुं निंदुंछुं ॥ ५० ॥

जिण भवण बिंब पुत्थय ॥ संघ सरुवाइ सत्त खित्ताइं ॥

जं ववियं धण बीयं ॥ तमहं अणुमोअए सुकयं ॥ ५१ ॥

१. जिन भवन (देरासर). २ जिन प्रतिमा. ३ पुस्तक. ४ चतुर्विध संघ सात क्षेत्रोने विषे जे धनरुपी बीज वाव्युं होय ते सुकृतने हुं अनुमोदुंछुं ॥ ५१ ॥

जं सुद्ध नाण दंसण ॥ चरणाइं भवन्नव प्पवहणाइं ॥

सम्म मणुपालियाइं ॥ तमहं अणुमोयए सुकयं ॥ ५२ ॥

जे भवरुपी अर्णव एटले समुद्रमां वहाण समान शुद्ध ज्ञान, दर्शन, अने चारित्रने सम्यक प्रकारे में पाल्यां होय ते सुकृतने हुं अनुमोदुंछुं ॥ ॥ ५२ ॥

जिण सिद्ध सुरि उवज्झाय ॥ साहु साहम्मिय प्पवयणेसु ॥

जं विहिओ बहुमाणो ॥ तमहं अणुमोअए सुकयं ॥ ५३ ॥

जिन अरिहंत, सिद्ध, आचार्य, उपाध्याय, साधु, साधर्मिक अने प्रवचनने विषे जे बहुमान में कर्युं होय ते सुकृतने हुं अनुमोदुंछुं ॥ ५३ ॥

सामाईय चउवीसत्थयाइ ॥ आवस्सयंमि छ प्पेए ॥
जं उज्जमियं सम्मं ॥ तमहं अणुमोअए सुकयं ॥ ५४ ॥

सामायक, चउविसत्थो विगेरे छ प्रकारना आवश्यकने विषे जे सम्यक् प्रकारे उद्यम कर्यो होय ते सुकृतने हुं अनुमोदुंछुं ॥ ५४ ॥

पुव्व कय पुन्न पावाण ॥ सुक्ख दुक्खाण कारणं लोए ॥
न य अन्नो कोवि जणो ॥ ईय मुणिय कुणसु सुहन्नावं ॥ ५५ ॥

पूर्वकृत पुन्य अने पाप ते लोकने विषे सुख अने दुःखनां कारण छे पण कोइ बीजो माणस कारण नथी एम जाणीने शुभ भाव कर ॥ ५५ ॥

पुव्विं दुचिन्नाणं ॥ कम्माणं वेइआण जं मुक्खो ॥
न पुणो अवेइआणं ॥ इय मुणिय कुणसु सुहन्नावं ॥ ५६ ॥

पूर्वे दुष्ट कर्म करेलां तेनुं वेदवुं तेज मोक्ष कहेवाय पण तेमने नहि भोगववां ते मोक्ष नहि एम जाणी शुभ भाव कर ॥ ५६ ॥

जं तु मए नरए नारएणं ॥ दुक्खं तितिक्खियं तिक्खं ॥
तत्तो कित्तिय मित्तं ॥ इय मुणिय कुणसु सुहन्नावं ॥ ५७ ॥

जे तमे नरकने विषे नारकीपणे अत्यंत तीखां दुःख सह्यां तेथी आ दुःख केटलामे हिस्से छे एम जाणीने शुभ भाव कर ॥ ५७ ॥

जेण विणा चारित्तं ॥ सुयं तवं दाण सीलमवि सव्वं ॥
कास कुसमं व विहलं ॥ इय मुणिय कुणसु सुहन्नावं ॥ ५८ ॥

जे भाव विना, चारित्र, श्रुत, तप, दान, शील विगेरे सर्व पण कासना फुलनी पेठे निष्फल छे एम जाणीने शुभ भाव कर ॥ ५८ ॥

जं भुंजिऊण बहुहा ॥ सुरसेल समुद्द पव्वएहिंतो ॥
तित्ती तए न पत्ता ॥ तं चयसु चउव्विहाहारं ॥ ५९ ॥

मेरु पर्वतना जेटला ढगलाथी पण वधारे आहार घणी रीते भोगव्या तो पण तेवडे तृप्ति थइ नहि माटे ते चार प्रकारना आहारने त्याग करो ॥ ५९ ॥

जो सुलहो जीवाणं ॥ सुर नर तिरि नरय गइ चउक्केसु ॥
मुणिय दुल्लहं विरयं ॥ तं चयसु चउव्विहाहारं ॥ ६० ॥

जे आहार जीवोने देवता, मनुष्य, तिर्यंच अने नरक ए चार गतिओने विषे सुलभ छे ने विरति पणुं दुर्लभ छे ते माटे ते चार प्रकारना आहारने त्याग करो ॥ ६० ॥

छजीव निकाय वहे ॥ अकयंमि कहंपि जो न संभवइ ॥
भव भमण दुहाहारं ॥ तं चयसु चउविहाहारं ॥ ६१ ॥

छ जीवनी निकायनो वध कर्या विना जे आहार कोइ पण रीते थतो नथी अने ते भव भ्रमणरूप दुःखनो आधाररूप छे ते माटे चार प्रकारना आहारनो त्याग करो ॥ ६१ ॥

चत्तंमि जंमि जीवाणं ॥ होइ करयलगयं सुरिंदत्तं ॥
सिद्धि सुहं पिहु सुलहं ॥ तं चय सु चउविहाहारं ॥ ६२ ॥

जे आहारने त्याग कर्ये छते जीवोने हायेलीमां इंद्रपणुं आवे छे अने सिद्धिनुं सुख पण नक्की सुलभ थाय छे ते चार प्रकारना आहारने त्याग करो ॥ ६२ ॥

नाणाविह पाव परायणोवि ॥ जं पाविऊण अवसाणे ॥
जीवो लहइ सुरत्तं ॥ तं सरसु मणे नमुक्कारं ॥ ६३ ॥

नाना प्रकारना पापमां तत्पर थएलो एवो पण जीव अंतना वखते जे नवकार पामीने देवतापणुं पामे छे ते नवकारने मनने विषे स्मरण करो ॥ ६३ ॥

सुलहाउ रमणीउ ॥ सुलहं रज्जं सुरत्तणं सुलहं ॥
इक्कुच्चिय जो दुल्लहो ॥ तं सरसु मणे नमुक्कारं ॥ ६४ ॥

स्त्रीओ सुलभ छे, राज अने देवपणुं ए पण सुलभ छे पण एक जे दुर्लभ छे ते नवकार छे ते माटे मनने विषे नवकारनुं स्मरण करो ॥ ६४ ॥

जेए सहाएण गयाण ॥ परभवे संभवंति भवियाणं ॥
मण वंछिय सुरकाइं तं सरसु मणे नमुक्कारं ॥ ६५ ॥

जेनी सहाय पामेला भव्य जीवोने परभवने विषे मनोवांछित सुखो मले छे ते नवकार मंत्रनुं मनने विषे स्मरण करो ॥ ६५ ॥

लद्धंमि जंमि जीवाणं ॥ जायइ गोपयं व भवजलही ॥
सिव सुह सच्चंकारं ॥ तं सरसु मणे नमुक्कारं ॥ ६६ ॥

जे नवकार पामे छते जीवोने संसार समुद्र गोपद (गावडा) जेवो थाय छे अने जे मोक्ष सुखनो सत्यकार छे ते नवकार मंत्रनुं मनने विषे स्मरण करो ॥ ६६ ॥

एवं गुरु वइठं ॥ पच्चंताराहणं निसुणिऊणं ॥
वोसिठ सव्वपावो ॥ तहेव आसेवए एसो ॥ ६७ ॥ ए अणसण करनार

ए प्रकारे गुरुए उपदेशेली छेल्ली आराधना सांभलीने सर्व पाप जेणे वोसराव्युं छे एवो पुरुष तथा प्रकारे सेवे ॥ ६७ ॥

पंच परमिठि समरण ॥ परायणो पाविऊण पंचत्तं ॥
पत्तो पंचम कप्पंमि ॥ रायसीहो सुरिंदत्तं ॥ ६७ ॥

पंच परमेष्ठी स्मरणमां तत्पर थएलो एवो राजसिंह कुमार मरण पामीने पांचमा देवलोकने विषे इंद्रपणाने पामतो हवो ॥ ६८ ॥

तप्पत्ती रयणवई ॥ तहेव आराहिऊण तक्कप्पे ॥
सामाणियत्तं पत्ता ॥ तक्कचुआ निव्वइस्संति ॥ ६९ ॥

तेनी स्त्री रत्नवती तेनीज पेठे नवकारने आराधीने देवलोकने विषे इंद्रना सामानिक देवपणाने पामती हवी अने त्यांथी चवीने बंने मोक्षे जशे ॥ ६९ ॥

सिरि सोमसूरि रईयं ॥ पइन्नताराहणं पसमजणणं ॥
जे अणुसरंति सम्मं ॥ लहंति ते सासयं ठाणं ॥ ७० ॥

श्री सोमसूरिए रचेली छेवटनी आराधना ते उपशमने उत्पन्न करनार छे माटे जेओ सम्यक् प्रकारे आदरशे तेओ शाश्वता स्थानकने (मोक्षने) पामशे ॥ ७० ॥

॥ इति श्री आराधना प्रकरणं संपूर्णं. ॥